

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีคู่รักของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผู้วิจัยเสนอเนื้อหาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับต่อไปนี้

1. ทฤษฎีพัฒนาการของมนุษย์

1.1 ทฤษฎี Psychosexual developmental stage ของ פרอยต์

1.2 ทฤษฎี Psychosexual developmental stage ของ อริกสัน

1.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางความคิดของเพียเจท

1.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคเบอร์ก

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนดูตัวและพัฒนาการ ในช่วงวัยรุ่น

2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

2.2 พัฒนาการด้านอารมณ์

2.3 พัฒนาการด้านสังคม

2.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีคู่รักในวัยเรียนของวัยรุ่น

3.1 ปัจจัยภายนอก

3.1.1 ปัจจัยด้านครอบครัว

3.1.2 ปัจจัยด้านโรงเรียน

3.1.3 ปัจจัยด้านการมีสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน

3.1.4 ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเรื่องเพศ

3.2 ปัจจัยภายใน

3.2.1 ปัจจัยด้านความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง

3.2.2 ปัจจัยด้านเจตคติต่อพฤติกรรมการมีคู่รักในวัยเรียน

3.2.3 ปัจจัยด้านเจตคติด้านศีลธรรมและวัฒนธรรมไทย

4. การค้นเพื่อนต่างเพศแบบคู่รัก

5. การใช้สติวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม

5.1 ข้อตกลงเบื้องต้น

5.2 วิธีการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น

5.3 ถักยละเอียดข้อมูลและการเตรียมข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์

5.4 วิธีการสร้างสมการการจำแนกกลุ่ม

5.5 สติสำคัญของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศไทย

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการมนุษย์

แนวคิดทฤษฎีพัฒนาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษามนุษย์ในลักษณะองค์รวม เนื่องจากทฤษฎีจะช่วยอธิบายและวิเคราะห์พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ ทั้งด้านความคิด ลักษณะอารมณ์ และพฤติกรรม เป็นพื้นฐานที่ปัจจุบันถูกพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ไม่ได้แค่ความเข้าใจทางวิชาการ แต่เป็นการนำไปใช้ในการศึกษา เกิดทิศทางการแก้ปัญหา ได้อย่างถูกต้อง ตรงประเด็น ตลอดจนช่วยในการส่งเสริมพัฒนาการและการปักป้ายไว้ให้เกิดความผิดปกติในพัฒนาการขึ้นต่าง ๆ สำหรับแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการของมนุษย์มีแนวคิดที่หลากหลายแตกต่างกัน ไปตามความเชื่อพื้นฐานเดิมและการมองมนุษย์ในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งแต่ละทฤษฎีก็จะมีจุดเด่นและมุ่งมองที่แตกต่างกันสามารถเลือกใช้ตามความเหมาะสม ในที่นี้จะขอถือว่าถึงทฤษฎีที่ใช้กันอย่างกว้างขวาง ดังนี้

1. ทฤษฎี Psychosexual developmental stage ของฟรอยด์

ซิกมันต์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) เป็นนักจิตวิทยาชาวเยอรมัน ที่เป็นผู้ที่สร้างทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีทางด้านการพัฒนา Psychosexual โดยเชื่อว่า เพศหรือการมารยาท (Sex) เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาของมนุษย์ แนวคิดดังกล่าวเกิดจาก การสอนใจศึกษาและสังเกตผู้ป่วยโดยประสาทศักยภาพ ให้ผู้ป่วยนอนบนเก้าอี้อนในอธิบำบที่สถาบันที่สุด จากนั้นให้ผู้ป่วยเล่าเรื่องราวของตนเองไปเรื่อย ๆ ผู้รักษาจะนั่งอยู่ด้านซ้ายของผู้ป่วย พยายามกระตุนให้ผู้ป่วยได้พูดเล่าต่อไปเรื่อย ๆ เท่าที่จำได้ และพยายามบันทึกถึงที่ผู้ป่วยเล่า อย่างละเอียด โดยไม่มีการขัดจังหวะ แสดงความคิดเห็น หรือตำหนิผู้ป่วย ซึ่งพบว่าการกระทำ

ดังกล่าวเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้รักษาได้ข้อมูลที่อยู่ในจิตให้สำนึกร่องผู้ป่วย และจากการรักษา คัวบวชชนี้เองจึงทำให้ฟรอยด์เป็นคนแรกที่สร้างทฤษฎีจิตวิเคราะห์

ฟรอยด์เชื่อว่ามนุษย์มีสัญชาตญาณคิดตัวมาแต่กำเนิด พฤติกรรมของบุคคลเป็นผลมา จากแรงจูงใจหรือแรงขับพื้นฐานที่กระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรม คือ สัญชาตญาณทางเพศ (Sexual instinct) 2 ลักษณะคือ

1. สัญชาตญาณเพื่อการดำรงชีวิต (Eros = life instinct)
2. สัญชาตญาณเพื่อความตาย (Thanatos = death instinct)

ฟรอยด์เชื่อว่าสัญชาตญาณทั้ง 2 ลักษณะมีความต้องการทางเพศเป็น แรงผลักดัน ซึ่งบุคคลไม่ก้าวแสดงออกมาโดยตรง จึงเก็บกดไว้ในระดับจิตไร้สำนึก (Unconscious mind) และได้ตั้งสมมติฐานว่า มนุษย์มีพลังงานอยู่ในตัวตั้งแต่เกิดเรียกว่า “Libido” ซึ่งทำให้บุคคลพยายามมีชีวิต อยากสร้างสรรค์และอยากมีความรัก มีแรงขับทางด้านเพศ หรือการมัณฑะ (Sex) เป็นเป้าหมายคือความสุขและความพอใจ โดยมีอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายที่ไวต่อความรู้สึก เช่น บริเวณปาก ทวารหนัก อวัยวะสืบพันธุ์ เรียกว่า อีโรเจนีส โซน (Erogenous zone) ซึ่งความพึงพอใจในส่วนต่าง ๆ ของร่างกายจะเป็นไปตามวัย เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยผู้ใหญ่ ฟรอยด์จึงแบ่งขั้นตอนพัฒนาการบุคคลิกภาพของมนุษย์ออกเป็น 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นปาก (Oral stage) มีอายุอยู่ในช่วงแรกเกิดถึง 18 เดือนหรืออวัยวะการความพึงพอใจ ของวัยนี้จะอยู่ที่บริเวณช่องปาก หารกพึงพอใจกับการใช้ปากทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสุข เช่นการดูด กลืน กัด เครีย แทะ กิน เป็นต้น ส่วนใหญ่การจะใช้ปากในการดูดนม แม้ นมขาว ดูดน้ำมือหรือสิ่งของ หารกจะพึงพอใจเมื่อความต้องการดังกล่าวได้รับการตอบสนองที่เหมาะสม ซึ่งจะทำให้เขาโตขึ้นอย่างยอมรับตนเอง สามารถรักตนเองและผู้อื่นได้ในทางตรงข้าม หากความต้องการของหารกไม่ได้รับการตอบสนองที่เหมาะสม เช่น เมื่อหิว ร้องให้จันหนึ่นอยแต่ไม่ได้นมเลย ได้รับนมไม่เพียงพอ ไม่มีคนสนใจ หรือถูกบังคับให้หิว่านั้น เรื่องกินไป ก็จะส่งผลให้เกิดความคับข้องใจ (Frustration) เกิดภาวะ “การติดตรึงอยู่กับที่” (Fixation) ได้ และก่อให้เกิดปัญหาทางด้านบุคคลิกภาพเรียกว่า “Oral Personality” คือจะเป็นผู้ที่ มีความต้องการที่จะหาความพึงพอใจทางปากอย่างไม่จำกัด มีลักษณะพูดมาก ชอบดูคนน้ำดินสอ หรือปากกาเสมอ โดยเฉพาะเวลาที่มีความเครียด นอกจากนี้ยังชอบนินทาว่าร้าย ดาด菸 หนึบแนม เสียดสีผู้อื่น ก้าวร้าว พูดมาก กินจุบกินจิบ ติดเหล้า บุหรี่ เครียหามากฝรั่งเป็นประจำ อย่างไรก็ตามคนที่มี Oral Personality อาจเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดีมากเกินไปจนไม่สามารถยอมรับความจริงของชีวิต หรืออาจแสดงตนว่าเป็นคนเก่ง ไม่ก้าวใคร และใช้ปากเป็นเครื่องมือ

2. ขั้นทวารหนัก (Anal stage) มีอายุอยู่ในช่วง 18 เดือน ถึง 3 ปี วัยนี้จะได้รับความพึงพอใจจากการขับถ่าย การที่พ่อแม่เข้มงวดในการฝึกหัดให้เด็กใช้กระโจนและการควบคุมให้ขับถ่ายเป็นเวลาตามความต้องการของพ่อแม่ซึ่งไม่ตรงกับความต้องการของเด็ก จะทำให้เกิดความขัดแย้ง จนเป็น fixation ทำให้เกิดบุคลิกภาพที่เรียกว่า “Anal Personality” คือ เป็นคนเจ้าระเบียบ เข้มงวด ไม่ยืดหยุ่น ตระหนี่หึงหวงคุ้มครองมากเกินไป และมีอารมณ์เครียดตลอดเวลาเมื่อโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ หรืออาจมีบุคลิกภาพตรงข้าม คือ อาจเป็นคนใจกว้าง สุรุ่ยสุรุ่ย ไม่เป็นระเบียบ รกรุงรัง

3. ขั้นอวัยวะเพศ (Phallic or oedipal stage) อายุอยู่ระหว่าง 3 ถึง 5 ปี ความพึงพอใจของเด็กวัยนี้อยู่ที่อวัยวะสืบพันธุ์ เด็กจะสนใจอวัยวะเพศของคน และแสดงออกด้วยการขับถ่ายลูบคลำอวัยวะเพศ สนใจความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชาย เด็กผู้ชายจะมีปมเอ็จดิปุส (Oedipus complex) ซึ่งเกิดจากการที่เด็กผู้ชายวัยนี้จะติดแม่ ต้องการเป็นเจ้าของแม่ เพียงผู้เดียว ขณะเดียวกันก็ทราบว่าแม่และพ่อรักกัน จึงพยายามเก็บกดความรู้สึกที่อยากเป็นเจ้าของแม่แต่เพียงผู้เดียว และพยายามทำตัวเลียนแบบพ่อ ซึ่งเป็นกระบวนการที่เรียกว่า “Resolution of Oedipal Complex” ส่วนเด็กผู้หญิงจะมีปมอีเล็กตรา (Electra complex) ซึ่งเกิดจากเด็กผู้หญิงมีความรักพ่อแต่รู้ว่าไม่สามารถแยกแยะพ่อจากแม่ได้จึงเลียนแบบแม่ คือ ถือแม่เป็นแบบฉบับพฤติกรรมของผู้หญิง ในขั้นนี้การยอมรับประภากฎารณ์ทางเพศของพ่อแม่ต่อเด็กวัยนี้ เป็นเรื่องสำคัญ หากพ่อแม่ไม่เข้าใจ เข้มงวดเกินไปจะทำให้เด็กรู้สึกผิด โตขึ้นจะมีปัญหาในเรื่องการรักเพศตรงข้าม ไม่ยืดหยุ่น ขัดแย้งในตนเองอย่างรุนแรง ทำให้เกิดความไม่สงบในครอบครัว ไม่ก้าวต่อไป และไม่ก้าวหน้า

4. ขั้นแห่งหรือขั้นพัก (Latency stage) มีอายุอยู่ในช่วง 6 ถึง 12 ปี พร้อมที่กล่าวว่า เด็กวัยนี้จะมุ่งความสนใจไปที่พัฒนาการด้านสังคมและด้านสติปัญญา เป็นวัยที่พร้อมจะเรียนรู้ การมีเหตุผล รู้สึกชอบชื่วเด็ก สนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว เรียนรู้ที่จะมีค่านิยม ทัศนคติ ต้องการเตรียมพร้อมที่จะปรับตัวและเตรียมตัวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ต่อไป เด็กจะเก็บกดความต้องการทางเพศ จะเล่นหรือขับกล่อมกับเพศเดียวกัน เริ่มนิพัทธิ์กับเพศเดียวกัน สนใจบทบาททางเพศของตน

5. ขั้นสนในเพศตรงข้าม (Genital stage) วัยนี้เป็นวัยรุ่นเริ่มตั้งแต่อายุ 12 ปีขึ้นไป เด็กเริ่มสนใจเพศตรงข้าม มีแรงจูงใจที่จะรักผู้อื่น มีความต้องการทางเพศ ความเห็นแก่ตัวลดลง ต้องการเป็นอิสระจากพ่อแม่ เมื่อระยะเริ่มต้นของวัยผู้ใหญ่ ต้องการความสนใจ การยอมรับจากสังคม และมีการเตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่

โครงสร้างบุคลิกภาพ (The personality structure)

ฟรอยด์ เผื่อว่า โครงสร้างบุคลิกภาพของบุคคลมี 3 ประการ คือ

1. ตนเบื้องต้น (Id) คือ ตนที่อยู่ในจิตไร้สำนึก เป็นพลังที่ติดตัวมาแต่กำเนิด มุ่งแสวงหาความเพลิดเพลิน (Pleasure seeking principles) และเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงเหตุผล ความถูกต้อง และความเหมาะสม ประกอบด้วยความต้องการทางเพศและความก้าวหน้า เป็นโครงสร้างเบื้องต้นของจิตใจ และเป็นพลังหลักคันใหญ่ Ego ทำในสิ่งต่าง ๆ ตามที่ id ต้องการ

2. ตนปัจจุบัน (Ego) คือพลังแห่งการใช้หลักของเหตุและผลตามความเป็นจริง (Reality principle) เป็นส่วนของความคิด และสติปัญญา ตนปัจจุบันจะอยู่ในโครงสร้างของจิตใจทั้ง 3 ระดับ

3. ตนในคุณธรรม (Superego) คือส่วนที่ควบคุมการแสดงออกของบุคคลในด้านของคุณธรรม ความดี ความชั่ว ความถูกต้อง ในธรรม จริยธรรมที่ถูกโดยจิตให้ดำเนินกิจของบุคคลนั้น ซึ่งเป็นผลที่ได้รับจากการเรียนรู้ในสังคมและวัฒนธรรมนั้น ๆ ตนในคุณธรรมจะทำงานอยู่ในโครงสร้างของจิตใจทั้ง 3 ระดับ

การทำงานของตนทั้ง 3 ประการจะพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลให้เด่นไปด้านใดด้านหนึ่งของทั้ง 3 ประการนี้ แต่บุคลิกภาพที่พึงประสงค์ คือ การที่บุคคลสามารถใช้พลังอีโก้เป็นตัวควบคุมพลังอิด และซูเปอร์อีโก้ให้อยู่ในภาวะที่สมดุลได้ (ศรีเรือน แก้วกังวลด. 2551 : 15 – 31)

2. ทฤษฎี Psychosocial developmental stage ของอิริกสัน

ทฤษฎี Psychosocial development ของ Erik H. Erikson อธิบายถึงลักษณะของ การศึกษาไปข้างหน้า โดยเน้นถึงสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของคน ซึ่งในแต่ละขั้นของพัฒนาการนั้นจะมีวิกฤติการณ์ทางสังคม (Social crisis) เกิดขึ้น การที่ไม่สามารถเอาชนะหรือผ่านวิกฤติการณ์ทางสังคมในขั้นหนึ่ง ๆ จะเป็นปัญหาในการเอาชนะวิกฤติการณ์ทางสังคมในขั้นต่อมา ทำให้เกิดความบกพร่องทางสังคม (Social inadequacy) และเป็นปัญหาทางจิตใจตามมาภายหลัง ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพตามแนวคิดของ Erikson แบ่งพัฒนาการด้านจิตสังคมของบุคคลเป็น 8 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ระยะการรกร (Infancy period) อายุ 0-2 ปี : ขั้นไว้วางใจและไม่ไว้วางใจผู้อื่น (Trust vs Mistrust) ในระยะนี้เป็นแรกที่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่นในการดูแลเอาใจใส่ทุกค้าน

ตลอดจนความรัก และสอนให้ทารกพับกันสิ่งเร้าใหม่ ๆ กอดรักสัมผัสนุกดูเล่นด้วยตลอดเวลา โดยเฉพาะในวัยนี้ทารกจะมีความรู้สึกไวมากที่บริเวณปาก เมื่อได้คุยคุย ได้อาหาร ได้รับสัมผัส อันอ่อนโยน อบอุ่น ได้รับความรักความพ่อใจทั้งทางร่างกายและอารมณ์แล้ว ทารกก็เรียนรู้ที่จะ ไว้วางใจในสิ่งแวดล้อมอันได้แก่แม่ของตนเองเป็นคนแรก ในทางตรงข้าม ถ้าหากความต้องการ ไม่ได้รับการตอบสนองแล้ว ทารกจะมีอาการหวั่นกลัว ไม่ไว้วางใจผู้ใดหรือสิ่งของใด ๆ ทั้งสิ้น ทั้งนี้รวมทั้งไม่ไว้วางใจตนเองด้วย

ขั้นที่ 2 วัยเริ่มเดิน (Toddler period) อายุ 2-3 ปี : ขั้นที่มีความเป็นอิสระกับ ความละอายและสงสัย (Autonomy vs Shame and doubt) ขั้นนี้เด็กเริ่มเรียนรู้ที่จะทำ กิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง หากได้รับการสนับสนุนและกระตุ้นให้เด็กได้กระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วย ตนเองตามสมควร เด็กจะมีการพัฒนาตัวเองไปในลักษณะที่มีโอกาสเลือกลอง และอยู่ใน ระเบียบวินัยไปในตัว ในทางตรงข้ามถ้าพ่อแม่เคร่งครัด เจ้าระเบียบ ให้เด็กอยู่ในระเบียบ ตลอดเวลาหรือเดี้ยงดูแบบปกป้องมากเกินไป (over protective) ไม่ยอมรับสิ่งที่เด็กทำขึ้นมา ด้วยตนเอง เด็กจะพัฒนาตัวเองไปในรูปแบบที่ไม่แน่ใจในตนเองหรือไม่กล้าที่จะทำอะไรด้วย ตนเองอยู่ตลอดเวลา

ขั้นที่ 3 ระยะก่อนไปโรงเรียน (Preschool period) อายุ 3-6 ปี : ขั้นมีความคิด ริเริ่มกับความรู้สึกผิด (Initiative vs Guilt) เป็นระยะที่เด็กมีการเรียนรู้อย่างกว้างขวางมี ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่โรงเรียน เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง มีความอหังการรู้อย่างเห็น ชอบลอง อะไรใหม่ ๆ ขอบเล่นก่อสร้างอะไรขึ้นมาตามความคิดของตน และในขั้นนี้เด็กจะบ่งชี้สู่ ความรู้สึกไวในบริเวณเอววะสีบพันธุ์ ขณะนั้น เด็กจะติดอยู่ที่ปมอดดิปุส ถ้าเด็กได้รับความรัก ความเข้าใจและได้รับการสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ จากทั้งพ่อและแม่ เด็กย่อมมีความ มั่นใจในตนเอง กล้าซักถาม มีความคิดริเริ่ม แสดงความแยกความใน การแก้ปัญหาและพร้อมที่ จะเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ ตรงกันข้าม ถ้าพ่อแม่เข้มงวดควบคุมความประพฤติตลอดเวลา เด็กจะเกิด ความรู้สึกว่าตนเองทำผิดเมื่อพยาຍานทำอะไรด้วยตัวของตัวเอง

ขั้นที่ 4 ระยะเข้าโรงเรียน (School period) อายุ 6-12 ปี : ขั้นของการเรางานกับ ความมีปั้มด้อย (Industry vs Inferiority) ระยะนี้เด็กเรียนรู้ที่จะสร้างสรรค์ มีความคิดและ พยายามทำกิจกรรมด้วยตัวเอง หากได้รับการสนับสนุนก็ย่อมทำให้เด็กมีการพัฒนาบุคลิกภาพ และมีความมานะเพียรพยายามที่จะแสดง才华สิ่งที่ท้าทายความสามารถ ศติปัญญา แต่หาก เหตุการณ์เป็นไปในทางตรงกันข้าม จะทำให้เด็กมีความรู้สึกต่ำต้อยดื้อยក้า อาจต้องยกลับ ไปสู่วัยทารกอีกเพื่อหลีกเลี่ยงภาระอันต้องรับผิดชอบ

ขั้นที่ 5 ระยะวัยรุ่น (Adolescent period) อายุ 12-20 ปี : ขั้นการเข้าใจอัตติกาณฑ์ของตนเองกับไม่เข้าใจตนเอง (Identity vs role confusion) เป็นระยะที่เริ่มสนใจเรื่อง เพศ เข้าไปปะผูกพันกับสังคมและต้องการตำแหน่งทางสังคม ความรู้สึกเป็นอิสระและเป็นตัวของตัวเอง เข้าใจอัตติกาณฑ์ของตัวเอง รู้ว่าตัวเองต้องการอะไร มีความเชื่ออย่างไร และตนเองเป็นใคร หากไม่สามารถรวมประสนานกรณีในอดีต ได้ ก็จะไม่สามารถเข้าใจตัวเอง เกิดความสับสน และความขัดแย้ง

ขั้นที่ 6 ระยะต้นของวัยผู้ใหญ่ (Early adult period) อายุ 20-40 ปี : ขั้นความใกล้ชิดสนิทสนมกับความรู้สึกเปลี่ยนแปลง (Intimacy vs Isolation) ระยะนี้เริ่มมีการนัดหมาย การแต่งงาน และชีวิตครอบครัว หรือทำงานกับผู้อื่น ได้ หากสามารถบรรลุอัตติกาณฑ์ของตนเอง ก็จะสามารถสร้างและแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์อย่างสนิทสนมกับบุคคลอื่น หากไม่สามารถประสบความสำเร็จในการแสวงหาแนวทางแห่งตน ก็จะไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับบุคคลอื่น ๆ ได้ มักจะรู้สึกเหงา เปล่าเปลี่ยว ไม่รู้จะพึงพาใคร

ขั้นที่ 7 ระยะผู้ใหญ่ (Adult period) อายุ 40-60 ปี : ขั้นการอนุเคราะห์เกื้อกูล กับการพะว้าพะวงแต่ตัวเอง (Generativity vs Self-Absorption) เป็นระยะที่บุคคลหันมาสนใจ กับโลกภายนอก ริเริ่มนสร้างสรรค์งานต่าง ๆ เพื่อสังคม คิดถึงผู้อื่น ไม่โกรธหรือเห็นแก่ได้ฝ่ายเดียว บุคคลที่ไม่สามารถทำเช่นนี้ได้จะมีความรู้สึกคิดถึง หมกมุ่นอยู่กับตนเอง เป็นคนที่เอาตนเองเป็นศูนย์กลาง มีชีวิตอย่างไร้ความสุข

ขั้นที่ 8 ระยะวัยสูงอายุ (Aging period) อายุประมาณ 60 ปีขึ้นไป : ขั้นความมั่นคงทางจิติกับความลื้นหวัง (Integrity vs Despair) วัยนี้เป็นวัยสูบุรุษ รอบครอบ ฉลาด บุคคลจะยอมรับความเป็นจริงของชีวิต ระดึกถึงความทรงจำในอดีต หากประสบความสำเร็จในอดีต ก็จะรู้สึกไว้วางใจผู้อื่นและตนเอง มีความมั่นคงทางจิตใจ ภูมิใจต่อการบอกเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์ในชีวิตให้บุตรหลานฟัง ตรงกับข้ามหากบุคคลต้องประสบกับความล้มเหลวและความผิดหวังในอดีต จะเกิดความรู้สึกห้อแท้สื้นหวังในชีวิต รู้สึกกับข้องใจ และไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข (ศรีเรือน แก้วกงวลด. 2551 : 56 – 66)

3. ทฤษฎีพัฒนาการทางความคิด (Cognitive Theories) ของเพียเจท

จีน เพียเจท (Jean Piaget) เป็นนักชีววิทยาชาวสวิสเซอร์แลนด์ แต่มีความสนใจศึกษาทางด้านจิตวิทยา โดยเฉพาะในด้านกระบวนการพัฒนาทางสติปัญญาของเด็กตั้งแต่วัยแรกเกิด จนถึงวัยรุ่น เป็นบุคคลแรกที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ศึกษาพัฒนาการด้านความคิดมนุษย์อย่างเป็นระบบระเบียบ

เพียงเจ้าที่เชื่อว่า โดยธรรมชาติแล้วมนุษย์ทุกคนมีความพร้อมที่จะมีปฏิสัมพันธ์และปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมตั้งแต่เกิด เพราะมนุษย์ทุกคนหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมซึ่งต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา ผลกระทบกระบวนการดังกล่าวจะทำให้มนุษย์เกิดพัฒนาการของเซลล์ร่างกาย การสร้างสถานการณ์เพื่อสังเกตพฤติกรรมของบุตรสาว 3 คน ของเขานี่เป็นระยะเวลานาน และได้ทำบันทึกไว้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ได้ข้อสรุปว่าธรรมชาติของมนุษย์มีพื้นฐานคิดตัวตั้งแต่กำเนิด 2 ชนิด คือ

1. การจัดและรวมรวม (Organization) เป็นการจัดและรวมกระบวนการต่าง ๆ ภายในให้เป็นระบบระเบียบอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเพื่อให้เกิดภาวะสมดุลจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม
2. การปรับตัว (Adaptation) เป็นการปรับตัวเพื่อให้อยู่ในภาวะสมดุลย์กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการ 2 อย่างคือ

2.1 การซึมซาบหรือดูดซึมประสบการณ์ (Assimilation) หมายถึง การที่มนุษย์มีการซึมซาบหรือดูดซึมประสบการณ์ใหม่เข้าสู่โครงสร้างของสติปัญญา (Cognitive structure) หลังจากมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

2.2 การปรับโครงสร้างทางเชาวน์ปัญญา (accommodation) หมายถึงการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของเชาวน์ปัญญาที่มีอยู่แล้วให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ที่ได้เรียนรู้เพิ่มขึ้น

เพียงเจ้าที่กล่าวว่า การพัฒนาสติปัญญาและความคิดของมนุษย์จะต้องอาศัยห้องการจัดรวมและการปรับตัวดังกล่าว ซึ่งลักษณะพัฒนาการที่เกิดขึ้นจะดำเนินอย่างค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งจะแตกต่างกันในแต่ละบุคคล โดยมีองค์ประกอบสำคัญที่เสริมพัฒนาการทางสติปัญญา 4 องค์ประกอบคือ (สุรังค์ โภคธรรมกุล, 2541 : 50)

1. วุฒิภาวะ (Maturatior) คือการเจริญเติบโตทางด้านสรีรวิทยามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาสติปัญญาและความคิด โดยเฉพาะเด็กน้ำหนักและต่อมไร้ท่อ

2. ประสบการณ์ (Experience) ประสบการณ์เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาด้านสติปัญญา เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นทุกครั้งที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ทั้งประสบการณ์ที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและประสบการณ์เกี่ยวกับการคิดเห็น ผลและทางคณิตศาสตร์ ซึ่งสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

3. การถ่ายทอดความรู้ทางสังคม (Social transmission) คือการที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านต่าง ๆ จากบุคคลรอบข้าง เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู เป็นต้น

4. กระบวนการพัฒนาสมดุลย์ (Equilibration) คือการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งอยู่ในตัวของเด็กนักเรียนเพื่อปรับสมดุลย์ของพัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดไปสู่ขั้นที่สูงกว่า(สมเกียรติ พรมพูด. 2545 : 85 – 86)

ขั้นพัฒนาการเชาว์ปัญญา

เพียงเจ้าได้แบ่งขั้นพัฒนาการของเด็กวันปัญญาออกเป็น 4 ขั้นคือ

1. ขั้นใช้ประสานสัมผัสและกล้ามเนื้อ (Sensorimotor period) อายุ 0- 2 ปี เป็นขั้น

พัฒนาการทางความคิดและสติปัญญา ก่อนระยะเวลาที่เด็กจะพูดเป็นภาษา ได้การแสดงถึงความคิดและสติปัญญาของเด็กวัยนี้จะเป็นในลักษณะของการกระทำหรือการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับการเคลื่อนไหว เป็นลักษณะของปฏิกรรมทางท้อง เนื่อง การดูดนมของ การไข่ค่าว่า มีพุติกรรมน้อยมากที่แสดงออกถึงความเข้าใจ เพราะเด็กยังไม่สามารถแยกต้นเองออกจากสิ่งแวดล้อม ได้ ตัวตนของเด็กยังไม่ได้พัฒนาจนกว่าเด็กจะได้รับประสบการณ์ ทำให้ได้พัฒนาตัวตนขึ้นมาแล้ว เด็กจึงสามารถแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ได้จนกระทั่งเด็กอายุประมาณ 18 เดือน จึงจะเริ่มแก้ปัญหาด้วยตนเอง ได้บ้าง และรับรู้เท่าที่สายตามองเห็น

2. ขั้นเริ่มนึกความคิดความเข้าใจ (Pre-operational period) อายุ 2-7 ปี เด็กวัยนี้

เป็นวัยก่อนเข้าโรงเรียนและวัยอนุบาล ยังไม่สามารถใช้สติปัญญากระทำการสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ ความคิดของเด็กวัยนี้ขึ้นอยู่กับการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ ไม่สามารถใช้เหตุผล อย่างลึกซึ้ง ได้ วัยนี้เริ่มเรียนรู้การใช้ภาษา และสามารถใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้ พัฒนาการวัยนี้แบ่งได้เป็น 2 ขั้นคือ

2.1 ขั้นกำหนดความคิดไว้ล่วงหน้า (Preconceptual thought) อายุ 2-4 ปี

ระยะนี้เด็กจะมีพัฒนาด้านการใช้ภาษา รู้จักใช้คำสัมพันธ์กับสิ่งของ มีความคิดรวบยอด เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ได้แต่ยังไม่สมบูรณ์ ไม่มีเหตุผล คิดเอาแต่ใจตัวเอง อยู่ในโลกแห่งจินตนาการ ชอบเล่นบทบาทสมมติตามจินตนาการของตนเอง

2.2 ขั้นคิดอาง (Intuitive thought) อายุ 4-7 ปี ระยะนี้เด็กสามารถคิดอย่าง

มีเหตุผลขึ้น แต่การคิดยังเป็นลักษณะการรับรู้มากกว่าความเข้าใจ จะมีพัฒนาการรับรู้อย่างรวดเร็ว สามารถเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้เป็นหมวดหมู่ ทั้งที่มีลักษณะคล้ายคลึงและแตกต่างกัน ลักษณะพิเศษของวัยนี้คือ เชื่อตัวเอง โดยไม่ยอมเปลี่ยนความคิด หรือเชื่อในเรื่องการทรงภาวะเดิมของวัตถุ (Conservation) ซึ่งเพียงเจ้าเรียกว่า Principle of invaiance

3. ขั้นใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงรูปธรรม (Concrete operational period)

อายุ 7-11 ปี ระยะนี้เด็กจะมีพัฒนาการทางความคิดและสติปัญญาอย่างรวดเร็ว สามารถคิดอย่างมี

เหตุผล แบ่งแยกสิ่งแวดล้อมออกเป็นหมวดหมู่ ลำดับขั้น จัดเรียงขนาดสิ่งของ และเริ่มเข้าใจเรื่องการคงสภาพเดิม สามารถนำความรู้หรือประสบการณ์ในอดีตมาแก้ปัญหาเหตุการณ์ใหม่ ๆ ได้มีการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of learning) แต่ปัญหาหรือเหตุการณ์นั้นจะต้องเกี่ยวข้อง กับวัตถุหรือสิ่งที่เป็นรูปธรรม ตัวนปัญหาที่เป็นนามธรรมนั้นเด็กยังไม่สามารถแก้ได้

4. ขั้นใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงนามธรรม (Formal operational period) อายุ 11-15 ปี ขั้นนี้เป็นขั้นสูงสุดของพัฒนาการทางสติปัญญาและความคิด ความคิดแบบเด็ก ๆ จะสิ้นสุดลง จะเริ่มคิดแบบผู้ใหญ่ สามารถคิดแก้ปัญหาที่เป็นนามธรรมด้วยวิธีการหลักหลาย รุ่นก็คืออย่างเป็นวิทยาศาสตร์ สามารถตั้งสมมติฐาน ทดลอง ใช้เหตุผล และทำงานที่ต้องใช้สติปัญญาอย่างละเอียด ให้เพียงพอแล้วว่าเด็กวัยนี้เป็นวัยที่คิดเห็นอไปกว่าสิ่งปัจจุบัน สนใจที่จะสร้างทฤษฎีเกี่ยวกับทุกสิ่งทุกอย่าง และมีความพยายามที่จะคิดพิจารณาเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่มีตัวตนหรือสิ่งที่เป็นนามธรรม นักจิตวิทยาเชื่อว่า การพัฒนาความเข้าใจจะพัฒนาไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งเข้าสู่วัยรานเพียงเท่านี้เข้าใจว่าพัฒนาการของเรามีปัญญามุนย์จะดำเนินไปเป็นลำดับ ขั้น เปลี่ยนแปลงหรือข้ามขั้น ไม่ได้ (สุชา ขันทน.เอน. 2540 : 33 – 34)

4. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

โคลเบอร์ก ได้ศึกษาจริยธรรมตามแนวทางทฤษฎีของเพียเจท์และพบความจริงว่า มุนย์มีพัฒนาการทางจริยธรรมหลายขั้นตอนทฤษฎีของโคลเบอร์ก เป็นทฤษฎีที่มีประโยชน์ในการเข้าใจพัฒนาการทางจริยธรรม ได้ลึกซึ้งที่สุดในปัจจุบัน โคลเบอร์ก ได้แบ่งจริยธรรมของมนุษย์ออกเป็น 3 ระดับแต่ละระดับแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้คือ

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level) ระดับนี้ เด็กจะสนองตอบตามกฎเกณฑ์ภายนอก ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับร่างกาย เช่น การลงโทษ การให้รางวัล หรือเปลี่ยนแปลงความพึงพอใจ เด็กจะชูผลที่ได้รับเป็นเกณฑ์ในการประเมินจริยธรรม ซึ่งอาจสรุปได้ว่าถ้าตนเองถูกกลงโทษแสดงว่าการกระทำของตนเองไม่ดี และตนเองได้รับรางวัลแสดงว่าตนเองทำดี ซึ่งผู้มีอำนาจหนึ่งก่อว่าเป็นผู้กำหนดค่าว่าสิ่งใดควรสิ่งใดคิด ล่วงมาเด็กมีอายุ 4-10 ปี แบ่งออกเป็น 2 ขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 มุ่งไม่ให้ตนเองถูกกลงโทษทางกายเพรากลัวความเจ็บปวดที่จะได้รับ และยอมทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่ที่มีอำนาจหนึ่งอ่อนโดยไม่เอาใจใส่ความหมายหรือ คุณค่าใดๆ

ขั้นที่ 2 ยินยอมทำเพื่อให้ได้รางวัลหรือให้ได้รับสิ่งที่พอยใจตลอดจน แลกเปลี่ยนผลประโยชน์กันแต่เด็กจะนี้จะตีความเกี่ยวข้องทางร่างกายแท่นั้นว่าค่านิยม ความกตัญญูหรือความยุติธรรม

2. ระดับตามกฎหมายทั่วไป (Conventional Level) ระดับนี้คือเราจะยอมรับความมุ่งหวังกฎหมายที่ทางครอบครัวคุณและประเทศชาติว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่ามีความถูกต้องและจะพยายามปฏิบัติให้เหมาะสมกับบทบาทของตนเองในกลุ่มในการกระทำการด้วยความคิดเห็นความชี้ขาดของบุคคลจะถูกควบคุมโดยกลุ่มสังคมหริยธรรมระดับนี้จะเกิดกับบุคคลอายุ 11-16 ปีแบ่งเป็นขั้น 2 ขั้นกับระดับก่อนดังนี้คือ

ขั้นที่ 3 เกณฑ์เด็กด้วยบุคคลยังไม่เป็นตัวของตัวเองคือพยายามหักจูงของผู้อื่น เช่นการทำให้ผู้อื่นพ้อใจการช่วยเหลือผู้อื่นและทำให้ผู้อื่นพ้อใจซึ่งก็จะตรงกับความคิดเห็น ส่วนใหญ่หรือยอมทำตามเพื่อหลีกเลี่ยงการไม่เห็นด้วยหรือความไม่เห็นชอบจากบุคคลอื่น

ขั้นที่ 4 บุคคลรู้สึกหัวใจการใช้ระเบียบการกระทำการตามระเบียบของสังคม พฤติกรรมที่ถูกต้องจะประกอบด้วยการปฏิบัติตามหน้าที่การแสดงความเคารพต่ออำนวย หน้าที่ทำงานกฎหมายที่ต่างๆทางสังคมกำหนดคือตามเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกประณามจาก สังคมยินยอมทำตามเพื่อหลีกเลี่ยงการดำเนินจากผู้ที่มีอำนาจตามกฎหมาย

3. ระดับเหนือกฎหมายทั่วไป (Postconventional Level) เป็นระดับที่การตัดสินขัดแย้ง ด้านจริยธรรมที่ขึ้นอยู่กับตนเองมากที่สุดการตัดสินจริยธรรมจะใช้หลักแห่งเหตุผลกระทำการให้ สอดคล้องกับมาตรฐานสากลไม่ขัดกับสิทธิอันพึงได้ของผู้อื่นมีความเชื่อมั่นในตนเองแยกตัว ออกจากอิทธิพลของกลุ่มนี้มีเหตุผลโดยไม่คำสั่ยตามคำผู้อื่นไม่มีเหตุผลของระดับนี้เป็น จริยธรรมขั้นสูงสุดจะปรากฏในบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่อายุประมาณ 16 ปีขึ้นไปแบ่งระดับนี้ได้เป็น 2 ขั้นต่อเนื่องกับขั้นก่อนๆเช่นกันคือ

ขั้นที่ 5 บุคคลจะทำการคำนึงถึงสัญญาและการกระทำการที่ถูกต้องโดยทั่วไปที่เห็น กับคนหมู่มากความถูกต้องและได้คำนึงถึงคุณค่าทางความคิดเห็นที่สัมพันธ์กับส่วนบุคคลและ ส่วนรวมเช่นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยจะหาข้อยุติธรรมโดยคำนึงถึงผลทางคุณค่าและ ความคิดเห็นทางสติปัญญาที่จะօอกมาเป็นกฎหมายที่เป็นประโยชน์ของสังคม

ขั้นที่ 6 ยินยอมทำการเพื่อหลีกเลี่ยงการตัดสินใจเป็นขั้นการตัดสินตาม เหตุผลของการรับผิดชอบสร้างคุณธรรมประจำที่นอกเหนือกฎหมายที่ทางสังคมจริยธรรมเป็น นำนธรรมไม่ใช่กฎหมายที่ทางศาสนาแต่เป็นอุดมคติสากลของสังคมส่วนรวมยอมรับสิทธิเท่า เทียมกันของมนุษย์ที่มีศักดิ์และสิทธิเท่าเทียมกันทุกคนควรนับถือซึ่งกันและกัน

**ตารางที่ 1 เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ขั้น แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
ของโคลเบอร์ก**

ระดับจริยธรรม	ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม
1. ระดับก่อนมีจริยธรรมอย่างแน่นอน ของตน (Pre conventional Level)	1. ระดับจริยธรรมของผู้อื่น (Heteronomous Morality) (2-7 ปี) 2. ผลประโยชน์ของตนเป็นส่วนใหญ่ (Individualism and Instrumental Purpose and Exchange) (7-10 ปี)
2. ระดับมีจริยธรรมตามกฎหมาย (Conventional Level)	3. การยอมรับของกลุ่ม (Mutual Interpersonal Expectations Relationships and Interpersonal Conformity) (10-13 ปี)
3. ระดับมีจริยธรรมอย่างมีวิจารณญาณ (Post Conventional Level)	4. ระเบียบของสังคม (Social System and Conscience) (13-16 ปี) 5. สัญญาสังคม (Social Contract) (16 ปีขึ้นไป) 6. คุณธรรมสากล (Universal Ethical Principle) (ผู้ใหญ่)

(สมเกียรติ พรมพูย. 2545 : 87 – 90)

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการในช่วงวัยรุ่น

การเจริญเติบโต (Growth) ของมนุษย์ตั้งแต่เกิดเป็นการเจริญทางด้านร่างกาย ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของแต่ละวัย ผลงานจากพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และการเลี้ยงดูวัยรุ่น เป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะมีการเปลี่ยนแปลงของร่างกายในด้านเพศทั้งเพศชายและเพศหญิง มีลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งมีผลต่อสภาพจิตใจและการปรับตัวของวัยรุ่นเป็นอย่างยิ่ง ถ้าวัยรุ่นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเจริญเติบโต ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของวัยในแต่ละเพศ ก็จะเป็นผลดีที่จะนำไปสู่การปฏิบัตินให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จะทำให้วัยรุ่นลดความวิตกกังวลลง คำรงอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม และมีชีวิตอย่างเป็นสุข

วิทยา นาควชระ (2537 : 234 – 248) กล่าวถึงพัฒนาการและความต้องการของวัยรุ่นว่า เป็นวัยที่มีความสำคัญเป็นช่วงชีวิตระหว่างความเป็นและความเป็นผู้ใหญ่เริ่มต้นและสิ้นสุด ลงโดยการสังเกตการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย และจิตใจมากกว่าที่จะคุ้นช่วงอายุ

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ สังคมปัจจุบันเป็นยุคของสาร ไร้พรมแดน ตั้งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิดของวัยรุ่นมากขึ้นด้วย ในระยะวัยรุ่นเป็นระยะหัวเดี่ยวหัวต่อของชีวิต เป็นวัยวิกฤต (critical period) หรือวัยพายุบุ肯 (Storm and stress) เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิตอย่างมาก มีปัญหาและมีความยากลำบากในการปรับตัว

วัยรุ่น (Adolescence) เป็นวัยที่มีพัฒนาการปรับเปลี่ยนจากวัยเด็กเข้าสู่วัยใหญ่ เริ่มตั้งแต่ช่วงอายุประมาณ 12 หรือ 13 ปี จนกระทั่งถึงอายุประมาณ 20 ปี มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายเป็นสัญญาณสำคัญที่บอกถึงการพัฒนาระบบการเป็นเด็ก คือการเปลี่ยนแปลงร่างกายภายนอกและการมีสุขภาพทางเพศ เช่น ความสูง น้ำหนัก การเริ่มนีลักษณะทางเพศได้แก่ การมีหน้าอกในวัยรุ่นหญิง การมีหนวดและการเปลี่ยนแปลงของเสียงในวัยรุ่นชาย ขณะเดียวกันก็มีการเปลี่ยนแปลงในพัฒนาการด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น ความสนใจในเพศตรงข้าม การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์และสังคม เป็นต้น

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย

การเปลี่ยนแปลงของร่างกาย เริ่มจากการพัฒนาลักษณะทางเพศอย่างชัดเจน ได้แก่ การมีประจำเดือนครั้งแรกในเด็กหญิง และการหลังอสุจิในครั้งแรกของเด็กชาย

ตารางที่ 2 แสดงการเบริชบที่บพัฒนาการทางกายของวัยรุ่นหญิงชาย

ลักษณะการเปลี่ยนแปลง	เพศหญิง	เพศชาย
ลักษณะทางเพศหรือลักษณะปฐมภูมิทางเพศ	รังไข่ ท่อนำไนเมดลูกช่องคลอด	อัณฑะ องคชาติถุงอัณฑะต่อมลูกหมาก
ลักษณะทางเพศหรือลักษณะทุติยภูมิทางเพศ	การเจริญเติบโตของเต้านม มีขนบริเวณหัวหน่าว รักแร้ มีหนวด เครา สะโพกขยาย เอวคอด เสียงหุ่ม นุ่มนวล ผิวหนังเรียบ ละเอียดอ่อน	หลังร้าวซึ้น เสียงหัว แตกพร่า ผิวหนังหยาบชื้น

ปัญหาความเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย

ปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายของวัยรุ่น มี 2 ประการดังนี้

1. การเติบโตทางกายไม่สมวัย เช่น ตัวเล็กกว่าปกติ ตัวสูงใหญ่กว่าปกติ หรือ อ้วนเกินไป

2. ความผิดปกติทางพัฒนาระบบทับพันธุ์ ได้แก่ วัยรุ่นที่มีพัฒนาการทางเพศช้า (Delayed puberty) หรือมีพัฒนาการทางเพศเร็วก่อนวัย (Precocious puberty) เช่น ภาวะ Premature thelarche หรือ ภาวะ Premature pubasche เป็นต้น

ปัญหาความเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายที่สำคัญคือรูปร่างที่มีลักษณะไม่พึงประสงค์ เช่น รูปร่างอ้วนเกินไป ผอมเกินไป มีพัฒนาการทางเพศไม่เป็นไปตามวัยหรือที่วัยรุ่นคิดว่าตัวเองไม่เหมือนเพื่อน เด็กวัยรุ่นที่มีความคิดวิตกกังวลในเรื่องรูปร่างด้วยลักษณะอย่างมากนี้อาจนำไปสู่โรค Anorexia Nervosa หรือ โรค Bulimia Nervosa ได้ ปัญหาความเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายนี้เป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อนมากเป็นพิเศษสำหรับเด็กวัยรุ่น เนื่องจากเป็นระยะเวลาที่เด็กกำลังแสวงหาความภาคภูมิใจในตนเอง ความชื่นชอบจากเพื่อน จากสังคม จากเพศตรงข้าม ปัญหาในเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่ก่อให้เกิดผลกระทบทางอารมณ์และจิตใจของวัยรุ่นอย่างมาก

การช่วยเหลือวัยรุ่นที่มีปัญหาในเรื่องการเปลี่ยนแปลงของร่างกายนี้ ผู้ปกครอง ครู-อาจารย์ ควรให้ความเข้าใจ ให้ความอนุญาตทางด้านจิตใจ ช่วยส่งเสริมให้เด็กในวัยนี้มีความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย แนะนำการดูแลสุขภาพอนามัยของร่างกาย ส่งเสริมให้เด็กมีกิจกรรมที่สนุกสนาน เช่น เล่นกีฬาเพื่อเบ่งเบนความวิตกกังวลเรื่องรูปร่างหน้าตาไม่วิพากษ์วิจารณ์ลักษณะด้อยของเด็กต่อหน้าบุคคลอื่น เป็นต้น

2. พัฒนาการทางด้านอารมณ์

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ פרอยด์ วัยรุ่นอยู่ในขั้นพอกใจในการรักเพศตรงข้าม (Genital stage) ความพึงพอใจและความสุขต่างๆ เป็นแรงขับมาจากการกุศลภาวะทางเพศ เริ่มสนใจเพศตรงข้าม มีแรงจูงใจที่จะรักผู้อื่น ต้องการอิสระจากพ่อแม่มากขึ้น เด็กชายจะเดินแบบฟ่อ เด็กหญิงจะเดินแบบแม่ (ทิพย์ภา เนษฐ์เทวฤทธิ. 2541 : 57 – 60)

อารมณ์ของวัยรุ่นเป็นอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงง่าย อ่อนไหวง่าย เจ้าอารมณ์ มีอารมณ์รุนแรง การควบคุมอารมณ์ยังไม่สูง บางครั้งเก็บกด บางคราวมันใจสูง บางครั้งพลุ่งพล่าน ลักษณะอารมณ์เหล่านี้เรียกว่า พายุนุแคม (Storm and stress) เพราะลักษณะ

อารมณ์แบบนี้จึงมีความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้ใหญ่ได้ง่าย ทำให้วัยรุ่นจึงคิดว่าผู้ที่เข้าใจตนเองต้องที่สุดก็คือเพื่อนในวัยเดียวกัน เนื่องจากมีความคิดเห็นที่เป็นไปทางเดียวกัน ยอมรับกันและกัน การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นนี้มีผลมาจากหลายปัจจัยประกอบกัน เช่น การปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย การปรับพฤติกรรมการแสดงออกจากการเป็นเด็ก เข้าสู่การเรียนรู้บทบาทของการเป็นผู้ใหญ่ สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นต้น

ปัญหาทางอารมณ์

การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายมีผลกระทบต่ออารมณ์ของเด็กวัยรุ่นอย่างมาก เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีภารกิจอื่นๆ ค่อนข้างมากจนลืมไปว่าบุตรหลานกำลังเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น ทำให้ไม่มีการเตรียมตัวมาก่อนล่วงหน้า เด็กบางคนมีพัฒนาการทางเพศเร็ว ก่อนวัย หรือบางคนอาจช้ากว่าวัย ความคิดของเด็กเองที่คิดว่าตัวเองมีความแตกต่างจากเพื่อน มีปัมด้อยเรื่องรูปร่างหน้าตา ทำให้เด็กยอมรับตัวเองไม่ได้ ส่งผลเกิดปัญหาทางด้านอารมณ์ มีภาวะเครียด เกิดพฤติกรรมซึ่งเศร้า และอาจก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาได้ เช่น ปัญหาการฆ่าตัวตายในวัยรุ่น เป็นต้น

การส่งเสริมนิสัยทางอารมณ์ ทำได้โดยที่ผู้ปกครองต้องให้เวลาและมีความอดทนเพื่อที่จะทำความเข้าใจวัยรุ่น เป็นคัวอย่างของผู้ที่มีอารมณ์มั่นคง แนะนำและส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้การควบคุมอารมณ์ และแนะนำวิธีระบายความเครียดที่เหมาะสม

3. พัฒนาการทางสังคม

ทฤษฎีพัฒนาบุคลิกภาพของอธิคสัน วัยรุ่นอยู่ในขั้นพัฒนาการขั้นที่ 5 คือ ความมีเอกลักษณ์ประจำตัวหรือความสัมสัมในบทบาทของตนเอง (Identity vs identity diffusion) เป็นวัยที่พัฒนาเอกลักษณ์ของตนเอง มีจุดมุ่งหมายในชีวิตของตนเอง สังคมของเด็กคือกลุ่มเพื่อน จะมีด้วยกันกลุ่มเพื่อนและบุคคลที่ตรงกับคุณคติ อาจจะเกิดความขัดแย้งด้านสัมพันธภาพกับผู้ใหญ่ และเกิดความสับสนทางจิตใจ หากไม่สามารถแก้ไขความสับสนนี้ได้ เด็กจะเป็นคนที่มีบุคลิกภาพสับสน ไม่มั่นคง

ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน วัยรุ่นมีความต้องการในการที่จะเป็นที่ยอมรับของเพื่อนและสังคมรอบ ๆ ตัว มีการรวมกลุ่มเพื่อนรุ่นเดียวกัน ซึ่งส่วนใหญ่มีความคิดหรือทำอะไรคล้าย ๆ กัน ช่วยเหลือกัน มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันเมื่อยูไนกลุ่ม

กลุ่มเพื่อนนี้จะมีอิทธิพลมากต่อหัศนศติ ความสนใจ และพฤติกรรมการแสดงออกของวัยรุ่น
วัยรุ่นมักมีความคิดว่าความคิดเห็นของคนอื่นๆ ไม่มีความสำคัญเท่ากับความเห็นของกลุ่ม
และมีความต้องการให้ผู้ใหญ่ยอมรับกลุ่มเพื่อนของตนเองด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนต่างเพศ เมื่อเด็กอายุประมาณ 13–14 ปี เด็กหญิงเริ่ม
สนใจเด็กชายและพยายามที่จะเรียกร้องความสนใจจากเด็กชาย แต่เด็กชายยังไม่มีความรู้สึกนี้
เมื่อเด็กชายอายุประมาณ 14–16 ปี จะเริ่มสนใจเพศตรงข้ามและบาง คนเริ่มแยกตัวไปสนิทสนม
กับเพศตรงข้าม วัยรุ่นหญิงจะพึงพิถินเรื่องการแต่งกายอย่างมาก เอาใจใส่เรื่องรูปร่างความ
สวยงามของหน้าตา เช่นเดียวกับวัยรุ่นชายที่มุ่งให้วัยรุ่นหญิงสนใจตนเอง เช่น
เชาวหรือหยอกล้อวัยรุ่นหญิง ในวัยรุ่นที่มีรูปร่างหน้าตาสวย เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน
มักจะไม่มีปัญหา แต่ในวัยรุ่นที่มีความคิดว่าตน丑陋แตกต่างจากเพื่อน มีปัจดีย์เรื่องรูปร่าง
หน้าตา มักจะต้องแสดงพฤติกรรมอื่นให้เป็นที่น่าสนใจของเพศตรงข้ามเมื่อวัยรุ่นชายและ
หญิงมีความสนใจซึ่งกันและกัน ทั้งสองฝ่ายเริ่มให้ความสำคัญต่อการแสดงออกของบทบาททาง
เพศ ความสนใจและความสนใจสนิทสนมกับเพื่อนต่างเพศนี้อาจยั่งยืนไปจนกระทั่งมีการแต่งงาน
เกิดขึ้นในวัยผู้ใหญ่ต่อไป

ปัญหาทางด้านสังคมของวัยรุ่น

ปัญหาการขัดแย้งในครอบครัว วัยรุ่นคิดว่าผู้ใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างจาก
ตนเอง โดยเป็นความคิดเห็นที่ไม่เข้ากับบุคลิกสมัยของตน วัยรุ่นยอมรับไม่ได้ที่ผู้ใหญ่ทำหน้าที่ตัด
และกลุ่มเพื่อนคิดว่าถูกต้อง และจากการที่วัยรุ่นมักมีอารมณ์รุนแรง มีพฤติกรรมก้าวร้าว ทำให้เกิด
ความขัดแย้งกับบุคคลในครอบครัวอย่างมาก วัยรุ่นซึ่งมักอุบัติกลุ่มเพื่อนซึ่งวัยรุ่นคิดว่ามี
ความเข้าใจซึ่งกันและกันอย่างมาก มีความสุขเมื่อได้อยู่ด้วยกัน ไม่ชอบอยู่บ้านเนื่องจากบุคคล
ในครอบครัวไม่เข้าใจ

ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จากความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนต่างเพศวัยรุ่นที่มีความ
สนใจซึ่งกันและกันอาจมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีการป้องกันทำให้เกิดปัญหา
การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นซึ่งยังไม่มีความพร้อมในการเดียงคุณตรีที่จะเกิดมาเนื่องจากยังอยู่ในวัย
เรียน จึงทำให้เกิดปัญหาการทำแท้งผิดกฎหมายเกิดขึ้น และส่งผลให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ
ของหญิงวัยรุ่นได้ ถึงแม้ไม่มีการทำแท้งเกิดขึ้น วัยรุ่นหญิงก็ได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจอย่าง
สูงเนื่องจากเป็นการกระทำที่สังคมไม่ยอมรับและทำให้วัยรุ่นหญิงไม่สามารถศึกษาอย่าง
ต่อเนื่องต่อไปได้

ปัญหาโรคทางเพศสัมพันธ์ เช่นเดียวกับปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นการมี

ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีความรู้ในการป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์หรือการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ทำให้วัยรุ่นชายและหญิงมีโอกาสเป็นโรคได้ เช่น โรคหนองในแก้ หนองในเทียม โรคซิฟิลิต หรือการติดเชื้อ H.I.V เป็นต้น

ปัญหาโสเกลนี้เด็กวัยรุ่น วัยรุ่นบางคนหรือบางกลุ่มมีความต้องการทางด้านวัตถุหรือเงินอาจด้วยความต้องการที่จะต้องเหมือนเพื่อนถึงแม้ฐานะทางเศรษฐกิจทางครอบครัวไม่เอื้ออำนวย มีความต้องการสารเสพติด การเป็นวัยรุ่นขาดรัก การประชดชีวิต ทำให้ต้องกลâyเป็นห伙ยิ่งหรือขายอาชีพพิเศษได้

ปัญหาการใช้สารเสพติด จากการที่วัยรุ่นมีความขัดแย้งกับบุคคลในครอบครัว อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ความอยากรอง อยากเท่าที่ หรืออยากที่จะปฏิบัติตามผู้ใหญ่ที่ตนนิยมชมชอบ ฯลฯ ส่งผลให้วัยรุ่นมีการใช้สารเสพติด เช่น บุหรี่ สูรา จนกระทั่งกลâyเป็นการใช้สารเสพติดที่มีอันตรายต่อตนเองอย่างมากและพิคกูหมายอย่างเช่นอินไซด์ ในโลกของวัยรุ่น ปัจจุบันนิยมการจัดการสังสรรค์ในกลุ่มเพื่อนและมีการใช้สารเสพติด เช่น ยาอี ทำให้ขาดการควบคุมตนเอง เกิดปัญหาการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีการคาดคิดมาก่อนหรือไม่มีการป้องกัน ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ การติดโรคทางเพศสัมพันธ์ การเป็นห伙ยิ่งขายอาชีพพิเศษ หรือปัญหาอาชญากรรมตามมาได้

4. พัฒนาการทางความคิดเด็กปัญญา

เด็กวัยรุ่นมีการเจริญเติบโตของสมองอย่างเต็มที่ พัฒนาการทางด้านความคิด สดติปัญญาเป็นไปอย่างรวดเร็วสามารถเข้าใจเรื่องที่เป็นนามธรรมได้ มีความคิดกว้างไกลพยาภานและเห็นความรู้ใหม่ๆ มีจินตนาการมาก มีความเชื่อมั่นในความคิดของตนเองอย่างมาก

พัฒนาการทางความคิดตามแนวคิดของเพียเจท์ เด็กวัยรุ่นพัฒนาความคิดจากความคิดแบบรูปธรรม (Concrete) มาจากวัยเด็กมาสู่กระบวนการคิดแบบรูปธรรม (Formal operation) ซึ่งมีลักษณะเด่นคือ สามารถคิดอย่างนิเทศโดยไม่ใช้วัตถุเป็นสื่อ มีการคิดแบบใช้ตรรกศาสตร์ที่กำหนด การคิดแบบใช้เหตุผลเชิงสัดส่วน การคิดแบบแยกตัวแปรเพื่อสรุปผล การคิดแบบใช้เหตุผลสรุปเป็นองค์รวม คาดการณ์อนาคตได้โดยมองย้อนอดีต (เครื่องเรือน แก้วก้างวน).

2538 : 215 , พิพย์ภา แซมรู๊เซวติก. 2541 : 68)

ความคิดแบบตัวเองเป็นศูนย์กลางในวัยรุ่น (Adolescent egocentrism) คือจะคิดว่าพฤติกรรมของตนเองฝ่ามือจากบุคคลอื่น ให้ความใส่ใจอย่างมากต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ของ

บุคคลอื่น (The Imagination Audience) โดยเฉพาะในเรื่องการแต่งกาย ทรงผม และรูปร่างของตน วัยรุ่นมักคาดหวังว่าสิ่งที่ตนแสดงออกกว่าสนใจ ขอบ บุคคลอื่นจะต้องรู้สึกเข่นนั้น ด้วย และวัยรุ่นมีความคิดผัน มีจินตนาการว่าตนเป็นคนเก่ง (Hero) และมีโลกส่วนตัว (The Personal Fable)

สรุปวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านการเจริญเติบโตทางร่างกายอย่างรวดเร็ว มีการเจริญเติบโตของสมองอย่างเต็มที่ มีรูติกิจกรรมทางเพศ มีพัฒนาไปตัวเองมาก มีอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รักกอลุ่มเพื่อน สิ่งต่างๆ เหล่านี้ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความเข้าใจ และช่วยกันส่งเสริมให้วัยรุ่นได้มีพัฒนาการสมวัยและให้ความช่วยเหลือในการปรับตัว กับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ อย่างเต็มที่ เพื่อให้วัยรุ่นสามารถเจริญเติบโตต่อไปอย่างมีคุณภาพ ชีวิตที่ดี และเป็นกำลังของสังคมต่อไปในอนาคต

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีภูรักในวัยเรียนของวัยรุ่น

1. ปัจจัยภายนอก

องค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในชีวิตประจำวันของนักเรียน และมีอิทธิพลส่งผลให้นักเรียนเกิดการซึมซับผลกระทบเลียนแบบ แบ่งออกเป็น 4 ปัจจัย ได้แก่

- 1.1 ปัจจัยด้านครอบครัว
- 1.2 ปัจจัยด้านโรงเรียน
- 1.3 ปัจจัยด้านชุมชน
- 1.4 ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ

1.1 ปัจจัยด้านครอบครัว

1.1.1 ความหมายของครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานทางสังคมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างและพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข และเป็นกำลังทรัพยากรสำคัญในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ ให้มั่นคง ยั่งยืน การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตนี้ ครอบครัวถือเป็นการวางรากฐานกลไกสำคัญในระดับจุลภาคที่นำไปสู่ความเป็นปีกแแห่งของสังคมและความอยู่รอดของประเทศในระดับมหาภาค มนุษย์ทุกคนที่เกิดมาในโลกล้วนมีประสบการณ์ของชีวิตครอบครัวไม่นักก็น้อยด้วยกันทั้งสิ้น เพราะต่างมีจุดกำเนิดมา

จากครอบครัว ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดให้ชีวิตแห่งแรกและหล่อสماชิกของครอบครัวให้มีความเป็นมนุษย์ในการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น

นุชลดา ใจนพรัตน (2541 : 57) ให้ความหมายว่าสัมพันธภาพในครอบครัวหมายถึงการที่สมาชิกในครอบครัวมีความผูกพันรักใคร่ป่องดองกันและสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้

จงกลนี ตุ้ยเจริญ (2540 : 37) ได้กล่าวถึงสัมพันธภาพในครอบครัวหมายถึงลักษณะทางพฤติกรรมภายในครอบครัวประกอบด้วยบิความค่าและบุตรที่อาศัยอยู่ในครอบครัวมีความรักความห่วงใยมีการคุ้มครองไว้ต่อ กันและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันของสมาชิกในครอบครัว

ณิตาดาย ร่มิตานนท์ (2542 : 255) กล่าวถึงความหมายของครอบครัวทางมนุษยวิทยาว่า หมายถึงกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกันโดยความเป็นเครือญาติ หรือพันธะอื่น ๆ ที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกันกับความเป็นเครือญาติ ซึ่งผู้ใหญ่ในกลุ่มดังกล่าวถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบในการคุ้มครองและอบรม เลี้ยงดูเด็ก ๆ ที่เป็นลูกหลาน โดยธรรมชาติ หรือที่รับเลี้ยงเป็นลูกหลานบุญธรรมของพวง衆ฯ

คณะกรรมการพัฒนาครอบครัวและแก้ไขความรุนแรงต่อเด็กและสตรี (2542 : 7) กล่าวถึงความหมายของครอบครัวไว้ว่า “ครอบครัวคือกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันทางอาเรณ์และจิตใจในการดำเนินชีวิตร่วมกัน รวมทั้งการพึ่งพิงกันทางสังคม เศรษฐกิจ และการมีความสัมพันธ์กันทางกฎหมาย หรือทางสายโลหิต ครอบครัวบางครอบครัวอาจมีลักษณะเป็นชื่อยกเว้นบางประการจากดังกล่าวก็ย่อมได้” ข้อยกเว้นอาจหมายถึงครอบครัวที่มีสมาชิกข้ามช่วงอายุอาศัยอยู่ด้วยกัน เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย อาศัยรวมกันหลาน

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2547 : 283) ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานทางสังคมที่มีความสำคัญยิ่งต่อสร้างและพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และเป็นกำลังทรัพยากรสำคัญในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติให้มั่นคงยั่งยืน การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตนั้น ครอบครัวถือเป็นการวางรากฐานก่อให้กำลังใจในระดับชุมชนที่นำไปสู่ความเป็นปึกแผ่นในสังคม และความอยู่รอดของประเทศไทยในระดับมหาภาค

สรุปได้ว่าครอบครัวหมายถึงกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกันทั้งทางสายโลหิต เครือญาติ มีความสัมพันธ์กันทางกฎหมาย มีความสัมพันธ์กันทางอาเรณ์และจิตใจ มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันด้วยความรักความเอื้ออาทร และการอบรมขัดเกลาทางสังคม

1.1.2 ความสำคัญของชีวิตครอบครัว

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2547 : 285 - 287) ครอบครัวเป็นหน่วยพื้นฐานของสังคม

ครอบครัวจะมีความสุขได้จะต้องเกิดจากความรัก ความเอาใจใส่ ความอบอุ่น และสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัวในการปฏิบัติหน้าที่และแสดงบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม ครอบครัวจึงเปรียบเสมือนราชฐานของชีวิต ครอบครัวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างจิตสำนึกในคุณค่าของสถาบันครอบครัวที่ตกทอดมาจากรุ่นบรรพบุรุษดังนี้

1. ความสำคัญต่อการพัฒนาปัจเจกบุคคล ครอบครัวมีความสำคัญต่อการพัฒนาแต่ละบุคคล เนื่องจากเป็นแหล่งให้กำเนิดและหล่อหลอมบุคคลให้เติบโตและมีพัฒนาการทางบุคคลิกภาพที่เหมาะสมกับวัยครอบครัวที่มีคุณภาพชีวิตที่ดียอมส่งผลต่อการพัฒนาบุคคลหรือสมาชิกในครอบครัวให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม มีคุณภาพและสร้างสรรค์ ดังนี้

1.1 การพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง บุคคลที่ได้รับการเลี้ยงดูในครอบครัวที่อบอุ่นใกล้ชิดด้วยความรัก ความสนใจ เอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอจากพ่อแม่ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลยังคงย้อมเติมด้วยความรู้สึกเป็นที่รักและไว้วางใจผู้อื่น ทำให้ทราบนักถึงคุณค่าของตัวเอง ที่จะต้องพัฒนาในทางที่เหมาะสมดีงาม เด็กที่เรียนดีเด่น โตามาร์ยอมความทรงจำที่ให้ความสุขเกี่ยวกับประสบการณ์เบื้องต้นในชีวิตครอบครัวย่อมได้เปรียบกว่าเด็กที่มีความทรงจำที่ไม่ดีเกี่ยวกับชีวิตครอบครัวในวัยเด็ก เพราะเป็นความทรงจำที่น่าประทับใจ เกิดเป็นความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ทำให้มองโลกในแง่ดี รู้จักที่จะมีความรักและเมตตาผู้อื่น

1.2 การพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง บุคคลที่เติบโตในครอบครัวที่สมบูรณ์รักใคร่กลมเกลียวกันเป็นอย่างดี และเปิดโอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง บนพื้นฐานของสัมพันธภาพในครอบครัวที่พ่อแม่ใช้เหตุให้ผลในการเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ย่อมพัฒนาพื้นฐานความเชื่อมั่นในตนเองที่ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีด้วยความรักใคร่สม่ำเสมอ และได้มีโอกาสของการพึงตนเอง ย่อมสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี และมีความรู้สึกมั่นคงในจิตใจ

2. ความสำคัญต่อการพัฒนาครอบครัว ครอบครัวเป็นศูนย์กลางความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ครอบครัวที่มีสมาชิก ความเป็นอยู่ที่ผูกพัน รักใคร่กลมเกลียวกันดี ไม่มีเรื่องทะเลเบาะแวงที่รุนแรง หรือใช้กำลังในการแก้ปัญหา ย่อมนำมาซึ่งความสงบสุขในการดำเนินชีวิตครอบครัว

2.1 การพัฒนาสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว ครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวเห็นความสำคัญของการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ย่อมปฏิบัติสัมพันธ์ต่อกันด้วยความเคารพด้านบทบาทหน้าที่ และเป็นที่พึ่งชี้งกันและกัน ในการช่วยเหลือเกื้อกูลให้

ครอบครัวเป็นสุข สามีภรรยาที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับบทบาทหน้าที่ แต่ละคนคาดหวังและมีการตื่อสրทางบวกในการสร้างความเข้าใจระหว่างคันในเรื่องต่าง ๆ ของการดำเนินชีวิต ครอบครัวย่อมสามารถรักษาความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันได้ยืนยาว

2.2 การพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัว ครอบครัวที่สามารถรักในครอบครัวมีความรักใคร่เข้าไว้กัน และพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในทิศทางที่สร้างสรรค์ ย่อมนำไปสู่ความมั่นคงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมของการดำเนินชีวิตครอบครัว หากสามารถรักในครอบครัวต่างทำหน้าที่ตามบทบาทของตนเอง และให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันให้ความรักความผูกพันต่อ กันและกัน ที่ย่อมทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่น มั่นคง ยاكที่จะก่อให้เกิดปัญหาครอบครัวล่มสถาบัน

3. ความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนและสังคม ครอบครัวมีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนและสังคม เนื่องจากเป็นส่วนประกอบของชุมชนและสังคมในการผลิตประชากร สำหรับเป็นสมาชิกของสังคมต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ โดยทำหน้าที่ต่อสังคมในการถ่ายทอดค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมที่ดีงาม สำหรับยึดถือเป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตในสังคมดังนี้

3.1 การพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน ชุมชนหรือสังคมที่มีครอบครัวหรือสามารถในครอบครัวต่างปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสมทั้งภายในและภายนอก ครอบครัว ย่อมก่อให้เกิดการรวมตัวเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง มีการพึ่งพาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้วยการเป็นกลั่นปั่นมิตรที่พร้อมจะให้คุณประโยชน์ต่อส่วนรวม ครอบครัวที่มีความอบอุ่น มั่นคงย่อมสามารถมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนให้ดีเด่น ไปด้วยดี หากมีปัญหาครอบครัวในชุมชนใดก็ย่อมเป็นสัญญาณบ่งบอกถึงความอ่อนแอกของชุมชนนั้น

3.2 การพัฒนาความสงบสุขของสังคม ชุมชนหรือสังคมที่มีครอบครัวผูกพัน เป็นรากฐานของสังคมและนำมาซึ่งความสงบสุขในสังคมที่สามารถในครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุข ปราศจากปัญหาและความรุนแรงใด ๆ เมื่อชีวิตครอบครัวของหลาย ๆ ครอบครัว สามารถดำเนินไปราบรื่นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ไม่มีความเดือนร้อนที่บ่นทอน แรงกายแรงใจในการใช้ชีวิตต่าง ๆ ชุมชนหรือสังคมนั้นก็จะมีความปลดปล่อยน่าอยู่

4. ความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ครอบครัวมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากเป็นสถาบันทางสังคมที่เป็นแหล่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ อันจะนำไปสู่ความอยู่รอดของประเทศ ทั้งในส่วนความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ครอบครัว

จำเป็นต้องปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกดังนี้

4.1 การพัฒนาความมั่นคงของประเทศไทยที่ครอบครัวที่มีชีวิต

ความเป็นอยู่ดี มีความสุข มีฐานะทางเศรษฐกิจที่เพียงพอ ได้รู้จักบริโภคอย่างพอ适 ไม่เก็บออมและประกอบอาชีพสุจริต มีความสัมพันธ์อบอุ่นและมั่นคงในครอบครัว ย่อมชี้ให้เห็นถึงความมั่นคงในภาพรวมของประเทศไทย หากมีครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวที่ติดยาเสพติด จำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ กำลังคนที่จะพัฒนาประเทศไทยย่อมด้อยคุณภาพ และมีแต่ความอ่อนแอดำ กำลังความคิดและกำลังแรงงานที่จะพัฒนาประเทศไทย

4.2 การพัฒนาความก้าวหน้าของประเทศไทย ประเทศไทยที่มีครอบครัวประกอบด้วยคุณภาพ สามารถผลิตและพัฒนาสมาชิกในครอบครัวให้เติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก และมีความคิดกว้างไกล ย่อมนำพาประเทศไทยไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมประเทศอื่นๆ ได้เนื่องจากฐานของประชากรที่มีคุณภาพขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่วัยเยาว์ในครอบครัว

สรุปได้ว่า ชีวิตครอบครัวเป็นช่วงระยะเวลาที่สำคัญในการปลูกฝัง อบรม สร้างคุณค่าทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม ารมณ์ และสติปัญญา บนพื้นฐานของความรัก ความเข้าใจกัน เพื่อผลิตสมาชิกใหม่ให้สับสังคม และเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา และจิตวิญญาณ เพื่อเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศไทยในอนาคต

1.1.3 สัมพันธภาพในครอบครัว

การที่ครอบครัวจะดำรงอยู่ได้อย่างเข้มแข็ง นั่นคงจำเป็นต้องอาศัย องค์ประกอบที่จำเป็นและสำคัญยิ่งคือ สัมพันธภาพในครอบครัวระหว่างสมาชิกแต่ละคนในครอบครัว โดยที่สมาชิกในครอบครัวทุกคนอยู่ด้วยกันด้วยความรักความเข้าใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งการปฏิบัติต่อกันตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม

ความหมายของสัมพันธภาพในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัวหรือบางแห่งเรียกว่าความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยทั่วไปจะหมายถึง การแสดงออกถึงความรักใคร่ของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ไสวารรณ เวียงเพ็ม (2541 : 37) ให้ความหมายไว้ว่า สัมพันธภาพใน

ครอบครัวคือลักษณะของพฤติกรรมในครอบครัว ประกอบด้วย สมาชิกในครอบครัวที่มีความรักความห่วงใย มีการคุ้มครองไว้ให้กัน การมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันของสมาชิกในครอบครัว

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2547 : 303) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การแสดง พฤติกรรมต่อกันระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่บ่งบอกถึงความรัก ความเข้าใจ และความเอื้อ อาทรในการดำเนินชีวิตร่วมกัน ซึ่งสัมพันธภาพนี้อาจเป็นไปในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ สัมพันธภาพที่ดีจะปรากฏเป็นความสัมพันธ์ที่ปrongคงรักใคร่กลมเกลียวกันในครอบครัว ซึ่ง ก่อให้เกิดความผูกพัน และความรักที่ดีต่อกัน ส่วนสัมพันธภาพที่ไม่ดี จะเป็นความสัมพันธ์ที่ ขัดแย้ง บาดหมาง ใจ ไม่ลงรอยกัน อันจะนำไปสู่การทะเลาะเบาะแส้ง ในครอบครัวจนเป็น ปัญหาครอบครัวได้

สรุปได้ว่า สัมพันธภาพในครอบครัวหมายถึงความสัมพันธ์ตามบทบาทหน้าที่ ของสมาชิกในครอบครัว ที่แสดงออกถึงความรัก ความอบอุ่น รักใคร่กลมเกลียวกัน ความ สัมพันธ์ในครอบครัวมีทั้งความสัมพันธ์ทางบวกและความสัมพันธ์ทางลบ ความสัมพันธ์ ทางบวกจะส่งผลให้ครอบครัวเกิดความรัก ความอบอุ่น เข้าใจ และเอื้ออาทรต่อกัน ก่อให้เกิด ความมั่นคงในครอบครัว ส่วนความสัมพันธ์ทางลบ จะก่อให้เกิดความขัดแย้งในครอบครัว เกิด ความไม่เข้าใจกัน และเกิดความลุ่มหลงของครอบครัวในที่สุด

1.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับพฤติกรรมของเด็ก

แรตเก๊ (Radke . 1946 ; อ้างถึงในจิตตินันท์ เดชะคุปต์. 2547 : 303-304)

ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับพฤติกรรมของเด็กจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ สัมพันธภาพในครอบครัวและพฤติกรรมของเด็ก ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ แม่กับลูก รวมทั้งวิธีการอบรมเลี้ยงดูและทำให้พ่อเมืองปฏิบัติต่อลูก พบว่า ลักษณะความสัมพันธ์ใน ครอบครัวมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในรูปแบบต่าง ๆ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับพฤติกรรมของเด็ก

ลักษณะความสัมพันธ์ในครอบครัว	ลักษณะพฤติกรรมของเด็ก
1. เด็กถูกทอดทิ้ง และขาดการดูแล เอาใจใส่	เชื่อฟังและยอมตาม ก้าวร้าว ปรับตัวยาก มี ความรู้สึกไม่อบอุ่น และปลดปล่อย จิตใจให้ร้าย นิยมการทางประสาท จืดจาง ไม่ทำตัวให้ สอดคล้องกับผู้อื่น
2. เด็กได้รับการสนับสนุนแบบทารก	ลักษณะคล้ายทารกและชอบคล้อย เชื่อฟังและ ยอมตาม มีความรู้สึกไม่อบอุ่นและปลดปล่อย

ลักษณะความสัมพันธ์ในครอบครัว	ลักษณะพฤติกรรมของเด็ก
	ก้าวร้าว ขี้อิจฉา ปรับตัวยาก
3. บิดามารดาใช้อำนาจบังคับ	ต้องพึ่งผู้อื่น ข้อaby เชื่อฟังและยอมตาม สุภาพ อ่อนโยน ระมัดระวัง ไม่ร่วมมือ เคร่งเครียด ก้าวหายใจชوبวิชา ขาดความกระตือรือร้น
4. บิดามารดาอยอมตามใจเด็ก	ก้าวร้าว เสินเล่อ ไม่เชื่อฟัง รักอิสระ เชื่อมั่นในตนเอง มีความกล้าในการควบหาสามาคัญ ไม่ทำตัวให้สอดคล้องกับผู้อื่น
5. บิดามารดาไม่ป่องคงกัน	ก้าวร้าว มีอาการทางประสาท ขี้อิจฉา ประพฤติผิด ไม่ร่วมมือ
6. ระเบียบวินัยทางบ้านบกพร่อง	ปรับตัวไม่ค่อยดี ก้าวร้าว ต่อต้าน ขัดขืน ขี้อิจฉา ประพฤติผิด มีอาการทางประสาท
7. ครอบครัวป่องคงกันและมีการปรับตัวดี	เชื่อฟังและยอมตาม ปรับตัวได้ดี
8. ครอบครัวมีความสุข รักใคร่กัน เกลี่ยวกัน	ร่วมมือ ปรับตัวค่อนข้างมาก รักอิสระ
9. ครอบครัวยอมรับเด็ก	มีลักษณะเป็นที่ยอมรับของสังคม และกล้าเผชิญ อนาคตอย่างมั่นใจ
10. บิดามารดาสนับสนุนและเต้นรักเด็ก	มีความรู้สึกอบอุ่น ปลดปล่อย ไว้วางใจ และเชื่อถือ ในตนเอง
11. การอบรมด้วยเหตุผลตามหลักวิทยาศาสตร์	ไว้วางใจและเชื่อถือในตนเอง ร่วมมือ รับผิดชอบ ปรับตัวได้ดี
12. ระเบียบวินัยทางบ้านเคร่งครัด สม่ำเสมอ	ปรับตัวได้ดี
13. การฝึกเด็กให้รู้จักหน้าที่รับผิดชอบ	ปรับตัวได้ดี ไว้วางใจในตนเอง และมีความรู้สึกอบอุ่น ปลดปล่อย

โฟร์ม (Fromm, 1956 ; จ้างถึงใน ไสภา ชีปีลมันน์, 2540 : 12) กล่าวถึงอิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อการกระทำ / พฤติกรรมทั้งด้านบวกและลบที่จะหล่อหลอมเป็นนิสัยลักษณะ

แบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. บุคลิกภาพประเภทเปิดใจกว้าง อันได้แก่ ลักษณะของบุคคลที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น มีใจกว้าง มีเหตุผล เข้ากับคนง่าย บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทนี้ส่วนใหญ่จะเจริญเติบโตมาจากครอบครัวที่ได้รับความรัก ความอบอุ่นเป็นพื้นฐาน

2. บุคลิกภาพเห็นแก่ได้ คือชอบเอเปรียบผู้อื่น แสดงハウพลดประโภชน์จากผู้อื่น ใจแคบ ชอบจวายโอกาสจากผู้อื่น บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทนี้ส่วนใหญ่จะเติบโตมาจากครอบครัวที่จะต้องต่อสู้ดิ้นรน หรือมาจากครอบครัวที่มีแต่ความหวาดระแวงกันตลอดเวลา

3. บุคลิกภาพประเภทตรหด คือ ชู้ชี้ จุกจิก หยุ่นหยิ่น ละเอียดถี่ถ้วนจนเกินไป วุ่นวายอยู่กับเรื่องของตนเอง หรือสมบัติของตนเอง บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภทนี้ส่วนใหญ่จะเติบโตมาจากครอบครัวที่ฝีดเคือง ขาดแคลน แย่งกัน แย่งใช้

4. บุคลิกภาพเป็นคนส่วนรวม คือ ประเภทที่ทำตนเป็นคนของสังคม ทำตามความต้องการของสังคม วางแผนให้มีคุณค่า สูงส่ง ส่วนใหญ่เติบโตมาจากครอบครัวที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองตามใจอย่างมากหมายด้วยการทดสอบให้ทางวัดถูก เนื่องจากไม่มีเวลาให้ความรัก ความใกล้ชิดและความอบอุ่น

5. บุคลิกภาพประเภทอนคิดค้น คือบุคคลประเภทอยู่นึงไม่ได้ ชอบคิดค้น ทำนั่นทำนี่ตลอดเวลา ชอบการเปลี่ยนแปลง นิยมซึ่นซอนผู้อื่นเข่นเดียวกับตนเอง ส่วนใหญ่จะเติบโตมาจากครอบครัวที่ฟ่อแม่รับฟังเหตุผลซึ่งกันและกัน ประนีประนอม เข้าอกเข้าใจระหว่างสมาชิกในครอบครัว มีสัมพันธภาพอันดีต่อกันและกัน เป็นลายไทยแห่งความรักและความอบอุ่นในครอบครัว

สรุปได้ว่าปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง สัมพันธภาพในครอบครัวเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างความสงบสุข และความมั่นคงของครอบครัว ครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวต่างปฏิบัติตามหน้าที่ที่เหมาะสมและมีการสื่อสารที่ดีบนพื้นฐานของความรัก ความเข้าใจ และการใช้เหตุผล เป็นครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดี อันจะส่งผลต่อถ้อยคำพูดกรรมและบุคลิกภาพของสมาชิกในครอบครัวไปในทางที่สร้างสรรค์

1.2 ปัจจัยด้านโรงเรียน

1.2.1 การอบรมชัดเจณาทางสังคมของวัยรุ่น

จุมพล หนินพานิช (2548 : 30-31) วัยรุ่นเป็นช่วงอายุที่เด็กกำลังย่างเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ วัยนี้เป็นวัยที่เด็กมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และ

ทางด้านสังคมอย่างมาก ทางร่างกาย เด็กวัยรุ่นก้าวเข้าสู่ภาวะทางเพศอย่างสมบูรณ์และสามารถจะเป็นบิความารคานได้

นักวิชาการบางท่านเห็นว่าวัยนี้เป็นวัยที่ก่อเรื่องข้างอ่อน ให้ นอกจากเด็กเริ่มมี การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว เด็กในวัยนี้ยังต้องเรียนรู้ และปรับตัว ให้สอดคล้องสถานภาพและบทบาทใหม่ อิทธิพลของบิความารคานในการอบรมขัดเกลาทาง สังคมต่อเด็กในวัยนี้จะมีอยกว่าอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนและโรงเรียน

กล่าวอีกนัยหนึ่ง การอบรมขัดเกลาทางสังคมในวัยรุ่น ตัวแทนของบทบาท เป็นกลุ่มเพื่อนในโรงเรียนมากกว่าครอบครัว อันได้แก่ บิความารคาน ที่แม้จะยังมีบทบาท แต่ บทบาทในการอบรมขัดเกลาทางสังคมที่จะมีอยกว่ากลุ่มเพื่อนและโรงเรียนในวัยนี้ สำหรับ เด็กที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานภาพบทบาทใหม่ได้ จะมีความรู้สึกว่าช่วงของการเป็น วัยรุ่นเป็นช่วงของเวลาที่สับสนวุ่นวายช่วงนี้

ตามทัศนะของแนวทางการพัฒนา เช่นฟรอยด์ จะมองวัยรุ่นว่ามีพัฒนาการอยู่ ในขั้นสุดท้าย คือขั้นวุฒิภาวะทางเพศ กล่าวคือ ในช่วงนี้เด็กวัยรุ่นจะให้ความสนใจกับเพื่อน ต่างเพศ ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงกันข้าม ทึ่งนี้สืบเนื่องมาจาก การเปลี่ยนแปลงทาง สีรุ้งโดยเฉพาะระบบที่เกี่ยวกับเพศ เช่นขยายทีอสุจิ หญิงมีประจำเดือน

โดยทั่วไปพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น เกิดจากแหล่งกระตุ้น 3 แหล่ง คือ

1. มีสิ่งเร้าภายนอกมากกระตุ้นอวัยวะสืบพันธุ์โดยตรง
2. เกิดจากความตึงเครียดทางสีรุ้งซึ่งมีสาเหตุจากการกระตุ้นของต่อมเพศ
3. ความตึงเครียดทางจิต เป็นความรู้สึกที่ต้องการปลดปล่อยความรู้สึก

ทางเพศให้กับตนเอง

นอกจากเด็กวัยรุ่นจะให้ความสนใจกับเพื่อนต่างเพศดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยัง ต้องการความเป็นอิสระจากบิความารคาน ขณะเดียวกันมักจะมีความลุนเลี้ยว ใจร่าจาย วิตกกังวล ดังนั้นในการอบรมขัดเกลาทางสังคมของบิความารคาน ครูบาอาจารย์ต่อเด็กวัยรุ่น จะต้อง ทราบกันดีพัฒนาการข้างต้นด้วย

สำหรับทัศนะของเพียเจท์ ตามทฤษฎีความคิด ความเข้าใจของเขามองว่า วัยรุ่นจะอยู่ในช่วงของการเรียนรู้ที่จะคิดแบบมีเหตุผลและการคิดแบบนามธรรม ขณะเดียวกัน สามารถสะท้อนความคิดต่าง ๆ ตลอดจนอุตสาหกรรมของตนเองออกมайдี โดยทั่วไปความคิด ของวัยรุ่นตามทัศนะของเพียเจท์จะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. สามารถคิดลึกลงที่เป็นนามธรรมได้ คือคิดในลึกลงที่ไม่สามารถเห็นและ แต่ต้องได้

2. สามารถตั้งสมนติฐานหรือทำนายสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงได้

3. สามารถทดสอบสมนติฐานได้

ส่วนทักษะของเพียเจท์และโโคเบอร์จตามทฤษฎีพัฒนาการทางศีลธรรม ของทั้งสองจะมองว่าวัยรุ่นจะเริ่มเรียนรู้ว่าสังคมมีอะไรเปลี่ยน กฎเกณฑ์และการไม่ประพฤติตาม ระเบียบ กฎเกณฑ์ของสังคมด้วยความเต็มอกเต็มใจ

สังคมทักษะของแนวปฏิสัมพันธ์ พากปฏิสัมพันธ์จะมองคุณว่าที่เกิดขึ้นระหว่างเด็กกับบุคคลารดา ครูบาอาจารย์และกลุ่มเพื่อนสนิท มีอิทธิพลต่อการอบรมเข้าสู่เกลาทางสังคมต่อเด็กวัยรุ่นเอง ซึ่งในเรื่องเช่นนี้ได้จากการศึกษาชิ้นหนึ่งพบว่า เด็กวัยรุ่นทั้งอเมริกาและแมกซิกัน

1.2.2 หน้าที่ของโรงเรียน

จุമพล หนินพาณิช (2548 : 39-41) โรงเรียนหรือสถานบันการศึกษา โดยทั่วไปมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. หน้าที่ในการถ่ายทอดวัฒนธรรม โรงเรียนหรือสถานบันการศึกษา ต้องปฏิบัติหน้าที่ประการแรก คือ การถ่ายทอด วัฒนธรรมจากสังคมสมาชิกรุ่นหนึ่งไปยัง สมาชิกอีกรุ่นหนึ่ง กล่าวคือ ถ้าสังคมใดไม่มีการปลูกฝัง อบรมให้มีการสืบทอดวัฒนธรรมแล้ว คนรุ่นหลังจะเริ่มต้นเชี่ยวชาญด้วยความว่างเปล่า ไม่มีหลักการและวิธีการใด ๆ สำหรับยึดถือเพื่อ เป็นการปฏิบัติ ในขณะเดียวกัน ความรู้ ประสบการณ์ ตลอดทั้งความเชื่อ และค่านิยมที่ได้สั่ง สม สืบทอดกันมาเป็นเวลาหวานานก็จะทรุดโทรมเสื่อมลายไป

ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของ โรงเรียนและสถานบันการศึกษาทั้งหลายที่ต้องสืบท่องถ่ายทอดความรู้ ความเชื่อ ความค่านิยม ความเชื่อ ให้แก่คนรุ่นหลังในสังคมของตน โดยการ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไขวัฒนธรรมใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นอยู่เสมอ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า โรงเรียน มหาวิทยาลัย ได้กล่าวมาเป็น แหล่งสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมใหม่ให้แก่สังคม โดยการศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมใหม่ ๆ ทั้งด้านนามธรรมและ รูปธรรมให้แก่สังคม โดยในการถ่ายทอดวัฒนธรรมดังกล่าวที่ในสังคมล้าหลัง อาจจะใช้ การศึกษาแบบไม่เป็นทางการ ก็เป็นการเพียงพอ สำหรับการถ่ายทอดความรู้ความชำนาญ เพราคนในสังคมแบบนี้จะเรียนรู้เฉพาะสิ่งที่จำเป็นยิ่งในชีวิต ด้วยการเรียนรู้ศึกษาและการล่าสัตว์ และการแสวงหาอาหารจากพื้นเมืองและผู้ใหญ่ในสังคมเท่านั้นสำหรับในสังคมที่พัฒนากว่านี้ อาทิเช่น สังคมเกษตร ก็อาจจะต้องเรียนรู้วัฒนธรรมที่สูงขึ้น เช่นการเพาะปลูกพืชและ

การเลี้ยงสัตว์ การกิจและการงานในสังคมเหล่านี้ ไม่ต้องการความพิเศษมากนัก การเรียนการสอนก็เป็นไปแบบปกติอัตโนมัติ กล่าวคือทั้งผู้เรียนและผู้สอนต่างก็ไม่ทราบหรือไม่ทราบหนักในเรื่องนี้ ส่วนสังคมเมืองการเรียนรู้จะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป โดยจะใช้ทั้งวิธีการศึกษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในด้านการศึกษาเป็นไปเพื่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมมักจะนิยมถ่ายทอดกันเฉพาะในกลุ่มคนชั้นสูง คนทั่วไปมักไม่ค่อยได้รับการศึกษาแบบนี้มากนัก

2. หน้าที่ในการถ่ายทอดทักษะและความชำนาญ นอกจากการถ่ายทอดวัฒนธรรมในรูปแบบของการให้ความรู้แล้ว มนุษย์ทั้งหลายย่อมต้องการความชำนาญ เพื่อการควบคุมสิ่งที่เข้ารู้ด้วย เช่นมนุษย์ในสังคมล้าหลัง มีความรู้เรื่องไฟ ด้วยการเห็นผู้อื่นจุดไฟ หรือก่อไฟ เขาเกือบยกทำสิ่งนั้น ได้ด้วย เพื่อจะได้จุดไฟขึ้นเพื่อให้ความอบอุ่นต่อร่างกาย นอกจากนี้ยังต้องการความชำนาญในเรื่องการก่อไฟและจุดไฟมากยิ่งขึ้น ในทำนองเดียวกันมนุษย์ต้องการทอดผ้า และมีเครื่องนุ่งห่ม ไว้คลุมกายป้องกันร้อนหนาว ต้องการตะกร้า กระถุง และภาชนะ เพื่อความสะดวกในการพกพาสิ่งจำเป็นต่าง ๆ ตลอดจนการสร้างล้อเกวียนในยุคต่อมาเพื่อปลดภาระ จากการแบกภารม

อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการสร้างและผลิตของแต่ละคนย่อมแตกต่างกัน คนที่มีความสามารถมากก็อาจจะถ่ายเป็นทั่วไปมีอยู่ในด้านต่าง ๆ ดังนั้นการเรียนการสอนให้เกิดความชำนาญในกิจกรรมต่าง ๆ ก็เกิดขึ้น และได้สั่งสมต่อนาจักลายเป็นหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาในยุคต่อนานถึงปัจจุบัน

3. หน้าที่ในการส่งเสริมการพัฒนาของปัจเจกชน เป็นหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบัน การศึกษา หน้าที่นี้เน้นที่การพัฒนาบุคลิกภาพและความเป็นอยู่ของแต่ละคนในสังคม

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษานอกจากจะทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ของสังคมแล้ว ยังต้องทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ของแต่ละบุคคลด้วย โดยการช่วยให้บุคคลได้มีการพัฒนาที่ดีขึ้น ด้วยการให้ความรู้ขั้นพื้นฐาน เพื่อการดำรงอยู่และเพื่ออาชีพ กับทั้งยังต้องส่งเสริมสมรรถภาพของบุคคลให้สามารถใช้ศักยภาพของตัวเองให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ โดยการส่งเสริมจินตนาการและสนับสนุนของผู้เรียนให้ได้มีโอกาสพัฒนาและลง大雨ขึ้น ให้มากที่สุด เพราะโดยทั่วไปบุคคลหรือมนุษย์มีธรรมชาติของความพิชังอย่างรู้ อย่างเห็น และมีจินตนาการต่อสิ่งต่าง ๆ อยู่แล้วเป็นนิua ดังจะเห็นได้จากเด็กในวัยต้น ๆ นั้นจะชอบซักถามและสร้างเรื่องฟังนิทานอยู่เสมอ ความสนใจอย่างจะรู้ อย่างจะเห็น

และมีความคิดจินตนาการของบุคคลนี้เองที่ช่วยให้รู้จักแก่ปัญหาได้และเมื่อเผชิญปัญหาใหม่ บุคคลจะใช้ความคิดและจินตนาการแก้ไขไปได้อีก ชีวิตและการศึกษาจึงเป็นเรื่องของการแก้ปัญหาที่ไม่มีที่สิ้นสุด และไม่มีวันจบสิ้น

4. หน้าที่ในการกำหนดความสามารถเฉพาะทาง หน้าที่นี้อาจกล่าวได้ อีกอย่างหนึ่งว่า เป็นหน้าที่ที่เกิดจากความจำเป็นของสังคมในการที่จะต้องมีสถาบันเฉพาะทาง ขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การศึกษาหรือการอบรมเฉพาะด้านแก่สมาชิกของสังคม ตามอุดมคติแล้ว โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ควรจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาตนเอง ไปตาม แนวทางที่ขาดนัดและสนในมากที่สุด แต่โดยทั่วไปแล้วบทบาทหน้าที่นี้มักจะมีข้อจำกัด ใน สังคม อุตสาหกรรมนั้น อาชีพจะถูกจำกัด โดยความต้องการของระบบอุตสาหกรรมหรือธุรกิจ เป็นหลัก ในขณะที่ประเทศกสิกรรมหรือประเทศกำลังพัฒนานั้น ไม่มีอาชีพให้เลือกมากนัก จะ มีการแบ่งขั้นกันสูง และอาชีพที่เรียนสูงขึ้น ไปก็มักจะไม่สอดคล้องกับความจำเป็นของสังคม เท่าที่ควร

บทบาทหน้าที่ของ โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอีน ๆ ในด้านนี้ ครอบคลุมถึงการเป็นสะพานหรือแนวทางให้สมาชิกของสังคม ได้มีโอกาสเปลี่ยนฐานะของ สังคมของตนเองด้วย โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาจึงเป็นเสมือนโอกาสของคนจน หรือคนที่มี ฐานะด้อยในทางสังคม จะ ໄດ້เต้าขึ้นมาสู่ระดับสูงแล้วแต่สภาพการณ์ของแต่ละคน

5. หน้าที่ในการนำการเปลี่ยนแปลง หน้าที่ของ โรงเรียนหรือ สถาบันการศึกษา ในที่นี้คือ หน้าที่ที่จะนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่สังคม หรือปรับปรุงสังคมให้ดี ขึ้น หน้าที่นี้เป็นหน้าที่สำคัญโดยเฉพาะในสังคมที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงหรือในสังคมที่ ต้องการจะปลูกฝังค่านิยมแบบใหม่ เพราะการศึกษาจะทำหน้าที่โดยตรงในการถ่ายทอด ค่านิยมใหม่นั้น ๆ ต่อสังคม และสามารถถ่ายทอดได้กับคนจำนวนมากในเวลาเดียวกัน หน้าที่นี้ โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาจะต้องมีบทบาทในการพัฒนาค่านิยมเดิม และเสริม ค่านิยมใหม่ให้แก่สังคม โรงเรียนจะต้องมีส่วนช่วยในการประยุกต์และปรับปรุงค่านิยมเก่าให้ เข้าและสอดคล้องกับค่านิยมแบบใหม่ที่ต้องการสร้างขึ้น

ปัญหาสำคัญของน้ำที่นี่คือ การกำหนดค่านิยมใหม่นั้นจะกำหนด อย่างไร ให้ควรจะเป็นคนกำหนด และวิธีการที่จะศึกษาเพื่อความเปลี่ยนแปลงนั้นจะมีลักษณะ อย่างไร เพื่อให้คนในสังคมมีความขัดแย้งและคับข้องใจอยู่ที่สุด

6. หน้าที่ในการส่งเสริมการเรียนรู้ในการเข้าสังคม หน้าที่นี้เป็นหน้าที่ ในการอบรมขั้นตอนทางสังคมของ โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษามีความแตกต่างกับหน้าที่

แรกเป็นตัวเนื้อหาของวัฒนธรรม แต่หน้าที่นี้เน้นกระบวนการ เน้นวัฒนธรรมในแง่ของการประพฤติปฏิบัติเป็นหลักใหญ่ โดยโรงเรียนจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปเพื่อพัฒนาลักษณะนิสัย ความสามารถและความเห็นชอบของนักเรียนให้เหมาะสมสอดคล้อง กับความต้องการทางด้านการเมือง

โดยหลักการแล้วรูปแบบและพฤติกรรมของสังคมวงกว้างเป็นอย่างไร ควรจะได้จำลองลงในสถาบันการศึกษาเพื่อฝึกฝนความคุ้นเคยต่าง ๆ เอาไว้ ในขณะเดียวกัน โรงเรียนก็จะฝึกฝนการใช้ชีวิตร่วมกันของกลุ่มนบุคคลที่ต่างวัย ต่างความสนใจ และต่างสิ่งแวดล้อม ให้รู้จักอุดมลั้นและทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน โรงเรียนจึงเป็นเสมือนสังคมย่อย ๆ ที่จำลองสังคมใหญ่ลงมา ให้ผู้เรียนได้เรียนและทดลองกับชีวิตจริงไว้ โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาจึงเป็นเหมือนสถานที่เตรียมคนไว้เพื่อการอยู่ในสังคมใหญ่ไปด้วยในตัว

7. หน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศรษฐกิจให้แก่สังคม ดังเป็นที่ปรากฏ แล้วว่า ทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพนั้น ถือเป็นสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้วยเหตุผล ดังกล่าว สังคมจึงได้มอบหมายให้โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ทำหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ โดยการคัดเลือกบุคคลที่มีลักษณะเช่นสู่งานอาชีพ ต่างๆ และอบรม ฝึกฝน จนเกิดความรู้ ความสามารถในอาชีพนั้น ๆ

8. ทำหน้าที่ในการอบรมและพัฒนาความเป็นพลเมืองดีตามระบบของการปกครองสังคม การอบรมให้สามารถของสังคม ได้มีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อระบบของการปกครองของสังคมที่ตนยึดถืออยู่นั้น ถือเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นหน้าที่โดยตรงของ โรงเรียน สถาบันการศึกษา นอกเหนือจากการอบรมโดยตรงแล้ว ยังควรฝึกฝนให้สามารถของสังคมคุ้นเคยกับการปกครองนั้น ๆ อีกด้วย รวมทั้งการสร้างและฝึกฝนลักษณะผู้นำให้สอดคล้องกับระบบการปกครองของสังคมด้วย นอกจากนั้น โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาควรให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบของการปกครองนั้น ๆ ที่แตกต่างจากระบบของการปกครองที่ตนอาจคุ้นเคยอีกด้วย

สรุปว่าปัจจัยด้าน โรงเรียน หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ภายใน โรงเรียน ที่อาจมีอิทธิพล เป็นสิ่งร้าย หรือเป็นปัจจัยเกื้อหนุน ให้นักเรียนมีพฤติกรรมการมีคุ้รัก ได้แก่ การละเลยให้นักเรียนชาย หญิง นั่งสัมผัสแข็งชื้นสาวนในห้องปฏิบัติการ ห้องเรียน โรงอาหาร นักเรียนชาย หญิงใช้สถานที่เรียนลับภัยใน โรงเรียน เป็นที่พlodครรภกัน ไม่มีอาจารย์คุ้มครองรักษา ตามสถานที่ต่าง ๆ ภายใน โรงเรียนอย่างทั่วถึง นักเรียนชายนุ่งกางเกงรั้ครูป นักเรียนหญิงใส่กระโปรงสั้น เสื้อรั้ครูป

1.3 ปัจจัยด้านชุมชน

1.3.1 ความหมายของชุมชน

ปริชาติ วัลย์เสถียรและคณะ(2546 : 35-36) Communit มีความหมายในภาษาไทยว่า “ชุมชน” ซึ่งบางครั้งช่วยให้เข้าใจในเรื่องเดียวกับ “การรวมตัวของคน” เท่านั้น ถ้าพิจารณาในภาษาอังกฤษคำว่า “Com” มีความหมายถือซึ่งที่หมายถึง Together คือ การเดินทางร่วมกัน และจะเห็นว่ามีคำที่เกี่ยวข้องใกล้เคียงกันอย่างมาก

Communal = ของชุมชน, เพื่อชุมชน

Common = ร่วมเป็นสมาชิกอยู่ด้วย

Commune = ความรู้สึกผูกพันใกล้ชิด

จากคำในภาษาอังกฤษดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ความหมายของชุมชนนั้น ไม่จำกัดแค่นอนตามตัวของพิจารณาได้หลายแง่มุม อาทิ ปรัชญาภัยภาพ สังคมวิทยา จิตวิทยา ในบางครั้งความหมายของชุมชน ไม่ได้จำกัดอยู่กับความหมายที่ให้ความสำคัญกับอาสาบริเวณทางภูมิศาสตร์ หรือบริเวณแล้วกๆ ที่เราเน้นถึงของหมู่บ้านเท่านั้น แต่บางครั้งความหมายของชุมชนอาจจะมีทั้งสิ่งเป็นรูปธรรมและนามธรรม

พจนานุกรม Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English (Keies .1994 : 233) ได้ให้ความหมายของชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่แห่งหนึ่ง มีความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน มีศรัทธา ความเชื่อ เชื่อชาติ การงาน หรือมีความรู้สึกนึงกิด ความสนใจ ที่คล้ายคลึงกัน มีการเกื้อกูลกันเป็นอยู่ร่วมกัน”

Mark S. Homan (1994 : 82) ให้ความหมายของชุมชน หมายถึง คนจำนวนหนึ่งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่แห่งหนึ่ง มีความเชื่อ ผลประโยชน์ กิจกรรม และมีคุณสมบัติ อื่นที่คล้ายคลึงกัน คุณลักษณะเหล่านี้มีลักษณะเด่นเพียงพอที่จะทำให้สมาชิกนั้นตระหนักและ “เกื้อกูลกัน”

ส่วนนักวิชาการและนักบริหารงานพัฒนาของไทย ได้ให้ความหมายของ “ชุมชน” ไว้อย่างหลากหลายเช่นเดียวกัน เช่น

ประเวศ อะสี (2540 : 33) ได้ให้ความหมายของชุมชน หมายถึง ความเป็นชุมชนอาจหมายถึง การที่คนจำนวนหนึ่งเท่าได้ก็ได้ มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีการติดต่อสื่อสารหรือรวมกลุ่มกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีการเรียนรู้ร่วมกันในการกระทำ มีการจัดการ เพื่อให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ร่วมกัน”

พระธรรมปีฎก (2539 : 71 – 72) “ได้ให้ความหมายของชุมชน หมายถึง ชุมชนแห่งกัลยาณมิตร คือการที่บุคคลมาอยู่ด้วยกันเริ่มตั้งแต่ผู้นำ (พระศาสดา” เป็น กัลยาณมิตร คือผู้ที่จะช่วยเกื้อหนุนผู้อื่นในการพัฒนาชีวิต ได้ ให้เป็นชีวิตที่เจริญงอกงาม และผู้ที่มาอยู่ด้วย ก็มาช่วยกัน อธิบายต่อ กัน ให้แต่ละบุคคลพัฒนาให้เข้าถึงชีวิตที่ดีงามขึ้น เมื่อแต่ละบุคคลได้รับประโยชน์จากสังคม หรือชุมชน แต่ละบุคคลนั้นก็ต้องเป็นประกอบ หรือส่วนร่วมที่ดี เพื่อช่วยให้อีกฝ่ายเกื้อหนุนต่อสังคมหรือชุมชนด้วยเช่นกัน”

กาญจนา แก้วเทพ (2538 : 14) กล่าวถึงชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่อาศัย อยู่ในอาณาเขตบริเวณเดียวกัน มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด มีฐานะและอาชีพที่คล้ายคลึงกัน มี ลักษณะของการใช้ชีวิตร่วมกัน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ตั้งแต่ระดับครอบครัวไปสู่ ระดับเครือญาติ จนถึงระดับหมู่บ้านและระดับกินหมู่บ้าน และผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชน มี ความรู้สึกว่าเป็นคนชุมชนเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีการดำเนรงรักษาคุณค่า มงคลทางวัฒนธรรม และศาสนา และมีการถ่ายทอด “ไปยังลูกหลานอีกด้วย”

สรุปว่าปัจจัยด้านชุมชน หมายถึงระบบความสัมพันธ์ของคนความเชื่อ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ระบบเศรษฐกิจ อาชีพ ระบบการเมือง ระบบการปกครอง โครงสร้างอำนาจสถานที่ตั้งความเชื่อ กลุ่มเพื่อนและสถานภาพของชุมชน ได้แก่ การแก่งแย่ง แข่งขันกันของในสังคม ความสัมสโนวุ่นวาย ที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมใน วัฒนธรรม

1.4 ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ

1.4.1 วัฒนาการของเทคโนโลยี

กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ภาวะที่ดีขึ้นหรือเจริญขึ้น เราเรียกว่า วิวัฒนาการวิวัฒนาการของเทคโนโลยีมีความสลับซับซ้อนเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก มนุษย์เราซึ่งเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีต้องปรับตัวให้เข้ากับระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และ สภาพธรรมชาติที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา วิวัฒนาการของเทคโนโลยีแบ่งได้ 5 ยุค (โอม ศรนิล. 2547 : 101 – 104) ดังนี้

1. ยุคหิน (Stone age) เป็นยุคแรกของมนุษย์ ระยะเวลาในยุคนี้แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะพาเลอโซลิติก (paleolithic) หรือยุคหินเก่า (Old stone age) ซึ่งเริ่มต้นเมื่อ 2 ล้านปีที่ ผ่านมา และสิ้นสุดลงประมาณ 13,000 ปี ก่อนคริสตศักราช เครื่องมือ เครื่องใช้ และอาวุธของ คนในยุคนี้ ส่วนทำมาจากหิน ระยะที่สอง เรียกว่าระยะมีโซลิติก (Mesolithic) หรือยุคหินกลาง

พระธรรมปีกุก (2539 : 71 – 72) “ได้ให้ความหมายของชุมชน หมายถึง ชุมชนแห่งกัลยาณมิตร คือการที่บุคคลมาอยู่ด้วยกันเริ่มตั้งแต่ผู้นำ (พระศาสดา” เป็น กัลยาณมิตร คือผู้ที่จะช่วยเกื้อหนุนผู้อื่นในการพัฒนาชีวิตได้ ให้เป็นชีวิตที่เจริญงอกงาม และผู้ที่มาอยู่ด้วย ก็มาช่วยกัน เอื้ออาทรต่อกัน ให้แต่ละบุคคลพัฒนาให้เข้าถึงชีวิตที่ดีงามขึ้น เมื่อแต่ละบุคคลได้รับประโยชน์จากสังคม หรือชุมชน แต่ละบุคคลนั้นก็ต้องเป็นประกอบ หรือส่วนร่วมที่ดี เพื่อช่วยให้อีกฝ่ายเกื้อหนุนต่อสังคมหรือชุมชนด้วยเช่นกัน”

กาญจนา แก้วเทพ (2538 : 14) กล่าวถึงชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในอาณาเขตบริเวณเดียวกัน มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด มีฐานะและอาชีพที่คล้ายคลึงกัน มีลักษณะของการใช้ชีวิตร่วมกัน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ตั้งแต่ระดับครอบครัวไปสู่ระดับเครือญาติ จนถึงระดับหมู่บ้านและระดับเกินหมู่บ้าน และผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีความรู้สึกว่าเป็นคนชุมชนเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีการดำเนรงรักษาคุณค่า บรรกทางวัฒนธรรม และศาสนา และมีการถ่ายทอดไปยังลูกหลานอีกด้วย”

สรุปว่าปัจจัยด้านชุมชน หมายถึงระบบความสัมพันธ์ของคนความเชื่อ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ระบบเศรษฐกิจ อาชีพ ระบบการเมือง ระบบการปกครอง โครงสร้างอำนาจสถานที่ตั้งความเชื่อ กลุ่มเพื่อนและสถานภาพของชุมชน ได้แก่ การแก่งแย่ง แข่งขันกันของในสังคม ความสับสนวุ่นวาย ที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในวัยเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHINT MAAHATHAM UNIVERSITY

1.4 ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ

1.4.1 วัฒนาการของเทคโนโลยี

กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ภาวะที่ดีขึ้นหรือเจริญขึ้น เราเรียกว่า วิวัฒนาการวิวัฒนาการของเทคโนโลยีมีความสับสนซึ่งกันเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมนุษย์เราซึ่งเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีต้องปรับตัวให้เข้ากับระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสภาพธรรมชาติที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา วิวัฒนาการของเทคโนโลยีแบ่งได้ 5 ยุค (โอม ศรนิล. 2547 : 101 – 104) ดังนี้

1. ยุคหิน (Stone age) เป็นยุคแรกของมนุษย์ ระยะเวลาในยุคนี้แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะพาเลอโอลิติก (paleolithic) หรือยุคหิน古人 (Old stone age) ซึ่งเริ่มต้นเมื่อ 2 ล้านปีที่ผ่านมา และสิ้นสุดลงประมาณ 13,000 ปี ก่อนคริสตศักราช เครื่องมือ เครื่องใช้ และอาวุธของคนในยุคนี้ ล้วนทำมาจากหิน ระยะที่สอง เรียกว่าระยะมีโซลิติก (Mesolithic) หรือยุคหินกลาง

(Middle stone age) ในระยะนี้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภูมิประเทศ ส่งผลให้ผู้คน มีอาหารอุดมสมบูรณ์มากขึ้น ทำให้มีการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้จากกรวดและหินที่มีความ ลับซับซ้อนและหลากหลายมากขึ้น ระยะสุดท้าย เรียกว่า ระยะนีโอลิติก (Neolithic) หรือยุค หินใหม่ (New stone age) เริ่มขึ้นประมาณ 8,000 ปี ก่อนคริสตศักราช ในช่วงนี้เริ่มมีการใช้ โลหะบางชนิด และนำเกษตรกรรมมาใช้ในชีวิตประจำวันด้วย

2. ยุคทองสัมฤทธิ์ (Bronze) ยุคนี้เริ่มขึ้นประมาณ 3,000 ปี ก่อนคริสตศักราช และสิ้นสุดประมาณ 1,000 ปี ก่อนคริสตศักราช เครื่องมือที่ทำจากทองสัมฤทธิ์เกิดขึ้นครั้งแรกใน ประเทศไทยตอนกลาง ในทวีปยุโรป ยุคหิงสัมฤทธิ์เริ่มที่ประเทศกรีก ส่วนในทวีปเอเชีย เริ่มที่ประเทศจีน สำหรับประเทศไทยมีการค้นพบวัตถุโบราณที่ทำมาจากทองสัมฤทธิ์ เช่น ขวาน กำไล และหอก ที่ทำบนเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี และที่ทำบนแวง อำเภอสว่างแคนดิน จังหวัดสกลนคร

3. ยุคเหล็ก (Iron age) ในยุคนี้ เหล็กเป็นวัสดุที่สำคัญในการผลิตอุปกรณ์ และ เครื่องต่างๆ และถูกใช้อย่างแพร่หลายในช่วง 500 ปี ก่อนคริสตศักราช ในประเทศไทยมีการขุด พบร่องมือที่ทำจากเหล็กที่บ้านดอนตาเพชร จังหวัดกาญจนบุรี และที่ทำบนในชัย อำเภอ เมือง จังหวัดขอนแก่น ในยุคนี้ยังมีการนำเอาเหล็กมาใช้เป็นโครงสร้างในการก่อสร้างตึกและ อาคาร และพบว่ามีการพัฒนาอุตสาหกรรมเมืองแร่ด้วย

4. ยุคการปฏิวัติอุตสาหกรรม (Industrial Revolution) ยุคการปฏิวัติ อุตสาหกรรมริมแม่น้ำที่ประเทศอังกฤษ ในระหว่าง ค.ศ. 1790 ถึง 1830 โดยมีการพัฒนาการ เกษตรแบบชนบทมาเป็นการเกษตรแบบเมือง และกลายเป็นอุตสาหกรรมการผลิตในที่สุด ยุตสาหกรรมการผลิตชนิดแรกคืออุตสาหกรรมสิ่งทอ นอกจากนี้เครื่องจักรกล ไอ้น้ำที่สร้างขึ้น โดย เจมส์ วัตต์ (James Watt) และทอมัส นิวโคเม่น (Thomas Newcomen) ก็เกิดขึ้นในยุคนี้ ยุคอุตสาหกรรมได้แพร่หลายไปยังประเทศต่างๆ ในยุโรปช่วง พศวรรษที่ 19 และขยายไปสู่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และรัสเซีย ในช่วงต้นของศตวรรษที่ 20

5. ยุคศตวรรษที่ 20 (The 20th Century) ยุคนี้ถือได้ว่าเป็นยุคทองของ เทคโนโลยี เทคโนโลยีในด้านต่างๆ ได้รับการพัฒนาและก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว เช่น เทคโนโลยีไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีการคิดต่อสื่อสาร เทคโนโลยีการบิน เทคโนโลยี พลังงาน และเทคโนโลยีอาชีวศึกษา เป็นต้น ทำให้มีเครื่องมือ เครื่องทุ่นแรง และอุปกรณ์ที่ ทันสมัยมาก many เช่น โทรศัพท์ รถยนต์ โทรศัพท์ และเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

นอกจากนี้วิถีทางการทางเทคโนโลยีสามารถแบ่งได้ตามการเปลี่ยนแปลง

ทางสังคมหรืออารยธรรมของมนุษย์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ยุค เปรียบเทียบเสมือนคลื่น 3 ระลอก ดังนี้

1. ยุคสังคมเกษตรกรรม (Agricultural age) เริ่มขึ้นเมื่อประมาณ 8,000 ปี ก่อนคริสตศักราช โดยมนุษย์เปลี่ยนวิถีชีวิตจากการเร่ร่อนมาตั้งถิ่นฐานตามลุ่มน้ำที่สำคัญของโลก เช่น แม่น้ำไทรกริสและญี่เฟรติส และทำมาหากินโดยชีพด้วยเกษตรกรรม ยุคนี้เป็นสังคมที่มีภูมิปัญญา มีวัฒนธรรมค่อนข้างสูง อีกทั้งผู้คนมีความเชื่อในอัทธิสานั้นที่

2. ยุคสังคมการปฏิวัติอุตสาหกรรม (Industrialized Age) เริ่มขึ้นราว พศ. 17 เป็นยุคที่สังคมโลกโดยเฉพาะสังคมตะวันตก มุ่งเน้นการพัฒนาประเทศเพื่อการลงทุน มีการพัฒนาอุตสาหกรรมหนัก ซึ่งทำให้เกิดการจ้างงานในโรงงานเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ยุคเกษตรกรรมล่มสลาย คนชนบทต้องเข้ามายังงานในเมือง นอกจานนี้ได้มีการคิดค้นและประดิษฐ์เครื่องมือ เครื่องจักรต่างๆ เป็นจำนวนมาก เช่น คอมพิวเตอร์ หลอดไฟ เครื่องจักรกล ไอน้ำ รถไฟ และ เครื่องบิน เป็นต้น แต่ความเริ่ยญในยุคนี้เกิดผลเสียมากมาย เช่น ประชากรเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เกิดการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ และปัญหาหมัดพิษ อีกทั้งความมีน้ำใจ มิตรไมตรีก็ลดน้อยลงไปจากสังคม

3. ยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ หรือ ยุคข้อมูลข่าวสาร (Information Age) เป็นสังคมของเทคโนโลยีระดับสูง โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้การติดต่อสื่อสารเข้าถึงทุกมุมโลกหรือที่เราเรียกว่า "ยุคโลกาภิวัตน์" ทำให้โลกเปลี่ยนจากยุค อุตสาหกรรมเป็นยุคข้อมูลข่าวสารและเป็นสังคมที่มีความรู้เป็นพื้นฐาน (Knowledge-base society)

จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากเทคโนโลยีระดับต่ำ ไปยังเทคโนโลยีระดับต่ำ สามารถแบ่งได้ 3 ระดับ คือ

1. เทคโนโลยีระดับต่ำ (Low technology) เป็นเทคโนโลยีที่ง่าย มีความ слับซับซ้อนน้อย และเป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ได้จากการธรรมชาติเพื่อใช้ในห้องถีน อาจเรียกว่าเทคโนโลยีพื้นบ้าน เทคโนโลยีระดับต่ำส่วนมากเป็นเทคโนโลยีที่มนุษย์ใช้ในการแก้ไขปัญหาพื้นฐานในการดำรงชีวิต ตัวอย่างเช่น การทำการเกษตรพื้นเมือง การใช้ยาสมุนไพรพื้นบ้าน ครกตำข้าว คราด โภค และบ่อน้ำ เป็นต้น

2. เทคโนโลยีระดับกลาง (Intermediate technology) เกิดจากการพัฒนาปรับปรุงเทคโนโลยีระดับต่ำหรือระดับพื้นบ้าน โดยมีการพัฒนาเครื่องจักร อุปกรณ์ และวิธีการ

ต่างๆ เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากเทคโนโลยีมากขึ้น โดยผู้พัฒนาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์เกี่ยวกับระบบการทำงานและกลไกที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะซ่อนแอบแก้ไข เครื่องจักรอุปกรณ์ได้เมื่อมีปัญหา ตัวอย่างของเทคโนโลยีระดับกลาง เช่น การปลูกพืช หมุนเวียนเพื่อปรับปรุงสภาพดิน การดูดอาหาร รถไถนา และการสร้างอ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

3. เทคโนโลยีระดับสูง (High Technology) เป็นเทคโนโลยีที่เกิดจากการสั่งสม ประสบการณ์อันยาวนาน โดยมีการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาเครื่องมือ เครื่องจักร รวมทั้งวิธีการต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพการทำงานที่สูงขึ้น นักเป็นเทคโนโลยีที่มีความ ลับซับซ้อน เช่น การคัดเลือกพันธุ์พืชและสัตว์โดยใช้เทคโนโลยีชีวภาพสูญใหม่ เทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารและโทรคมนาคม เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ดาวเทียม และการสร้างเชื่อมไฟฟ้า พลังน้ำ เป็นต้น

การให้ความรู้กับลูกเรื่องเพศจึงเป็นเรื่องสำคัญ ควรให้ตั้งแต่เด็กเลย ความต้องการทางเพศในวัยรุ่นนั้นมีมาก ทั้งนี้เป็นธรรมชาติของคนที่เป็นไปตามวัย โดยเฉพาะในวัยรุ่นชาย จะเห็นได้อย่างชัดเจน จะเป็นช่วงที่มีความต้องการทางเพศสูงสุด ระหว่างเด็กฯ อายุประมาณ 16-17 ปีเลยที่เดียว วัยรุ่นหญิงก็มีความต้องการเช่นกัน เช่น ถ้าคุณพยนตร์ อ่านหนังสือที่ บรรยายนาบทพลอตรักหรือการร่วมเพศ หรือถูภาพโป๊ จะเกิดอารมณ์ทางเพศมาก ได้อย่าง รวดเร็วrunแรง วัยรุ่นที่มีความรู้จะสามารถปลดปล่อยอารมณ์ หรือสนองความต้องการเหล่านี้ ได้อย่างถูกวิธี เช่น การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง แต่ถ้าความต้องการไม่รุนแรง อาจทดลอง ด้วยวิธีอื่นๆ เช่น เล่นกีฬา มีกิจกรรมอื่นๆ ได้ คนที่ไม่รู้อาจถ้าคิดว่าการสำเร็จความใคร่จะ เป็นอันตราย หรือคิดว่าเป็นเรื่องที่ไม่ดี ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับในวงการแพทย์มานานว่าเป็นเรื่อง ปกติ ใช่ให้ทั้งหญิงชาย แม้คนที่เป็นสามีภรรยา กันแล้ว บางครั้งก็ยังคง ไม่สามารถสนอง ทางเพศได้ตามต้องการก็ยังสามารถสำเร็จความใคร่ได้ทั้งสามีและภรรยา เช่น เวลาความ ต้องการไม่ตรงกัน หรือสามีป่วย ภรรยาป่วย เป็นต้น มีข้อห่วงนิดหน่อยเกี่ยวกับการสำเร็จความ ใคร่ คือ ขอเพียงอย่าหมกมุ่นและกระทำบ่อบอกนร่างกายอ่อนเพลีย เช่น กระทำวันละหลายๆ ครั้ง หรือเป็นสิบๆ ครั้งต่อวัน

สรุปปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องเพศหมายถึง การที่นักเรียนรับรู้ ศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศจากตัวต่างๆ ที่นำเสนอในชีวิตประจำวัน การอ่านหนังสือ นิตยสาร การ์ตูน ภาพพยนตร์ วีดีโอ / ซีดี การเล่นอินเทอร์เน็ตที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ การโหลดรูปภาพ รวมทั้งการพูดคุยเรื่องคุ้รักผ่านสื่อต่างๆ

2. ปัจจัยภายใน

องค์ประกอบด้านพฤติกรรมภายในที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีคุ้รักในวัยเรียน
ที่สามารถอธิบายได้โดยวิธีการทางจิตวิทยา แบ่งออกเป็น 3 ปัจจัย ได้แก่

- 2.1 ปัจจัยด้านความรู้สึกความรู้สึkmีคุณค่าในตนเอง
- 2.2 ปัจจัยด้านเขตคติต่อพฤติกรรมการมีคุ้รักในวัยเรียน
- 2.3 ปัจจัยด้านเขตคติด้านศีลธรรมและวัฒนธรรมไทย

2.1 ปัจจัยด้านความรู้สึกความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

2.1.1 ความหมายของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (Self – Esteem) เป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนของตัวเองไปถึงระดับของการยอมรับการนับถือตนเองการรู้สึกว่าตนเป็นผู้ที่มีคุณค่า มีความสามารถและความสัมพันธ์กับอัตตมโนทัศน์ (Self – concept) อย่างใกล้ชิดมีผู้ให้ความหมายของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองไว้ต่างๆ กันดังนี้คือ

แบรนเดน (Branden. 1981 : 110) กล่าวว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นลักษณะของความเชื่อมั่นและความนับถือในตนเองที่เกิดจากความนั่นใจในความมีคุณค่า ความสามารถของคนที่จะบรรลุความสำเร็จในสิ่งที่ตนพึงใจ

คูปอร์สันมิช (Coopersmith. 1984 : 5) กล่าวว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นการตัดสินความมีคุณค่าในตนเองซึ่งแสดงถึงเขตคติของบุคคลในแต่ละการยอมรับหรือไม่ยอมรับตนเองและแสดงข้อมูลของความเชื่อที่บุคคลมีต่อความสามารถและความสำเร็จ ความสำเร็จและความมีคุณค่าของตนเอง

ลาซารัส (Lazarus. 1991 : 441) กล่าวว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง หมายถึงความภาคภูมิใจในงานซึ่งเกิดจากการที่บุคคลรับรู้และยอมรับข้อด้อยของตนเองและในขณะเดียวกันก็เห็นความสำคัญของข้อดีและคุณลักษณะทางบวกของตนเอง

哈特เทอร์ (Harter. 1990 : 67-97) กล่าวว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นความรู้สึก ที่ทำให้บุคคลมีความเชื่อยั่งมั่นคงว่าการกระทำการของตนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์และความเชื่อมั่นเช่นนั้นส่งผลให้บุคคลสามารถปรับตัวได้เมื่อยู่ในสภาวะที่ไม่พึงใจ

พาลลาร์ดิโน (Palladino. 1994 : 3-4) กล่าวว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นสิ่งที่ไม่คงที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความรู้สึกและประสบการณ์โดยมีความหมาย

หลักการได้แก่

1. ความเชื่อมั่นในตนเองและความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง
2. ความสามารถในการมองโลกตามความเป็นจริงและมองโลกในแง่ดี
3. ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในอันที่จะเปลี่ยนแปลงชีวิต

ไปในทางที่ดีขึ้น

4. ความสามารถที่จะรับรู้และยอมรับข้อด้อยของตนและทำการพัฒนาให้ดีขึ้น
5. การตระหนักรถึงลักษณะเด่นที่ตนเองมีอยู่และความภาคภูมิใจในลักษณะเด่นของตน
6. การรับรู้และการยอมรับตนเอง
7. การเชื่อมั่นในคุณค่าและนับถือในความสามารถของตน
8. การรับรู้สิ่งต่างๆ ในแง่ดีและเชื่อมั่นในความสามารถของตนในการริเริ่ม

สิ่งใหม่

9. การเข้าใจว่าตนมีคุณค่าในตนเองและมีค่าต่อบุคคลอื่น
10. การยอมรับตนเองและการมีความสามารถบรรลุในสิ่งที่ตนต้องการ

จากความหมายของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองดังกล่าวมาข้างต้นพบว่ามีส่วนที่เป็นสาระสำคัญร่วมกันคือความรู้สึกในทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเองซึ่งพอสรุปได้ว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองหมายถึงความรู้สึกที่คิดต่อตนเองหรือการประเมินตัดสินคุณค่าของตนว่ามีคุณค่ามีความสามารถมีความเชื่อมั่นและพร้อมที่จะนำสิ่งเหล่านี้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นได้

2.1.2 องค์ประกอบของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1981 : 97) แบ่งองค์ประกอบของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองออกเป็น 4 องค์ประกอบคือ

1. อำนาจ (Power) ได้แก่ความสามารถมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่างๆ
2. ความสำคัญ (Significance) ได้แก่การได้รับการยอมรับและการมีคุณค่า
3. ความสามารถ (Competence) ได้แก่ความสามารถในการกระทำในสิ่งที่ต้องการทำได้จนบรรลุผลสำเร็จตามมุ่งหมาย
4. คุณธรรม (Virtue) ได้แก่การปฏิบัติดอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม ความเชื่อและค่านิยมที่เป็นปั้นสถานของสังคม

2.1.3 พัฒนาการของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองได้แก่

1. การประเมินตนเอง(Self-Evaluation) ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองพัฒนาจากการประเมินตนเอง (Osborne. 1996 : 80-85 , Swann. 1966 : 101-103) การประเมินตนเองมักจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวบุคคลมักจะมีความภาคภูมิใจในตนเองเมื่อประสบความสำเร็จและรู้สึกอับอายเมื่อประสบความล้มเหลว

2. ความสำเร็จในสิ่งที่ตนปรารถนา(Success in Valued Domains) บุคคลให้ความสำคัญต่อสิ่งต่างๆ ในลักษณะแตกต่างกันสำหรับบางคนคุณลักษณะทางศรีระอาจมีความสำคัญมากกว่าความสำเร็จกับความสามารถทางการกีฬาในขณะที่บางคนเห็นว่าความสำเร็จทางวิชาการเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับคนดังนั้นความสำเร็จในเรื่องที่ตนตั้งเป้าหมายไว้จะมีความสำคัญต่อบุคคลมากกว่าความสำเร็จในด้านอื่นๆ กิจกรรมทางการศึกษาพบว่าบุคคลมักให้ความสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการทำงานทักษะทางสังคมและความส่งงานทางร่างกาย (Heatherton and Polivy. 1991 : 865-910) อย่างไรก็ตามสาร์เตอร์ (Harter. 1990 : 67-97) กล่าวว่าบุคคลยังให้ความสำคัญกับมิติอื่นๆ อีกมากและการให้ความสำคัญต่อสิ่งต่างๆ จะเปลี่ยนไปตามอายุของบุคคล

3. ค่านิยมของสังคม (Societal Values) ค่านิยมของบุคคลมักสะท้อนค่านิยมของสังคมค่านิยมของบุคคลและค่านิยมของเพื่อนที่บุคคลผู้นั้นเกี่ยวข้องในสังคม บางแห่ง เช่น สังคมอเมริกันมักจะปลูกฝังค่านิยมกันดังแต่ละข้อเด็กว่าสามารถจะเป็นคนรวยได้ และควรที่จะมุ่ง สร้างฐานะอย่างเต็มที่ดังนั้นหากในเวลาต่อมาไม่เป็นคนรวยอย่างที่คิดก็อาจส่งผลให้กลายเป็นคนที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำแต่ถ้าไม่มีค่านิยมว่าต้องเป็นคนรวยก็จะไม่รู้สึกว่าตนมีคุณค่าในตนเองต่ำเมื่อไม่ได้เป็นคนรวยเป็นต้นค่านิยมของบุคคลนี้ ความสำคัญนี้ของบุคคลจะมีการปลูกฝังค่านิยมของบุคคลให้กับบุตรถ้าบุคคลนี้ให้ความสำคัญกับการศึกษาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของผู้เรียนก็มักจะได้รับอิทธิพลจากผลการเรียนในสถานศึกษามากกว่าพฤติกรรมด้านอื่นๆ เพื่อนก็มีอิทธิพลสูงต่อการกำหนดค่านิยมของบุคคลด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวัยรุ่นเพื่อนจะมีความสำคัญมากขึ้น เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่ชอบทำอะไรตามเพื่อนการกระทำที่ไม่สอดคล้องกับค่านิยมของกลุ่มก็ยากที่จะได้รับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นที่ทราบกันว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีแนวโน้มที่จะคงสภาพอยู่เป็นเวลานานพอสมควรและไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงจ่ายนักวิชาการกล่าวว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของบุคคลจะมีการพัฒนาขึ้นในวัยเด็กเป็นผลที่เกิดจากการได้รับความรักความ

อบคุณจากผู้เดี่ยงคูซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการรับรู้คุณค่าของตนของเด็กเด็กที่เติบโตมาในครอบครัวที่มีความรักและให้รับการยอมรับในคุณค่าของตนจะสะสูมความรู้สึกการมีคุณค่าในตนไว้ในจิตใจส่วนเด็กที่ถูกปฏิเสธไม่ได้รับความรักจะมีความรู้สึกว่าตนต่ำต้อยไร้ค่า (Barry. 1981 : 13) ซึ่งสอดคล้องกับคูเปอร์สมิธ(Coopersmith. 1981 : 236) ที่กล่าวว่าปัจจัยสำคัญของการพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองได้แก่การยอมรับในด้านบุตรของบิดามารดาการกำหนดของความประพฤติที่บิดามารดาวางไว้อย่างชัดเจนระดับของความเป็นอิสระในการตัดสินใจ การให้เสริมภาพต่อบุตรรวมทั้งความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของบิดามารดาและวิธีการลงโทษอย่างมีเหตุผลการให้ความรักความอบอุ่นจะเสริมสร้างให้บุตรพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองได้สูงขึ้นขณะที่เด็กขาดความรักถูกทอดทิ้งจะพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองได้น้อยลงในทำนองเดียวกันครูซและ สตราуб (Crouch and Straub. 1983 : 77) กล่าวว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีรากฐานมาจากครอบครัวส่วนแม่นายด (Meneil. 1975 : 106 -108) กล่าวว่าเมื่อเด็กโตขึ้นมีโครงสร้างทางสังคมขยายขึ้นเป็นกลุ่มเพื่อนและสถานศึกษาเด็กมักมีความต้องการความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองโดยการเรียนรู้ด้วยตนเองมีการพัฒนาสติปัญญาทักษะทางสังคม และความมั่นใจในตนให้สูงขึ้นความรู้สึกและค่านิยมรวมทั้งปฏิกริยาจากเพื่อนและบุคคลรอบข้างจะมีอิทธิพลสูงต่อพฤติกรรมของเด็กถ้าเด็กได้รับการยอมรับนับถือความรักจากเพื่อนและบุคคลในครอบครัวก็จะมีความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าแต่ถ้าเด็กไม่ได้รับการยอมรับในกลุ่มเพื่อนและจากครอบครัวก็จะส่งผลให้เด็กมีความรู้สึกตนเองมีคุณค่าน้อยลง โรเจอร์ส (Rogers. 1959 : 59) มีความเห็นว่าเป็นธรรมชาติของทุกคนที่จะถูกกระตุ้นให้มีการพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนให้อยู่ในระดับสูง โดยโรเจอร์สเรียกว่าความรู้สึกนี้ว่าความรู้สึกต่อตนในด้านบวก (Positive Self- Regard) ในการที่จะมีความรู้สึกต่อตนเองในด้านบวกนั้นก็ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลได้รับการเดี่ยงคูมาโดยได้รับความรักแบบมีเงื่อนไขหรือไม่ถ้าได้รับความรักแบบมีเงื่อนไขการที่จะมีความรู้สึกต่อตนเองในทางบวกนั้นก็เป็นเรื่องที่ยากจะเกิดขึ้นความรักแบบมีเงื่อนไขนั้นจะรัก เพราะทำอะไรถูกใจหากทำไม่ถูกใจก็ไม่รักซึ่งจะนำไปสู่การมีอัตโนมัติ ในทัศน์ทางลบและเมื่อใดที่บุคคลตระหนักรู้ว่าตนไม่มีทางที่จะสามารถบรรลุความมุ่งหมายเฉพาะที่ได้ปันส่วนเอาไว้ได้แล้วบุคคลนั้นจะเห็นตนเองเป็นคนไร้ค่าในทางกลับกันความรักแบบไม่มีเงื่อนไขจะนำไปสู่การมีความรู้สึกต่อตนในทางบวก

2.1.4 ลักษณะของบุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง

บุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงจะเป็นบุคคลที่มีความภาคภูมิใจ

ในตนเองโดยมีการรับรู้และยอมรับความบกพร่องของตนและในขณะเดียวกันก็ตระหนักและพึงพอใจในความเข้มแข็งที่มีพลังและคุณสมบัติดีๆ ที่ตนมีอยู่ (Lazarus, 1991 : 441) ในขณะที่มาสโครและพิชเชอร์กล่าวว่าถ้าหากจะสำคัญของผู้ที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง ได้แก่ ความภาคภูมิใจบุคคลรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อได้เป็นผู้รับผิดชอบในการสร้างผลงานที่มีคุณค่าแก่ สังคมหรือเป็นบุคคลที่มีค่าต่อสังคม (Mascolo and Fisher, 1995 : 55) ตัวนั้นสหกรณ์และสหกรณ์ (Storm and Storm, 1987 : 805-816) กล่าวว่าความรู้สึกภาคภูมิใจนี้จัดอยู่ในกลุ่มเดียวกับ ความรู้สึกทางบวกอื่นๆ เช่นความรู้สึกเป็นผู้มีชัยการอาชันะอุปสรรค ได้การประสบความสำเร็จ ในงานความรู้สึกเป็นคนพิเศษกล้าหาญและเดื้อนไปด้วยพลังและลาชาลัส (Lazarus, 1991 : 441) เสนอว่าความรู้สึกภาคภูมิใจเกิดจากการได้ทำในสิ่งที่ตั้งปลิธานไว้และทำได้สำเร็จพร้อมกับ ได้รับการยอมรับความชื่นชมจากการกระทำที่บุคคลต่างเห็นว่ามีค่ามีประโยชน์ล้ำลาลัสเนื่น ความภาคภูมิใจทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและในฐานะสมาชิกของกลุ่มในขณะที่ฮาร์เทอร์ (Harter, 1990 : 67 - 97) มองเห็นว่าความรู้สึกความภาคภูมิใจในตนจะทำให้บุคคลรู้สึกว่าตนมี อำนาจมีพลังและอาจสร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้น ได้ความรู้สึกดังกล่าวทำให้บุคคล สามารถรับมือกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาได้

นอกจากนี้ความภาคภูมิใจในตนช่วยให้บุคคลคงพฤติกรรมที่นำไปสู่ ชุดมุ่งหมายของชีวิตบุคคลสามารถคงพฤติกรรมไว้ได้ เพราะเชื่อว่าสักวันหนึ่งการกระทำการ ตนจะต้องบรรลุผลสำเร็จบุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในเองสูงจะมีความวิริยะอุตสาหะ เนื่องจากมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนและมีความหวังอย่างเต็มเปี่ยมที่จะประสบ ความสำเร็จ (Snyder et al, 1991 : 570-585) ผู้ที่มีความหวังจะมีความมานะมากบั้นและประสบ ความสำเร็จในที่สุด

คูเปอร์สัน (Coopersmith, 1981 : 5) กล่าวว่าบุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่า ในตนเองสูงจะรับรู้คุณค่าของตนตามความจริง มีความตระหนกในสักยภาพทั้งหมดของตนที่นี่ อยู่มีจิตใจเปิดกว้างยอมรับสถานการณ์ต่างๆ ตามความเป็นจริงและสามารถแสดงออกใน สถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม มีความกระตือรือร้นมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน ว่าจะทำงานนั้นประสบผลสำเร็จ ได้มีความเป็นผู้นำ มีความเป็นตัวของตัวเองในการแสดงความ คิดเห็นต่างๆ ไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ มีความคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์มองโลกในแวดล้อม มีการประเมินความสามารถทักษะทางสังคมและคุณลักษณะอื่นๆ ของตนอย่างตรงไปตรงมาและ รอบคอบมากกว่าที่จะคิดเอาเอง มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า มีความพึงพอใจใน ตนเอง มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความวิตกกังวลน้อยตระหนักในความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง

และต่อนบุคคลอื่นมีความสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลและสิ่งแวดล้อมมีความสุข กับชีวิตของตนกล้าที่จะรับงานที่ห้าหายความสามารถหรืองานที่เปลกใหม่ไม่ย่อท้อต่องงานที่ยากหรือมีอุปสรรคมากเด็นใจที่จะได้ทำงานเต็มศักยภาพของตนถึงแม้ว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมักจะลดลงเมื่อบุคคลประสบผลของการกระทำในทางลบหรือประสบความล้มเหลวแต่โดยทั่วไปแล้วระดับความมีคุณค่าในตนของบุคคลในแต่ละมิติจะเปลี่ยนแปลงค่อนข้างช้าทั้งนี้เพราะประสบการณ์เดิมของบุคคลมีบทบาทสูงต่อความเปลี่ยนแปลงของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (Heatherton and Polivy. 1991 : 895-910)

อย่างไรก็ตามนักวิชาการบางคนเห็นว่าบางครั้งเมื่อถูกกล่าวถึงการมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนของตัวเองมักใช้ชื่อถึงบุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนของลดระดับลงมาเท่านั้น เช่นบุคคลที่ขาดความมั่นใจในตนของบุคคลที่ยังไม่รู้ว่าตนมีความสามารถทำอะไรได้บ้างหรือเข้าใจอะไรได้บ้างบุคคลที่มีความสงสัยในความสามารถของตนเองซึ่งลักษณะดังกล่าวอาจเกิดขึ้นกับใครก็ได้ในแต่ละช่วงจังหวะชีวิต (Bandura. 1991 : 69-164) แต่บางครั้งบุคคลก็ได้รับผลจากความรู้สึกมีคุณค่าในตนของตัวอย่างรุนแรงเชิงๆ

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1981 : 67-69) กล่าวว่าบุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนของตัวเองมักใช้กลไกการป้องกันตนเองในการดำเนินความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น มีความรู้สึกว่าตนไร้ค่าหรือมีค่าเกินความเป็นจริงทำให้รู้สึกเป็นปมด้อยขาดความเชื่อมั่นในตนของวิตกกังวลมักเป็นคนเก็บตัวชอบอยู่เฉยๆ ขาดความสนใจฟังมากกว่าจะแสดงบทบาทใดๆ ハウดกล่าวท้อแท้ไม่มั่นใจมักตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้อื่นกังวลกับคำวิพากษ์วิจารณ์มีความยุ่งยากใจขาดความคิดหรือเริ่มสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นได้มักคิดว่าตนไม่มีความสามารถเพียงพอขาดทักษะที่เหมาะสมจนจึงมีบทบาทในสังคมน้อยส่งผลให้โอกาสที่จะประสบความก้าวหน้าความสำเร็จลดน้อยลงมีความอาชญากรสูงไม่กล้าท้าทายในสิ่งที่ตนเองไม่ต้องการกลัวการประเมินและคำตัดสินจากบุคคลอื่นที่มีต่อตนกลัวการเข้าสังคม เพราะคิดว่าตนขาดทักษะทางสังคมที่เหมาะสมจะทำให้คะแนนก็จะนำกำหนดและการกระทำการของคนอื่นมาสรุนคิดว่ากลุ่มเพื่อนไม่ให้การยอมรับหรือไม่สนใจตนไม่พယายานที่จะคิดหางานที่ยากหรือห้าหายมาทำเมื่อพบปัญหาหรืออุปสรรคก็มักจะทึ่งงานนั้นหลีกเลี่ยงการแก้ปัญหาขาดความยืดหยุ่นจะยึดติดอยู่กับสิ่งที่ตนรู้จักอย่างดีและเคยชิน ดำเนินชีวิตในลักษณะที่คาดหวังผลได้ว่าจะคล้ายๆ เดิมจากการศึกษาความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองอาจสรุปได้ว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนของสามารถสืบทอดให้เห็นบุคคลถูกภาพของบุคคลได้และมีความสำคัญต่อบุคคลในการดำเนินชีวิตในสังคมให้เป็นปกติสุขด้วยความเข้มแข็งด้วยใจที่

เรื่องมันมีสุขภาพจิตดีสามารถรับความกดดันในสังคมได้อย่างดีบุคคลต่างต้องการมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนของย่างไรก็ตามการรับรู้คุณค่าในตนจะสูงหรือต่ำนั้นขึ้นอยู่กับผลการประเมินความรู้สึกของตนต่อความสามารถในการตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมและการประเมินผลเจตคติและพฤติกรรมที่คนอื่นในสังคมมีต่อตนรวมทั้งอิทธิพลจากปัจจัยที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลและปัจจัยภายนอกอื่นๆที่มีต่อความเปลี่ยนแปลงของความรู้สึกมีคุณค่าในตนของปัจจัยที่มีความสำคัญและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนได้แก่การอบรมเตือนดูความรักความสัมพันธ์ในครอบครัวความสัมพันธ์กับเพื่อนและสถาบันด้านการศึกษาการพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนของให้มีระดับสูงและทำให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ควรส่งเสริมให้เกิดมีขึ้นในนักเรียนเพื่อให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป

2.1.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนอาจแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยภายนอกซึ่งคูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1981 : 118-119) ให้รายละเอียดไว้ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย

1. **ลักษณะทางกายภาพ (Physical Attributes)** ลักษณะทางกายภาพของบุคคลมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกมีคุณค่าในตนบางส่วนจะช่วยเสริมให้บุคคลมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนของมากขึ้นเป็นต้นว่าความงามของสรีระร่างกายความแข็งแกร่งความคล่องแคล่วในการเคลื่อนไหวจะช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในกิจกรรมที่ตนเห็นว่ามีคุณค่าสำหรับเพศชายความรู้สึกมีคุณค่าในตนของมักจะมีความสัมพันธ์สูงกับความแข็งแรงและความกล้าหาญส่วนในเพศหญิงความรู้สึกมีคุณค่าในตนของมักจะมีความสัมพันธ์สูงกับความงดงามของรูปร่างหน้าตาแต่ลักษณะทางกายภาพจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนของหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับความเชื่อส่วนบุคคลและค่านิยมองสังคมนั้นด้วยบุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพดีมักจะมีความรู้สึกทางบวกต่อตนและเห็นคุณค่าในตนของสูงกว่าบุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพไม่ดี (Coopersmith. 1981 : 120 -123)

2. **ความสามารถทั่วไปสมรรถภาพและผลงาน (General Ability, Capacity and Performance)** ลักษณะทั่งสามด้านนี้มีความสัมพันธ์ระหว่างกันและช่วยให้บุคคล

เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง โดยจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของบุคคลการประสบความสำเร็จจะเป็นการเสริมแรงแก่ตนเองและทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองได้ บุคคลที่ประสบความสำเร็จอยู่่เสมอจะมีความภาคภูมิใจสูงกว่าบุคคลที่ไม่เคยประสบความสำเร็จ

3. สภาพทางจิตพิสัย (Affective State) สภาพทางจิตพิสัยได้แก่ ภาวะอารมณ์ต่างๆ เช่น ความพึงพอใจ ความสุข ความวิตกกังวล ความเครียด เป็นต้น ซึ่งมีอยู่ในตัวบุคคลที่แสดงออกและไม่แสดงออกมักจะเป็นผลจากการที่บุคคลมีประสบการณ์ต่างๆ และมีปฏิกิริยานั้นกับบุคคลอื่น การประเมินตนเองหลังจากประสบการณ์เหล่านี้จะมีผลต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนของกล่าวคือบุคคลที่ประเมินตนเองในทางดีจะแสดงความพึงพอใจมีการแสดงความสุขใจและไม่วิตกกังวลแต่ถ้าบุคคลประเมินตนเองในทางไม่ดีจะแสดงความรู้สึกไม่พอใจตนเองเห็นว่าตนขาดความสามารถและทักษะที่จำเป็นและไม่คิดว่าตนจะประสบความสำเร็จได้ในอนาคต (Coopersmith. 1981 : 130-134)

4. ค่านิยมส่วนบุคคล (Self- Values) บุคคลมักจะประเมินตนเองในมิติที่ตนมองเห็นว่ามีคุณค่าและให้ความสำคัญ เช่นบุคคลที่ให้คุณค่าแก่ความสำเร็จทางการเรียน หากเรียนไม่ได้ดีจะทำให้ความรู้สึกมีค่าในตนของตัวเองลดลง การที่บุคคลให้คุณค่าแก่สิ่งหนึ่งหนึ่งสิ่งได้แล้วสอดคล้องกับค่านิยมของสังคมบุคคลจะมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนของสูงขึ้น ในทางกลับกัน หากค่านิยมในสังคมไม่สอดคล้องกับค่านิยมของสังคมบุคคลนั้นจะมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนของลดลงยิ่งไปกว่านั้น การที่บุคคลได้มีโอกาสแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมส่วนบุคคลจะทำให้บุคคลนั้นมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนของสูงขึ้น

5. ความมุ่งหวัง (Aspiration) ในบางครั้งบุคคลจะประเมินตนเอง เทียบกับมาตรฐานของเกณฑ์ของความสำเร็จที่ได้กำหนดไว้ การประสบความสำเร็จจะเป็นประสบการณ์ที่ส่งผลให้คาดหวังความสำเร็จในอนาคตหรือกิจกรรมคราวหน้า การทำงานได้ผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้จะทำให้บุคคลมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนของเห็นว่าตนเป็นผู้มีคุณค่า

6. เพศ (Sex) สังคมส่วนใหญ่มักมีค่านิยมว่าเพศชายมีศักยภาพสูงกว่าเพศหญิงทึ้งในด้านร่างกายสติปัญญาและอารมณ์เพศชายมักได้รับตำแหน่งผู้นำซึ่งมีอำนาจ ในสังคมในบางวัฒนธรรมเฉพาะเพศชายเท่านั้นที่มีสิทธิในการทำกิจกรรมบางประการ ส่วนเพศหญิงมักจะได้รับตำแหน่งและมีบทบาทสังคมที่ด้อยกว่า

ปัจจัยภายนอก

ปัจจัยภายนอกประกอบด้วย

1. การอบรมเลี้ยงดู (Parenting Behavior) ประสบการณ์ในครอบครัวมีอิทธิพลต่อการพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของบุคคลหากครอบครัวมีความ

อบอุ่นเข้าใจกันบิดามารดาให้ความโกรธชัดสนิทสอนกับบุตรมิใช่เป็นกราบบังคมั่นรับฟังความคิดเห็นและยอมรับนับถือการพัฒนาสิ่งของบุตรให้ความรักกับบุตรอย่างเต็มเปี่ยมมีการกำหนดขอบเขตของพฤติกรรมไว้อย่างกราบบังคับให้โอกาสแก่บุตรในการมีประสบการณ์ใหม่ตามสมควรเอาไว้สั่งต่างๆที่อยู่แล้วลืมตัวบุตร เช่น กิจกรรมการเรียน กิจกรรมกับเพื่อนบ้านหรือความคับข้องใจของบุตรบิความค่าของเด็กก็รักใคร่ป่องคงกันมีการแบ่งงานจากหน้าที่และความรับผิดชอบกันไว้อย่างชัดเจนมีความยืดหยุ่น มีอารมณ์มั่นคงมีการรับรู้ในคุณค่าของตนเองสูงมีความเชื่อมั่นในระดับสูง

2. กลุ่มเพื่อน (Peer) ประสบการณ์การได้รับการยอมรับหรือการมีความผูกพันกับกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อตนเองและเจตคติต่อผู้อื่นเมื่อบุคคลมีความผูกพันทางสังคมหรือรู้สึกว่าตนเป็นสมาชิกที่มีความหมายของกลุ่มจะทำให้รู้สึกมีคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นมีพฤติกรรมเชื่อสังคมมากขึ้นให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นและมีความร่วมมือในการทำงานมากขึ้นรู้จักอาชญากรรมมีความสุขเมื่อมีโอกาสช่วยผู้อื่นให้เรียนรู้ (Watson et al. 1998 : 571-586) ในทางกลับกันการไม่ยอมรับจากกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านสังคมซึ่งรวมไปถึงการแยกตัวจากสังคมและการแสดงความก้าวหน้าความรู้สึกผูกพันมั่นคงกับเพื่อนมีความสัมพันธ์สูงกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและการบูรณาการเอกสารกักษณ์แห่งตน (Ryan b et al. 1994 : 226 -249)

2.1.6 การเสริมสร้างความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

เป็นที่ทราบกันว่าบุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงจะเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดีและเต็มไปด้วยความหวัง (Franken and Prich. 1996 : 695-712) และมองต่างๆ ในแง่ดีช่วยให้บุคคลสามารถชี้ช่องกับความสำเร็จของตนและหลีกเลี่ยงความอับอายเมื่อไม่ประสบความสำเร็จความหวังทำให้บุคคลมีความรู้สึกว่าตนมีพลังและมีทางเป็นไปได้ที่จะทำอะไรก็ได้สำเร็จตามที่ตนต้องการ (Snyder et al. 1991 : 570-585) ความมีพลังในตนทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะเริ่มสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่มีความกล้าที่จะเผชิญกับอุปสรรคและกล้าที่จะเข้าจัดการกับปัญหาต่างๆความรู้สึกว่ายังมีทางเป็นไปได้ที่จะทำอะไรได้สำเร็จช่วยให้บุคคลรับรู้ว่ามีแนวทางที่จะช่วยให้บุคคลบรรลุจุดมุ่งหมายในทางตรงกันข้ามบุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่างจะมีลักษณะมองต่างๆในแง่ร้ายและสิ้นหวัง (Franken and Prich. 1996 :

695-712) การที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งเหล่านี้ให้กลับไปในทางบวกเป็นเรื่องที่มีการถกเถียงอยู่ในรายคันนักวิชาการบางราย เช่น ออสบอร์น (Osborne, 1996 : 85) มีทัศนะว่าถ้าบุคคลต้องการมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงบุคคลจะต้องแสวงหาจุดเด่นที่สำคัญของตนจุดเด่นที่เป็นหลักการนี้จะสามารถทำให้เกิดความภาคภูมิใจและความสำเร็จบุคคลจะต้องมีความต้องการเป็นเดิมในสิ่งที่ตนกระทำบุคคลที่ขาดประสบการณ์ด้านความรักและการยอมรับจากทางบ้านมักจะมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำกว่ารุ่นพี่ขาดประสบการณ์ด้านการมีคุณค่าในตนเองที่บ้านมักจะหันไปพึ่งเพื่อนและถ้าวัยรุ่นเพียงแค่ต้องการการยอมรับอาจจะเข้าไปผูกพันกับเพื่อนโดยไม่เลือกกลุ่มและมีความเป็นไปได้ที่อาจจะคนเพื่อนในกลุ่มเสียง

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความเชื่อมโยงกับการได้มาซึ่งสิ่งที่บุคคลหวังในชีวิตถ้าบุคคลรับรู้ตนเองว่ามีความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการที่ให้ได้มาซึ่งสิ่งที่หวังก็มักจะมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงขึ้นสิ่งที่บุคคลหวังในชีวิตมักจะสะท้อนค่านิยมของสังคมบิความราคาและเพื่อนการปรับเปลี่ยนเพื่อให้มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอาจเป็นไปได้หลายทาง เช่นการมองโลกในแง่มุมว่าตนเองมีความสามารถในการทำงานได้มีจุดด้อยในทางใดแต่ก็สามารถปรับเปลี่ยนตนเองให้เหมาะสม

สรุปความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึงสิ่งที่ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่า พึงพอใจ มีความเชื่อมั่น และให้ความสำคัญต่อตนเอง เกี่ยวกับการสร้างผลลัพธ์ด้านการทำงาน ด้านการปรับตัวเกี่ยวกับอารมณ์ และการปรับตัวทางด้านสังคม ที่ส่งผลให้กล้าแสดง พฤติกรรมในเชิงสร้างสรรค์ ส่งผลให้กล้าแสดง พฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ การมีมนุษยสัมพันธ์ มีความเชื่อมั่น และเป็นตัวของตัวเอง กล้าที่จะตัดสินใจ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ของตนเองและผู้อื่น ด้วยศักยภาพของตนเอง มีความชื่นชมในความสำเร็จของตนเอง และผู้อื่น

2.2 ปัจจัยด้านเจตคติต่อพฤติกรรมการมีคุ้ครักในวัยเรียน

2.2.1 ความหมายของเจตคติ

คำว่า เจตคติตรงกับภาษาอังกฤษว่า Attitude มาจากคำว่า Aptus ในภาษาลาตินบางครั้งแปลคำนี้ว่า ทัศนคติหรือท่าทีปัจจุบันคำนี้ก็ยังแพร่หลายอยู่แต่มีนักวิชาการบัญญัติศัพท์ขึ้นมาใหม่ คือ เจตคติโดยมีความต้องการใช้ศัพท์ให้หันสมัยมากขึ้น (พิกพ วชั่งเงิน, 2547 : 403) โดยพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติศัพท์ว่า เจตคติ หมายถึง ท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง(ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 321)

Kagan (1968 : 78) กล่าวว่าเจตคติเป็นความโน้มเอียงที่ผังแน่นในความคิดและความรู้สึกในทางบวกหรือทางลบที่มีต่อสิ่งที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะเจตคติประกอบด้วยสิ่งสำคัญสองอย่างคือความรู้ความเข้าใจกับอารมณ์

สมบูรณ์ อัครพจน์ (2542 : 25) กล่าวว่าเจตคติหมายถึงความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่งของเป็นการเข้าหาหรือหนีหรือต่อต้านสภาพการณ์บางอย่างบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่นรักเกลียดกลัวไม่พอใจต่อสิ่งนั้นๆ

วีโรจน์ บรรดาศักดิ์ (2543 : 34) กล่าวว่าเจตคติหมายถึงทำให้ความรู้สึกความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดีคือชอบพอใชสนับสนุนหรือในทางที่ไม่ดีคือไม่ชอบไม่พอใจไม่สนับสนุนเจตคตินี้สามารถสร้างขึ้นได้แล้วเปลี่ยนแปลงได้

กฤษณา ศักดิ์ศรี (2530 : 185 – 188) ได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของเจตคติสรุปได้ดังนี้

1. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของบุคคลที่ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด
2. เจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
3. เจตคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทั้งภายนอกและภายใน เราชักจับได้ว่าบุคคลมีเจตคติในทางยอมรับหรือไม่ยอมรับ โดยสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกมา
4. เจตคติเป็นสิ่งซับซ้อน มีที่มา слับซับซ้อน เพราะเจตคติขึ้นอยู่กับหลายประการ เช่นประสบการณ์การรับรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น อารมณ์ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ลักษณะนี้จึงพัฒนาได้
5. เจตคติเกิดจากการเดียนแบบ สามารถถ่ายทอดไปสู่บุคคลอื่นๆ ได้
6. ทิศทางของเจตคติ มี 2 ทิศทาง คือ สนับสนุนหรือต่อต้านและปรามของเจตคติ มีตั้งแต่พอใจอย่างยิ่ง ปานกลาง จนถึงไม่พอใจอย่างยิ่ง เจตคติของบุคคลแต่ละคนจะมีความรุนแรงต่างกันไป
7. เจตคติอาจเกิดขึ้นมาจากความมีจิตสำนึก หรือจากจิตไร้สำนึกก็ได้
8. เจตคติมีลักษณะคงทนถาวรพอสมควร กว่าบุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งใดได้ต้องใช้เวลานาน ใช้ความคิดลึกซึ้ง พิจารณาละเอียดรอบคอบแล้วจึงเกิดเจตคติต่อสิ่งนั้น เจตคติอาจเกิดเปลี่ยนแปลงได้ แต่ไม่ได้หมายความว่าจะเปลี่ยนได้ในเวลาอันรวดเร็ว

9. บุคคลแต่ละบุคคลย่อมมีเจตคติต่อบุคคล สถานการณ์สิ่งเดียวกัน
แต่ก่อต่างกันได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคลนั้น

2.2.2 องค์ประกอบของเจตคติ

ประภาพญ สุวรรณ (2526 : 34) "ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติไว้ดังนี้"

1. องค์ประกอบด้านพุทธปัญญา หรือองค์ประกอบด้านความคิด

(Cognitive component) ได้แก่ ความคิดซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการวัด ความคิดนี้ อาจอยู่ในรูปโครงสร้างหนึ่ง ที่ต่างกันขึ้นอยู่กับความคิดของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า

2. องค์ประกอบทางด้านท่าทีความรู้สึก (Affective component) เป็น ส่วนประกอบในด้านอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งเป็นตัวเร้าความคิดอีกต่อหนึ่ง ถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดี ในขณะที่คิดถึงได้สิ่งหนึ่ง แสดงว่าบุคคลนั้นมีความรู้สึกในด้านนvak หรือด้านลบ ตามลำดับต่อไปนี้

3. องค์ประกอบด้านปฏิบัติ หรือองค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral component) เป็นองค์ประกอบที่มีแนวโน้มในทางปฏิบัติ ถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสมจะเกิดการปฏิบัติหรือปฏิกริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง

จากการศึกษาดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าเจตคติท่าที ความรู้สึกของนักเรียนที่มี ต่อพฤติกรรมการมีคุณรักในวัยเรียนทั้งในแง่บวกและแง่ลบ ได้แก่ การคุณเพื่อนต่างเพศ การไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศอย่างอิสระ การมีคุณรักในวัยเรียน การจับมือถือแขน การโอบกอด การจูบ เป็นต้น

2.2.3 ปัจจัยด้านเจตคติต้านศีลธรรมและวัฒนธรรมไทย

1) พัฒนาการด้านเหตุผลเรื่องศีลธรรมจรรยา (Moral reasoning)

ทฤษฎีพัฒนาการด้านศีลธรรมจรรยาของโคลเบริกซ์ (Kohlberg's Level of Morality) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 175 - 176) ระดับการพัฒนาการด้านศีลธรรมจรรยา มี 3 ระดับ แต่ละระดับแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ระดับที่ 1 ก่อนมีศีลธรรมจรรยา (Preconventional)

ขั้นตอนที่ 1 เชือฟัง ทำสิ่งที่ดี ทำตามกฎหมายที่พระกลัวถูกลงโทษ
ขั้นตอนที่ 2 ทำสิ่งที่ดี ทำตามกฎหมายที่เพื่อหวังได้รับรางวัลและ

การชื่นชม

ระดับที่ 2 มีศีลธรรมจรรยา (Conventional)

ขั้นตอนที่ 3 เป็นเด็กดี ได้รับการยอมรับจากบุคคลภายนอก ครู กลุ่มเพื่อน

และสังคม

ขั้นตอนที่ 4 ทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม

ระดับที่ 3 หลังมีศีลธรรมจรรยา (Postconventional)

ขั้นตอนที่ 5 ตระหนักถึงสิทธิของบุคคล กฎระเบียบ หรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ

ในสังคม

ขั้นตอนที่ 6 ปฏิบัติตามหลักศีลธรรม

วัยรุ่นถูกจัดอยู่ในพัฒนาการระดับที่ 2 ขั้นตอนที่ 3 ถึงขั้นตอนที่ 4 คือมีศีลธรรมจรรยาซึ่งพัฒนามาจากในวัยเด็ก โดยเด็กวัยรุ่นจะเป็นเด็กดี “Good – boy , nice – girl” เพื่อ ได้รับการยอมรับจากบุคคลภายนอก ครู กลุ่มเพื่อนและสังคม จะพัฒนาศีลธรรมเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ต่อไป เด็กวัยรุ่นบางคนอาจมีพัฒนาการด้านศีลธรรมจรรยาถ้าวันนี้ไปอีกในขั้นตอนที่ 5 ก็ได้ ทั้งเด็กและผู้ใหญ่มีพัฒนาการทางศีลธรรมจรรยาในระดับที่แตกต่างกัน บางคนแม้เป็นผู้ใหญ่ก็อาจพัฒนาได้เพียงระดับต้นเท่านั้น

2) ผลของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในด้าน SCALE

สุวิทย์ ไพบูลย์พันธ์และสุจิต เจนนพกานุจัน (2548 : 207 – 208) การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมได้ก่อให้เกิดลักษณะต่าง ๆ คือ

1. การแพร่กระจายทางวัฒนธรรม นักมนุษยวิทยาส่วนใหญ่ให้คำจำกัดความคำว่า “การแพร่กระจายทางวัฒนธรรม” ไม่ต่างกัน อย่างไรก็ตาม คำจำกัดความที่ถูกจะเป็นการยอมรับกันก็คือ หมายถึงการที่วัฒนธรรมจากสังคมหนึ่งแพร่กระจายไปสู่อีกสังคมหนึ่ง กระบวนการนี้เกิดขึ้นได้โดยมีการกระทำผ่านตัวแทนต่าง ๆ เช่น นักประชารัฐ นักกวี หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือในรูปที่มีการแลกเปลี่ยนการค้าขาย การทำสังคม เป็นต้น

การแพร่กระจายทางวัฒนธรรมนี้มีความสำคัญต่อความก้าวหน้าของสังคม เพราะทำให้สังคมที่ได้รับวัฒนธรรมใหม่นั้น ไม่ต้องลงทุนและเสียเวลาในการที่จะต้องเริ่มพัฒนาจากจุดเริ่มต้น และถ้าเข้มแข็งแล้วรับเอา หรือปรับปรุงวัฒนธรรมให้เหมาะสมกับสังคมของตนก็ย่อมจะได้รับประโยชน์มากขึ้น อาจกล่าวได้ว่า มีน้อยสังคมเหลือเกินที่มีแต่วัฒนธรรมดั้งเดิมของตน ส่วนใหญ่มักจะหันไปยึดยั่งวัฒนธรรมจากสังคมอื่น ดังเช่นสังคมอเมริกัน

อนึ่ง เกี่ยวกับการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมนี้ อาจมีข้อจำกัดบางประการ ดังนี้

1. ความเชื่อเดิมที่ขัดหรือไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรม

1. ความเชื่อเดิมที่ขัดหรือไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรม
2. ความห่างไกล และการติดต่อคน外comm ไม่สะดวก
3. ความกลัวต่อการเปลี่ยนแปลง
4. ความยากง่ายของวัฒนธรรมใหม่
5. ความผูกพันอยู่กับวัฒนธรรมเดิม และไม่ยอมรับสิ่งเปลี่ยน ๆ ใหม่ ๆ

อย่างไรก็ตาม การรับวัฒนธรรมอื่นมาเป็นของตนนั้น อาจทำให้วัฒนธรรม

เดิมถลายตัวไป ทำให้สูญเสียความเป็นชาติ แต่ถ้าไม่รับมีผลร้ายเข่นกัน เพราะเจริญตามสังคม อื่น ไม่ทัน ดังนั้น จึงควรรู้จักเลือกและปรับปรุง แก้ไขให้ประสานกัน ให้เกิดเป็นวัฒนธรรมใหม่ ขึ้น โดยไม่ละทิ้งวัฒนธรรมของตนเสียหมด

2. ความล้าหลังทางวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ อาจ เป็นไปไม่เท่ากัน ความล้าหลังทางวัฒนธรรม หมายถึง ส่วนใดส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่ เกี่ยวข้องกัน และมีอัตราการเปลี่ยนแปลงไม่เท่ากัน บางส่วนบางอย่างเปลี่ยนแปลงเร็วຽดหน้าไป กว่าอีกส่วนหนึ่ง ภาวะความหน่วงช้า เช่นนี้ทำให้ขาดจังหวะที่เข้ากัน อันก่อให้เกิดการปรับตัว เข้ากันไม่ได้ เช่น วัฒนธรรมทางด้านวัตถุที่รุคหน้าไปเร็วกว่าวัฒนธรรมทางจิตใจ ทำให้เกิด ปัญหาสังคม เป็นต้น

ความล้าหลังทางวัฒนธรรมเมื่อก่อตัวขึ้นในสังคมใด จะทำให้วิธีชีวิตของ บุคคลสับสน ปฏิบัติไม่ถูก และก่อให้เกิดผลเสีย เพราะผู้คน ไม่อาจเลือกปฏิบัติได้ว่าควรทำ อย่างไร จึงจะถูกต้อง เหมาะสม ตัวอย่างความล้าหลังทางวัฒนธรรม เช่น เราเมร่อนตื๊ด ๆ แต่ คนขับไม่มีจักรยานรยาท ก็จะก่อให้เกิดปัญหาราраж เกิดอุบัติเหตุ และเกิดการอาชญากรรม กัน หรือการมีเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ แต่เราใช้ไม่เป็น ก็อาจก่อให้เกิดการเสียหายแก่ทรัพย์สิน และอาจได้รับอันตรายต่อร่างกายก็ได้

3. ช่องว่างทางวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมนอกจากจะ ก่อให้เกิดความล้าทางวัฒนธรรม เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมแต่ละประเภทไม่ได้ สัดส่วนกันแล้ว ก็อาจก่อให้เกิดความไม่เข้าใจกันของคนรุ่นหนึ่ง กับอีกรุ่นหนึ่ง ให้เห็นระหว่าง บิความารดา กับบุตร เด็กกับผู้ใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากการรับเอาวัฒนธรรมเข้ามาเป็นบรรทัดฐานใน การดำเนินชีวิตต่างกัน ซึ่งทำให้เกิดช่องว่างทางวัฒนธรรมขึ้น

มูลเหตุที่ก่อให้เกิดช่องว่างทางวัฒนธรรมนั้นที่สำคัญได้แก่ การที่ผู้ใหญ่ไม่ สนใจในกระแสแห่งวัฒนธรรม ไม่ยอมรับวัฒนธรรมใหม่ ๆ ไม่ยอมปรับปรุงแบบแผนเดิมให้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม นอกจากนั้นก็พยายามขัดขวางคนรุ่นใหม่ไม่ให้ประพฤติ

ปฏิบัติพิเศษไปกับบรรทัดฐานทางสังคม โดยคิดว่าแบบแผนเดิมดีเด่นอยู่แล้ว ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การที่คนรุ่นใหม่กำลังสั่งสมวัฒนธรรม ได้รับวัฒนธรรมใหม่ ๆ ทั้งในด้านการศึกษา การสังคม และแนวคิดที่ก้าวหน้าต่าง ๆ ได้พบเห็นวิธีชีวิตแบบวันตก วิธีชีวิตของตนในสังคมอื่น ๆ จึงนำเอาสิ่งใหม่ ๆ มาใช้ดีอีกปฏิบัติ เช่น การเดินทางการมีอิสระภาพในการการเลือกคู่ครอง การแต่งกายแบบยุโรป และการกระทำสิ่งใด ๆ ตามความคิดเห็นของตน เป็นต้น เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเกิดการขัดแย้งกันระหว่างคนต่างอายุในด้านความคิดและการกระทำ ผลที่เกิดขึ้นต่อไปคือ มีการขับถ่ายประเพณี ไปกับบรรทัดฐานของสังคม อาจก่อให้เกิดปัญหาสังคมในลักษณะอื่น ๆ

3) ปัญหาด้านวัฒนธรรมและการแก้ไข

ไฟชูรย์ มีกุศล (2548 : 420-422) เรื่องของวัฒนธรรมเป็นเรื่องของวิถีชีวิตของชุมชน หรือสังคมที่มีการปฏิบัติจากประสบการณ์จริง มีการเลือกสรร ปรับเปลี่ยน หรือประยุกต์ และถ่ายทอดด้วยการปฏิบัติสืบทอดกันมา ซึ่งถือว่าเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิม ของแต่ละชุมชนหรือกลุ่มชาติพันธุ์ วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ในประเทศไทย ที่นักภาษาศาสตร์ได้สำรวจศึกษาแล้วมีถึง 63 กลุ่มชาติพันธุ์ วัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์เรียกว่าเป็น วัฒนธรรมย่อย หรือวัฒนธรรมทองถิน วัฒนธรรมท้องถิ่นของไทยจึงมีอย่างหลากหลาย เมื่อรวมความหลากหลายของวัฒนธรรมในภาพรวมหรือในชื่อสามัญแล้วนับว่าเป็น “วัฒนธรรมไทย” ดังนั้นในชื่อสามัญที่เรียกว่าวัฒนธรรมไทย จึงเป็นวัฒนธรรมที่หลากหลาย และความแตกต่าง วัฒนธรรมจึงเป็นรากฐานของสังคมแต่ละสังคมที่ต้องการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและภูมิปัญญา การถ่ายทอดเป็นส่วน ๆ เช่น เศรษฐกิจ การเมือง จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ก็จะเกิดปัญหาทางวัฒนธรรมอันเป็นการพัฒนาแบบไม่ยั่งยืน ดังนั้นวัฒนธรรมคือ พลังของสังคมทางภูมิปัญญาในอันที่จะพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมทั้งหมดกันไป

ในอดีตที่ผ่านมา รัฐบาลใช้วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือในการสร้างชาติในการพัฒนาชาตินี้ เช่น สมัยของ พล. พิบูลสงคราม ได้ใช้วัฒนธรรมในการสร้างชาตินิยม แต่เป็นการพัฒนาแบบแยกส่วนที่ขาดมิตรด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จึงก่อให้เกิดปัญหาด้านวัฒนธรรมตามมา และในยุคแรกของการพัฒนาประเทศไทยในช่วงทศวรรษที่ 2000 ได้เน้นการสร้างชาติด้วยการพัฒนา ซึ่งเน้นมิตรด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก และส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมไทยไปจากเดิมอย่างมาก เพราะเป็นวิถีชีวิตที่ดำเนินไปตามระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรี และบริโภคนิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังจะเห็นได้ในปัจจุบัน

กระแสทุนนิยม วัตถุนิยม และบริโภคนิยม ໄคส่งผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมอย่างมากมาก ปัญหาด้านวัฒนธรรมหรือวิถีทางวัฒนธรรมในปัจจุบันซึ่งเป็นข้อโลกาวิวัฒนา อาจสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. การนำวัฒนธรรมไปรับใช้ตลาดธุรกิจและบริโภคนิยม ทำให้บทบาทของวัฒนธรรมในด้านสังคม ด้านจริยธรรม ด้านศีลธรรม และด้านความงาม (สุนทรียะ) นั้นถูกละเลยหรือลดทอนลงไป อีกทางมาก เช่น การเมืองต่อต้านคุณชาติพันธุ์ หรือการเลือกปฏิบัติ การใช้อำนาจนิยม และการเมืองรวมศูนย์ การละเมิดต่อสิทธิมนุษย์ และทรัพย์สินสาธารณะ ตลอดจนความอ่อนแอก่อนแรงในการเก็บปัญหาการครอบงำห้องถีน โดยมีด้วนวัฒนธรรมการเมืองรวมศูนย์ การละเมิดต่อสิทธิมนุษยชน และทรัพย์สินสาธารณะ ตลอดจนความอ่อนแอก่อนสถานบ้านหลักในการอบรม ขัดเกลาทางสังคมเมืองทบทวนน้อยลง จนกล่าวได้ว่าศาสนาเสื่อมศีลธรรมเสื่อม ครอบครัวแตกแยก ทำให้สมาชิกในครอบครัวขาดความอบอุ่น เนื่องจากฟ่อแม่ หัวร้างกัน หรือต้องออกไปทำงานเพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว ปล่อยให้กูญญูกันคนเดียงเด็ก หรือสถานเดียงเด็กอ่อน จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และสมาชิกในครอบครัวห่างเหินกัน เป็นต้น

2. การพัฒนาประเทศที่ผ่านมาเน้นด้านเศรษฐกิจเป็นหลักแต่ขาดการพัฒนานิติวัฒนธรรม เช่น ขาดการศึกษาประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมของชุมชนแต่ละภูมิภาค ตลอดจนการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมของชาติ คุณในชุมชนซึ่งขาดความรู้เรื่องความเป็นมาของห้องถีน จึงไม่มีความภาคภูมิใจในห้องถีน หรือภูมิปัญญาห้องถีน เมื่อปล่อยປະ-LAST-MIT ใน การศึกษารากหรือมรดกทางวัฒนธรรมไปนาน ๆ จึงเกิดความไม่มั่นใจ ขาดความมั่นคง และขาดความคาดการณ์ โดยเชื่อว่าวัฒนธรรมจากภายนอก เช่น วัฒนธรรมตะวันตก ให้บ่รุกเข้ามาและครอบงำวัฒนธรรมไทย หรือเกิดจากกระแสโลกาวิวัฒนาที่ไหลม่ำแพร่กระจายไปทั่วโลก เพราะความเจริญของเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคปัจจุบัน กระแสของความรู้ ความคิด เงินตรา บรรยักษ์ข้ามชาติ และคนข้ามชาติ จึงไหลเวียนเคลื่อนย้าย แพร่กระจายไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว การไหลเวียนในลักษณะสังกัดกว้างจึงทำให้มองเห็นว่า วัฒนธรรมไทยถูกครอบงำจากวัฒนธรรมตะวันตกเกือบทุก ๆ ด้าน

3. วัฒนธรรมแห่งชาติเสื่อมลงหรือมกร่อนลง การเป็นวัฒนธรรมที่ขอมรับวัฒนธรรมอื่นเค่นกว่า จนเกิดผสมผสานเป็นเนื้อเดียวกัน (Cultural homogenization) ทำให้มองวัฒนธรรมเป็นสิ่นค้าในตลาดสินค้าทางวัฒนธรรม เช่น นายไทย อาหารไทย และรำไทย เป็นต้น ทำให้มองข้ามคุณค่ารากฐานแห่งการดำรงชีวิตแบบไทย เช่น สถาบัน

ครอบครัว ระบบอาชูโส สถาบันสงฆ์ ชาติประเพณีอันดีงาม ทำให้เกิดความเตื่องครั้งชาต่อ สถานบันที่เคยปฏิบัติสืบต่อคันมานาตามประเพณี ด้านคุณลักษณะของคนไทยมีลักษณะเป็นปัจเจกนิยมมากขึ้น คือเป็นแบบตัวไครตัวมันมากขึ้น ทำให้ความสัมพันธ์กันแบบเครือญาติ เตือนความนิยมลง

4. การขาดความเข้าใจสาเหตุของปัญหาและแก้ไขปัญหาในระดับ โครงสร้างและสถาบันต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องของระบบและโครงสร้าง เช่นการแพร่หลายของ หนังสือلامกในสังคมไทย ที่ทำให้คนทุกระดับทุกวัยเข้าถึงได้ง่าย โดยขาดระบบควบคุมอย่าง จริงจัง หรือความเข้าใจของสังคมต่อปัญหาคอร์รัปชั่น ที่เน้นแต่ münmong ด้านคุณธรรม ศีลธรรม ของบุคคล และมิติ ด้านกฎหมายมากกว่าด้านอื่น ๆ แต่ขาดการมองอย่างรอบด้านในลักษณะ ขององค์รวม จึงทำให้ขาดการพิจารณาปัจจัยด้าน โครงสร้างสังคมและ münmong เชิงปัญญาสถาบัน ภายใต้การกำกับของประชาสังคมตามวิถีประชาธิปไตย และส่งผลให้เกิดความเข้าใจที่ผิด ๆ หรือ münmong ที่คับแคบทางวัฒนธรรม เช่นทัศนะที่ว่าคนสัล้มมักเป็นกลุ่มคนด้วย派ติด แต่ ตามข้อเท็จจริงแล้วจะเกิดกับทุกกลุ่มอาชีพ จึงต้องมีการศึกษาวิจัยให้ทราบถึงปัญหาในแต่ละ เรื่องว่ามีสาเหตุเชื่อมโยงกับโครงสร้าง และสถาบันต่าง ๆ อย่างไร และหาทางแก้ไขตามสาเหตุ ของปัญหานั้น ๆ

ส่วนแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านวัฒนธรรมนี้ต้องแก้ที่สาเหตุของ ปัญหาและความเข้าใจพื้นฐาน เช่น การสร้างความเข้าใจของคนในสังคมว่า วัฒนธรรมนี้ ความหมายอย่างไร มีความสำคัญต่อชีวิตของประชาชนในสังคมอย่างไร เพราะเมื่อเกิดความ เข้าใจที่ถูกต้องแล้ว คนในสังคมก็จะเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องมากขึ้นเรื่อย ๆ จึงควรหาแนวทาง ในการแก้ไข ดังนี้

1. การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง มีเวทการแลกเปลี่ยนความคิดที่ สมำ่เสมอ ความมีการร่วบรวมข้อมูลข่าวสาร ความรู้ การส่งเสริมการวิจัย การสังเคราะห์ข้อมูล ข่าวสาร และผลการวิจัยให้เป็นปัญญาที่สูงขึ้น และความมีการประชุมสัมมนาในรูปแบบกลับ กลุ่มต่าง ๆ และความมีการประชุมใหญ่ทางวัฒนธรรมทั้ง 4 ภาค เป็นประจำทุกปี

2. สนับสนุนเวทีทางวัฒนธรรม ในชุมชนท้องถิ่น ควรสนับสนุนเวที วัฒนธรรมในรูปแบบที่หลากหลายในชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ โดยรัฐบาลให้งบประมาณในการ สนับสนุนกิจกรรมทางวัฒนธรรม

3. ส่งเสริมสถาบันครอบครัว เนื่องจากวิถีชีวิตของคนไทยสมัยก่อนเป็น วัฒนธรรมครอบครัวที่อบอุ่น แต่สถาบันครอบครัวถูกระบทบอย่างหนัก จากการพัฒนาแบบ

ทันสมัย จึงคัดเลือกแนวทางในการส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้เข้มแข็งเพื่อสนับสนุนในสังคมอาชีวศึกษา ที่สำคัญในครอบครัวที่ประกอบด้วยพ่อ แม่ สูง อายุร่วมกัน หรือต่างด้วยวัย ให้ความรู้แก่ประชาชนในการรองรับความพร้อมในการแต่งงาน และการประกอบอาชีพที่มั่นคง สุขุมวิตรของคู่สมรส เป็นต้น

4. ส่งเสริมองค์กรชุมชนและกระบวนการเรียนรู้ของประชาชน เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง เมื่อชุมชนเข้มแข็งแล้วจะก่อให้เกิดการพัฒนาทุกด้าน กระทรวงวัฒนธรรมควรร่วมกับจังหวัดข้อมูลข่าวสาร เพื่อส่งเสริมองค์กรชุมชน และกระบวนการเรียนรู้ของประชาชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งจะสนับสนุนการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ ให้ได้ผลมากยิ่งขึ้น

5. ปรับการศึกษาให้เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมไทย ในอดีตการจัดการศึกษาไทยได้ตัดขาดจากภารกิจทางวัฒนธรรม เช่น ละเลยภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่มีการศึกษาประวัติศาสตร์วัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของการสืบท่องสัญทางวัฒนธรรม ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2544 ได้ให้ความสำคัญเรื่องการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น บุคลคลสำคัญในท้องถิ่น ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งจะแก้ปัญหาการศึกษากับวัฒนธรรมโดยให้มีการเรียนรู้จากฐานทางวัฒนธรรมดังกล่าวให้มีการเชื่อมโยงอย่างบูรณาการ

6. วัฒนธรรมมีความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจทางเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ และการรักษาสภาพแวดล้อม จึงควรกำหนดคุณทรัพยาศาสตร์หรือแนวทางของมิติ วัฒนธรรมเข้ามาพัฒนาเศรษฐกิจ ไม่ควรปล่อยให้เรื่องการค้าเสรีและการเงินเสรีมีอิทธิพล เดียว กันทั้งโลกตามกระแสโลกาภิวัตน์ แต่ควรกระตุ้นให้เกิดการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง และยั่งยืน เกิดความมั่นใจและเชื่อมั่นในวิถีการผลิตที่ใช้ภูมิปัญญาไทยบนฐานรากฐานของวัฒนธรรมไทย จึงจะสามารถต่อสู้กับกระแสโลกาภิวัตน์

7. ควรใช้หลักเมตตาธรรมกับจริยธรรมในการสร้างความอยู่ดีมีสุขของประชาชน คือใช้หลักคำสอนของศาสนาที่กล่าวว่า อยู่ดีมีสุข หรือความพอดี หรืออยู่อย่างพอเพียง จึงควรร่วมมือกันระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน หรือราชการ โดยใช้ศาสนาธรรมของศาสนาทุกศาสนาในประเทศไทยในการแก้ไขปัญหาด้านชีวิตวัฒนธรรม ของคนในสังคมให้มีคุณภาพ ชีวิต สภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น และสมดุลกันอย่างเป็นองค์รวม จึงจะทำให้เกิดการดำเนินชีวิต (ชีวิตวัฒนธรรม) อยู่ดีมีสุข และปลดปล่อย ซึ่งจะเป็นวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย หรือสังคมวัฒนธรรมแบบประชาธิปไตย

สรุปได้ว่า เจตคติด้านศีลธรรมและวัฒนธรรมไทย หมายถึง ทำที่ ความรู้สึกของ

นักเรียนในทางบวกหรือลบต่อการปฏิบัติตนเองต่อการมีคู่รักตามแบบอย่างของหลักศิลธรรม และวัฒนธรรมไทย ได้แก่ การปฏิบัติตามหลักศิลธรรมและวัฒนธรรมไทย การเข้าวัดปฏิบัติธรรม การมีคู่รักในวัยเรียนตามหลักของวัฒนธรรมไทย

การคุณเพื่อนต่างเพศแบบคู่รัก

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ต้องการไปมาหาสู่ พูดคุย เป็นเพื่อนกัน ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนเพศเดียวกัน หรือเพื่อนต่างเพศก็ตาม ซึ่งพฤติกรรมการแสดงออกของมนุษย์ย่อมเปลี่ยนไปตามวัฒนธรรม และสังคมที่มนุษย์อาศัยอยู่

1. การเดือกดับเพื่อนต่างเพศแบบคู่รัก

เรื่องการคุณเพื่อนต่างเพศแบบคู่รัก เป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งในชีวิตคนเรา เกี่ยวข้องกับคนทั้งค้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ทารกเมื่อเกิดมาครอบครัวและวงสถาปนาญาติจะเป็นผู้กำหนดเพศให้ (Sex assignment) วัยจะเพศที่ปรากฏ แล้วสังคมจะปฏิบัติและตอบสนองต่อบุคคลนั้นไปตามค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่สังคมนั้นกำหนด ไว้สำหรับเพศหญิงหรือชาย ซึ่งบุคคลนั้นจะมีปฏิกริยาตอบสนองเช่นกัน ทารกจะเกิดความฟังใจว่าเป็นเพศนั้น ภายในเวลาไม่นานนัก และความฟังใจนี้ไม่สามารถแก้ไขได้ง่าย ซึ่งเป็นการสร้างลักษณะทางเพศ (Gender Identity) ที่ความรู้สึกว่าตนเองเป็นเพศหญิง หรือชาย ในเวลาต่อมา ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ (Learning and Conditioning) จะสอนให้บุคคลนั้นรู้สึกพอใจ หรือไม่พอใจในสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งจะสอนให้บุคคลนั้นสามารถเลือกใช้ปฏิกริยาตอบได้ทั้งชนิดที่เป็นทางบวกหรือทางลบ หรือรูนแรงมากน้อยต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ สำหรับในทางเพศสัมพันธ์ ก็ความพึงพอใจทางเพศต่อผู้อื่น เรียกว่าการรู้จักเพศของตนเอง (Gender Orientation) ซึ่งจะทำให้เกิดความพอใจต่อความสัมพันธ์ทางเพศกับบุคคลอื่น (Socio-sexual Relationship) หรือชอบความสัมพันธ์ทางเพศที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดต่อผู้อื่น (Sadism) (วิชูร โ.osathan พงศ์ไทย. 2539 : 7 -23)

มนุษย์ร้มการเริญของพฤติกรรมทางเพศตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ โดยมีการเปลี่ยนแปลงเป็นลำดับไปตามวัย ซึ่งพฤติกรรมทางเพศของแต่ละวัย ย่อมมีอิทธิพลถึงวัยถัดไป ด้วย และพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์นั้น โดยทั่วไปแล้วจะครอบคลุมทั้งพฤติกรรมที่อยู่ภายนอก (Outer) เป็นปฏิกริยาที่มนุษย์แสดงออกเพื่อตอบโต้ต่อสิ่งกระตุ้นและสิ่งเร้า การแสดงออกนี้เป็นการแสดงออกทางเพศ

2. การเกิดพฤติกรรมการคบเพื่อนต่างเพศแบบคู่รัก

การเกิดพฤติกรรมการคบเพื่อนต่างเพศแบบคู่รักของมนุษย์เป็นกระบวนการที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 อายุ่ คือ ตัวกระตุ้นภายนอก ได้แก่ รูป รส กลิ่น เสียงและสัมผัส อวัยวะรับความรู้สึกได้แก่ ตา ลิ้น จมูก หู และประสาทสัมผัส กระบวนการทางสมอง ได้แก่ สภาพสติปัญญาและอารมณ์ ความสมบูรณ์ของร่างกาย และตัวกระตุ้นภายใน (วิชูร โอสถานนท์ และสมพล พงศ์ไทย. 2539 : 7 -23) ทำให้เกิดพฤติกรรมการคบเพื่อนต่างเพศแบบคู่รัก โดยกระตุ้นที่อวัยวะรับความรู้สึก ผ่านเข้าสู่กระบวนการทางสมอง และแสดงเป็นพฤติกรรมการคบเพื่อนต่างเพศแบบคู่รักอย่างตามสภาพร่างกาย จิตใจ และตัวกระตุ้นภายใน

การคบเพื่อนต่างเพศแบบคู่รักสำหรับวัยรุ่น เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนถึงความต้องการคบเพื่อนต่างเพศแบบคู่รักด้วยซึ่งยังไม่ทราบแน่ชัดว่าจะ ไร เป็นสิ่งกำหนดให้เกิดต้องการคบเพื่อนต่างเพศแบบคู่รักขึ้น เมื่อถึงวัยนี้เชื่อกันว่าเป็นผลเนื่องมาจากการปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำงานของต่อมเพศและความสามารถในการเปลี่ยนผันตัวต่าง ๆ เป็นความพอใช้ทางเพศ (วิชูร โอสถานนท์ และสมพล พงศ์ไทย. 2539 : 7 -23) เมื่อวัยรุ่นมีความต้องการคบเพื่อนต่างเพศแบบคู่รักดังกล่าว ย่อมจะนำไปสู่การอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองทางเพศ ประกอบกับระยะนี้วัยรุ่นเริ่มเป็นอิสระจากครอบครัว และเข้ามายุ่งร่วมกับกลุ่มกับเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ ทำให้วัยรุ่นมีโอกาสทางออกทางเพศ หรือมีกิจกรรมทางเพศ (Sexual onset or Sexual activities) ทั้งนี้ เพราะเพศสัมพันธ์เป็นการสนองต่อความต้องการทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ เป็นกิจกรรมส่วนตัว (Solitary activities) ได้แก่ การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง (Masturbation) และการฝันทางเพศ (Nocturnal sex dreams) หรือเป็นกิจกรรมเพศสัมพันธ์ (Socio- Sexual activities) ได้แก่ การมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศตรงข้าม (Heterosexual relationship) แบ่งเป็น การกอด จูบ ลูบ คลำ (Petting) การร่วมประเวณี หรือร่วมเพศ (Coitus) และการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกัน (Homosexual relationship) หรือการปฏิบัติกิจกรรมทางเพศกับสัตว์ (Animal coitus)

การที่วัยรุ่นคนใดจะหาทางออกทางเพศแบบไหนนั้น นอกรากอิทธิพลของบุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจ การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว และการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติของร่างกายแล้ว ยังขึ้นอยู่กับเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศแบบคู่รัก

3. การคบเพื่อนต่างเพศในฐานะคู่รัก

การคบเพื่อนต่างเพศในฐานะคู่รักเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ก่ออย่างหนึ่งที่มีขึ้นได้ในวัยรุ่นซึ่งถือเป็นเรื่องปกติ เมื่อจากช่วงนี้วัยรุ่นมีพัฒนาการความเจริญเติบโตขึ้นมาก ทั้งทางด้าน

ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ที่ใกล้เคียงกับผู้ใหญ่ ย่อมมีความปรารถนาต้องการให้ตนเองเป็นที่รักหรือให้ความรัก ความสนใจกับผู้อื่นมากเป็นพิเศษ นอกจากนี้จากพ่อแม่ผู้ปกครองที่เคยมีมา

ความรักเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกสุข สดชื่น มีกำลังใจ มีคุณค่า และมีพลังในการต่อสู้ เรียนรู้ และทำกิจกรรมของชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา สำหรับการก่อเกิด ความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่นในฐานะครูรักก็เช่นเดียวกัน สามารถสร้างพลัง สร้างสรรค์ในวัยรุ่นได้ ถ้ารู้จักรักให้เป็นและวางตัวให้ถูกต้องเหมาะสมตามวัย ซักวันกันตั้งใจ ศึกษาเล่าเรียนเพื่อหาความรู้ใส่ตัวให้มากจะได้มีอนาคตที่ดีต่อไป ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญของวัยรุ่น ที่ควรทำ

4. แนวทางในการคบเพื่อนต่างเพศที่เหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมไทย

สังคมและวัฒนธรรมไทยยึดถือเรื่องการปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์สุจริต การต้องการให้เป็นที่ยอมรับ โดยทั่วไป แม้ว่าคนไทยในปัจจุบันจะยอมรับวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามายึดมากขึ้น แต่วัฒนธรรม หรือรูปแบบวิถีการดำเนินชีวิตบางลักษณะก็ไม่เหมาะสมต่อการนำมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ นักเรียนในฐานะเป็นคนไทยนั่นควรยึดถือแนวทางการปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์สุจริต การต้องการให้เป็นที่ยอมรับของผู้อื่นที่อยู่ในสังคมและวัฒนธรรมไทย เพื่อให้เป็นที่ชื่นชมและยอมรับของผู้อื่นที่อยู่ในสังคมและวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะเรื่องการคบหากันเพื่อนต่างเพศทั้งเพื่อนชายและเพื่อนหญิงจะต้อง ประพฤติด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งในที่นี้จะนำเสนอแนวทางการคบเพื่อนต่างเพศที่ เหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมไทย เพื่อที่นักเรียนจะได้รู้และเข้าใจหรือพิจารณาคำแนะนำ ปฏิบัติให้เกิดผลดีต่อตัวเองในโอกาสต่าง ๆ ดังนี้

4.1 การรู้จักวางแผนระหว่างเพศ การตัวที่ดีแสดงถึงการมีการยาททางสังคมของคน คนนั้นเนื่องจากธรรมชาติของเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันในหลายเรื่อง จึงต้องรู้จัก ระมัดระวังและวางแผนตัวให้ดี เช่น เพื่อนชายไม่ควรถูกเนื้อต้องตัวเพื่อนหญิง การจับมือถือแขน หรือการโอบกอดก็ยังเป็นสิ่งที่ไม่สมควรปฏิบัติ ถึงแม้จะสนิทสนมกันเพียงใดก็ตาม เพราะคน ทั่วไปมองว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรมของคนไทย เพื่อนหญิงก็เช่นกันไม่ ควรกล้ามกลิ้งกัน โดยปิดโอกาสให้เพื่อนชายได้ใกล้ชิดหยอกล้อถึงเนื้อถึงตัว เพราะ พฤติกรรมดังกล่าวจะทำให้ผู้หญิงถูกสังคมมองในแง่ลบ ได้ร้ายกาจเผชิญ ดังนั้น จึงควรวางแผน ให้ถูกกาลเทศะของวัยด้วย

4.2 การเลือกคบเพื่อนต่างเพศที่ดี เพื่อนต่างเพศมีหลายลักษณะมีทั้งที่เป็นคนดีและ ไม่ดี จึงควรให้ไว้ใจรับภารณฑ์ของตนเองในการเลือกคบให้รอบคอบ เพราะจะมีผลกระทบต่อการ

ดำเนินชีวิตของนักเรียนได้มากหากเลือกคนไม่ถูกต้อง การพิจารณาคุณสมบัติของบุคคลที่จะมาเป็นเพื่อนนั้นควรมองตามสภาพความเป็นจริงที่เหมาะสมกับสถานภาพของตนเอง โดยเฉพาะเรื่องนิสัยใจคอ ความชอบ ความพึงพอใจในพฤติกรรมระหว่างกัน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในการเข้าหากันน้ำใจต่อกัน ไว้ได้ สังคมไทยปลูกฝังเกี่ยวกับการครอบเพื่อนไว้คือ เพื่อนที่ดีจะต้องหักนำไปทั้งเราและเพื่อนไปสู่ทางที่เจริญ ได้แก่ หักชวนหรือขึ้นกันตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ไม่หักชวนเพื่อให้เด่นการพนันและเสพสารเสพติด เช่น ดื่มเหล้า เมียร์ หรือสูบบุหรี่ เพื่อนลักษณะนี้ควรพบหาสมาคมและความปฏิบัติในแนวทางต่อ กันดังกล่าวเรื่อยไป เพราะเป็นสิ่งที่ดีที่สังคมยกย่องนับถือและยอมรับ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้เกิดคุณค่าในตนเองอีกด้วย

4.3 การช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างเพศ การช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นลักษณะเฉพาะของความเป็นคนไทย ซึ่งคนไทยมีวัฒนธรรมเรื่องความมีน้ำใจต่อกันมาช้านานจนเป็นที่ยอมรับของชาวโลก ซึ่งการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างเพศที่เป็นสิ่งสมควรปลูกฝังและปฏิบัติต่อ กันเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยسانติมัณฑ์ระหว่างเพศให้แน่นแฟ้นมากขึ้น ผู้หญิงจะรู้สึกภูมิใจมาก ถ้าเพื่อนชายของตนเป็นคนดี มีน้ำใจ และอยากรู้หาสมาคม ไว้ร้าน ส่วนผู้ชายก็ เช่นกันต้องการความมีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลจากเพื่อนหญิง ถึงแม้บางครั้งจะไม่แสดงออกถึงความต้องการโดยตรง แต่จะรู้สึกคือถ้าเพื่อนหญิงของตนมีพฤติกรรมเช่นนี้ ตัวอย่างของการแสดงออกถึงความมีน้ำใจด้วยการช่วยเหลือเกื์อกูลระหว่างเพศ เช่น เพื่อนชายช่วยเพื่อนหญิงถือของ กลางที่นั่งให้อาสาพาไปส่งในที่ปลอดภัย ลูกขึ้นต้นรับเมื่อเพื่อนหญิงมาหา ส่วนสิ่งที่แสดงถึงน้ำใจที่เพื่อนหญิงมีต่อเพศชาย เช่น ช่วยสอนการบ้าน ช่วยอำนวยความสะดวกในเรื่องอาหารการกิน ช่วยคูดห่วงไปเมื่อเจ็บป่วย เป็นต้น ถึงเหล่านี้ นอกจากทำให้สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนมั่นคงยืนยาวแล้ว สังคมกายนอกยังยกย่องสรรเสริญอีกด้วย

สรุปการครอบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่นแบบคู่รัก คือ รูปแบบความสัมพันธ์อย่างใดอย่างหนึ่งที่มีขึ้นได้ในวัยรุ่น เนื่องจากตัวกระตุ้นภายนอก ได้แก่ รูป รส กลิ่น เสียงและสัมผัส และ ตัวกระตุ้นภายใน ได้แก่ กระบวนการทางสมอง ภาพสติปัญญาและอารมณ์ ความสมบูรณ์ของร่างกาย ลักษณะพื้นฐานที่แสดงออกภายนอก (Outer) เป็นปฏิกริยาที่มนุษย์แสดงออกเพื่อตอบโต้ต่อสิ่งกระตุ้นและสิ่งเร้า การแสดงออกนี้เป็นการแสดงออกทางเพศ ในรูปแบบคู่รัก

การใช้สถิติวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant analysis)

1. ข้อตกลงเบื้องต้น

แพร่และคละ ได้แก่ ลักษณะที่ใช้ตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่มไว้

4 ประการดังนี้ (Hair and et. al. 2006 : 285)

1. ตัวแปรอิสระมีการแจกแจงปกติหลายตัวแปร (Normality of Independent Variables)

2. เมตริกซ์ความแปรปรวนความแปรปรวนร่วมของตัวแปรอิสระของกลุ่มตัวอย่างต้องเท่ากัน (Equal Dispersion Matrices)

3. มีความสัมพันธ์เชิงเส้น (Linearity of Relationships)

4. ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์ร่วมเชิงพหุเชิงเส้น (Multicollinearity)

2. วิธีการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น

2.1 ตัวแปรอิสระมีการแจกแจงปกติแบบตัวแปรเดียว (Univariate Normal Distribution) ตรวจสอบได้จากการตรวจสอบตัวแปรอิสระที่ละตัว หากพบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีการแจกแจงปกติ ก็มีความน่าจะเป็นสูงที่จะมีการแจกแจงแบบปกติหลายตัวแปรด้วย หรืออาจจะตรวจสอบการแจกแจงแบบปกติหลายตัวแปรด้วยข้อมูลสุดโต่งแบบหลายตัวแปร (Multivariate Outliers) จากการวิเคราะห์ Mahalanobis Distances และถ้าพบว่าไม่มีข้อมูลสุดโต่งแบบหลายตัวแปร ก็มีความน่าจะเป็นสูงที่จะมีการแจกแจงแบบปกติหลายตัวแปรด้วย (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2551 : 226-229)

2.2 เมตริกซ์ความแปรปรวนความแปรปรวนร่วมของตัวแปรอิสระของกลุ่มตัวอย่างต้องเท่ากัน (Equal Dispersion Matrices) ตรวจสอบได้ด้วยสถิติ Box's M (Hair and et. al. 2006 : 290 , ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2551 : 233)

2.3 มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linearity of Relationships) ตรวจสอบได้จากสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation: r_{xy})

2.4 ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์ร่วมเชิงพหุเชิงเส้น (Multicollinearity) ในการตรวจสอบความสัมพันธ์ร่วมเชิงพหุเชิงเส้น ตรวจสอบได้จากวิธีใช้สถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) หรือใช้วิธีตรวจสอบโดยใช้สถิติ Collinearity โดยดูจากค่า Tolerance และ Variance Inflation Factor (VIF) หากค่า Tolerance เข้าใกล้ 0 มากเท่าใด ก็แสดงว่าระดับความสัมพันธ์ร่วมเชิงพหุเชิงเส้นของตัวแปรมีปัญามาก ส่วนค่า VIF หากมีค่าเข้าใกล้ 10 มากเท่าใดก็แสดงว่าระดับความสัมพันธ์ร่วมเชิงพหุเชิงเส้นของตัวแปรมีปัญามาก (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2551 : 289)

5.2 ค่าสหสัมพันธ์ค่าโนนิคอล (Canonical Correlation) เป็นสถิติซึ่งสามารถใช้ในการตัดสินความสำคัญของสมการจำแนก เป็นมาตราวัดความสัมพันธ์ของสมการกับกลุ่มของตัวแปรซึ่งระบุการเป็นสมาชิกของกลุ่มนั้น ๆ ของตัวแปรตาม โดยชี้ให้เห็นว่าการเป็นสมาชิกกลุ่มนี้มีความสัมพันธ์กับสมการที่ mana ได้มากน้อยเพียงใด ดังนั้น ถ้าค่าสหสัมพันธ์ค่าโนนิคอล มีค่าสูง แสดงว่า การเป็นสมาชิกของกลุ่มสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรกับสมการจำแนกได้มาก (สมบัติ ท้ายเรื่องคำ. 2552 : 153)

5.3 ค่าวิลค์แลมบ์ดา (Wilks' Lambda) เป็นสถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (ทรงศักดิ์ ภูสืออ่อน. 2551 : 298) และเป็นมาตราวัดอำนาจในการจำแนกกลุ่มของตัวแปรด้วย ถ้าค่าวิลค์แลมบ์ดาไม่ค่ามาก ตัวแปรจะอธิบายการเป็นสมาชิกของกลุ่มได้น้อย ถ้าค่าวิลค์แลมบ์ดาไม่ค่าน้อย ตัวแปรจะอธิบายการเป็นสมาชิกของกลุ่มได้มาก (สมบัติ ท้ายเรื่องคำ. 2552 : 154)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศไทย

ณัฐินันท์ วิชัยรัมย์ (2545 : 105) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอําเภอมีองจังหวัดบุรีรัมย์พบว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กันในทางลบในระดับน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.275$) แสดงว่าถ้าภายในครอบครัวมีความไม่ดีซึ่งกันและกันมากจะมีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ลดลงสอดคล้องกับการศึกษาของพิสมัยพรัตน์(2543 : 79) พบว่าความผูกพันในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของกลุ่มตัวอย่างนักเรียน

สิรินทร์ ศรีประเสริฐ (2545 : 121) ศึกษาทักษะทางสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาระทรวงศึกษาธิการจังหวัดสุพรรณบุรี ทำการพบร่วมกับทักษะการสอนตนเองกับพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .725$) แสดงว่าเมื่อนักเรียนหญิงมีทักษะการสอนตนเองอยู่ในระดับมากนีแนวโน้มมีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศสูงด้วยเนื่องจากการสอนตนเองเป็นการบอกหรือ

เตือนตนเองเพื่อให้ความคุณพุติกรรมที่ไม่เหมาะสมของตนเองไว้ดังนั้นหากบุคคลนั้นสามารถที่จะสอนบอกหรือเตือนตนเองไม่ให้กระทำพุติกรรมที่เสื่อมต่อการถูกกล่วงเกินทางเพศอยู่เสมอຍ่อมส่งผลให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมการป้องกันการล่วงเกินทางเพศได้

ทับทิม ตรีเริญ (2546 : 74-76) ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประดิษฐ์ศึกษา อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ใช้กลุ่มตัวอย่าง 393 คน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความรู้สึกเสรีในการคบเพื่อนต่างเพศและออกนอกรอบชาติประเทศมีผลลัพธ์เป็นแนวปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก นักเรียนเพศชายและเพศหญิงมีค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยนักเรียนเพศหญิงมีความรู้สึกเสรีในการปฏิบัติใน การคบเพื่อนต่างเพศและออกนอกรอบชาติประเทศมีมากกว่านักเรียนเพศชาย นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวที่สมบูรณ์ และไม่สมบูรณ์ มีค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศไม่แตกต่างกัน และไม่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับสภาพครอบครัวต่อการมีค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศ

อุนดรัตนา แสรวงผล (2548 : 86-87) ศึกษาเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศแบบคู่รัก ของนักเรียนชั่วชั้นที่ 4 จังหวัดมหาสารคาม ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน พบว่า นักเรียนชั่วชั้นที่ 4 มีระดับเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศแบบคู่รักอยู่ในระดับปานกลาง และมีเจตคติค้านสังคมและวัฒนธรรม และค้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก ส่วนฐานะเศรษฐกิจและการศึกษามีเจตคติอยู่ในระดับปานกลางนักเรียนหญิงชั่วชั้นที่ 4 มีเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศแบบคู่รักค้านสังคมและวัฒนธรรม และค้านการศึกษามากกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีเจตคติค้านบุคลิกภาพและค้านฐานะทางเศรษฐกิจไม่แตกต่างกันนักเรียนชั่วชั้นที่ 4 ที่มีสถานที่ตั้งของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 มีเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศแบบคู่รัก ค้านสังคมและวัฒนธรรม และค้านบุคลิกภาพ มากกว่านักเรียนที่มีสถานที่ตั้งของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีเจตคติค้านฐานะทางเศรษฐกิจและค้านการศึกษาไม่แตกต่างกัน

เมธีนี ก้อนแก้ว (2546 : 82-84) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เหมาะสมในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนวัยรุ่นหญิงในจังหวัดภูเก็ต ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 341 คน พบว่า ความรู้เรื่องเพศศึกษา สัมพันธภาพในครอบครัว การสอนตนเอง และพฤติกรรมที่เหมาะสมในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนวัยรุ่นหญิงอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับมากพฤติกรรมที่เหมาะสมในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนวัยรุ่นหญิงเมื่อจำแนกตามเขตที่ตั้งของบ้าน ประสบการณ์การทำงานค้านการ

บริการนักท่องเที่ยว และสภาพครอบครัว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความรู้สึกมีคุณค่าต่อตนเอง ความรู้เรื่องเพศศึกษา การสอนตนเอง และสัมพันธภาพในครอบครัวร่วมกัน ทำนายพฤติกรรมที่เหมาะสมในกรอบเพื่อนต่างเพศ ได้ร้อยละ 78.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พงษ์สัมพันธ์ ปะวันนา (2549 : 116-123) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี ใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนจำนวน 373 คน พบว่า นักเรียนหญิงที่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์คิดเป็นร้อยละ 53.1 และนักเรียนหญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 46.9 นักเรียนหญิงส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์ 10 ครั้ง/เดือน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิง ได้แก่ รายได้ กลุ่มเพื่อน และทัศนคติเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ โดยเด็กนักเรียนที่มีรายได้จากพ่อแม่มาก มีโอกาสเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์มากกว่านักเรียนหญิงที่มีรายได้จากพ่อแม่ให้น้อย และนักเรียนหญิงที่พบประถมเพื่อนที่มีเพศสัมพันธ์มาก มีโอกาสเสี่ยงที่จะมีเพศสัมพันธ์มากกว่า นักเรียนหญิงที่ไม่มีกลุ่มเพื่อนที่มีเพศสัมพันธ์ และนักเรียนหญิงที่มีทัศนคติที่ไม่ดีมีเพศสัมพันธ์มากกว่าเด็กนักเรียนหญิงที่มีทัศนคติที่ไม่ดี อาจเป็นเพราะความต้องการของฝ่ายตรงข้าม เช่น คุณรัก แฟน หรือเพื่อนสนิท

อุดมลักษณ์ ไชยเดช (2549 : 64-67) ศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น ตามทักษะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1 ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน พบว่าสาเหตุการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น ตามทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านชีววิทยา ด้านสังคมวิทยา อุปนิสัยในระดับปานกลาง และด้านจิตวิทยาอยู่ในระดับน้อย

สมชาย เสียงหาดาย (2552 : เวปไซต์) สำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม ร่วมกับสถาบันรามจิตติ ได้ร่วมสำรวจสภาพปัญหาของเด็กไทยในมิติวัฒนธรรม รุ่นที่ 2 พบร่องรอยที่นำเสนอด้านสื่อฯ เด็กไทยส่วนใหญ่ใช้เวลา 1 ใน 3 ของชีวิตไปกับสื่อกับเทคโนโลยี โลหะและรูปแบบ โดยระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาใช้เวลา กับสื่อทั้งโทรทัศน์ โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ ไม่ต่ำกว่าวันละ 6-7 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งผลวิจัยจากหลายประเทศยังพบว่า เด็กมากกว่าร้อยละ 50 ไม่สามารถทนอยู่ได้โดยไม่มีเครื่องมือสื่อสาร ติดโทรศัพท์มือถือทุกคนหายใจ ที่นำไปสู่ คือเด็กร้อยละ 30 เสพสื่อสารมาก ส่วนเว็บไซต์ที่เสี่ยงต่อการเป็นสื่อเชิงสื่อออนไลน์ ปัจจุบันมีมากกว่า

106 ล้านเว็บไซต์ ซึ่งผลสำรวจของเบนก้า โพลล์ ยังพบว่า สถานการณ์ที่ทำให้เด็กอยากรู้ เพศสัมพันธ์เกิดจากความต้องการที่สั่งผลให้เกิดปัญหาเพศสัมพันธ์เสรื่องช่วง 30 ปี ที่ผ่านมาพบว่า ภารกิจการใช้อาวุธปืน มีค่า ทำรายกัน ภารกิจความทางเพศที่เผยแพร่ทางโทรทัศน์ ส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กที่ชอบถ่ายคลิปวิดีโอทำรายกันผ่านเว็บไซต์บุญบันมีเผยแพร่คลิปความรุนแรงมากกว่า 3,000 คลิป

นพดล กรณิการ (2552 : เวปไซต์) สำรวจสถานการณ์ทางเพศของนักเรียนชั้นม.1ถึงม.6 และอิทธิพลของปัจจัยต่างๆที่มีต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน : กรณีศึกษานักเรียนชั้นม. 1-ม. 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 1,843 ตัวอย่าง ดำเนินโครงการระหว่างวันที่ 4 - 12 กุมภาพันธ์ 2552 ผลการสำรวจพบว่า ร้อยละ 13.2 ระบุเคยมีประสบการณ์เพศสัมพันธ์กับคนอื่น ขณะที่ร้อยละ 86.8 ระบุยังไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ เมื่อสอบถามถึงบุคคลที่เคยมีเพศสัมพันธ์ ด้วยในครั้งแรกคือใคร พบร้อยละ 87.6 ระบุเพื่อน/คู่รัก ขณะที่ร้อยละ 5.7 ระบุเพื่อนต่างโรงเรียน/เพื่อนต่างสถาบัน ร้อยละ 3.8 เพื่อนร่วมโรงเรียน/เพื่อนร่วมสถาบัน ร้อยละ 1.9 ระบุผู้เข้าชมบริการทางเพศ ร้อยละ 1.0 เพื่อนใหม่ที่พบตามเช็ค ผับ สถานบริการ/สถานบันเทิงสำหรับบุคคลที่เคยมีเพศสัมพันธ์ด้วยในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา พบร้อยละ 81.7 มีเพศสัมพันธ์กับเพื่อน/คู่รัก รองลงมาคือร้อยละ 17.1 ระบุมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมโรงเรียน/เพื่อนร่วมสถาบัน ร้อยละ 14.6 ระบุเพื่อนต่างโรงเรียน/เพื่อนต่างสถาบัน ร้อยละ 8.5 ระบุ มีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนใหม่ที่พบตามเช็ค ผับ สถานบริการ หรือสถานบันเทิง ร้อยละ 7.3 ระบุ เพื่อนทางอินเทอร์เน็ต อาทิเพื่อนจาก Hi-5 /เพื่อนจาก MSN ร้อยละ 4.9 ผู้เข้าชมบริการทางเพศ และร้อยละ 3.7 ระบุนักเรียนหญิง/หญิงสาวร่าเริง หรือห้องอาหาร

นพดล กรณิการ (2554 : เวปไซต์) ในงานวิจัยเชิงสำรวจ เรื่อง “อิทธิพลของสื่อต่อเด็กและเยาวชนไทยในยุคโลกไร้พรมแดน” กรณีศึกษาตัวอย่างอายุ 12-24 ปี จำนวน 1,815 ตัวอย่าง จากกลุ่มเด็กและเยาวชนเป้าหมายในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวน 1,606,286 คน วันที่ 1-9 สิงหาคม 2554 พบว่าส่วนใหญ่หรือร้อยละ 90.5 ติดตามข้อมูลข่าวสารผ่านโทรศัพท์มือถือ แต่ที่น่าสนใจคือ “อินเทอร์เน็ต” มาแรงเป็นอันดับสองของแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เด็กและเยาวชนไทยติดตาม โดยคิดเป็นร้อยละ 81.4 ขณะที่ร้อยละ 42.5 ระบุเป็นหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 30.9 ระบุเป็นโทรศัพท์มือถือ/SMS ร้อยละ 23.1 ระบุเป็นวิทยุ และร้อยละ 18.7 ระบุเป็นนิตยสาร

เมื่อสอบถามถึงพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 39.1 เริ่มเล่นตอนอายุน้อยกว่า 10 ปี ร้อยละ 54.5 เริ่มเล่นตอนอายุระหว่าง 10-15 ปี ในขณะที่ร้อยละ 6.2 เริ่มตอนอายุ 16-20 ปี และเพียงร้อยละ 0.2 ที่เริ่มตอนอายุ 21-24 ปี โดยอายุน้อยสุดที่เริ่มใช้อินเทอร์เน็ตคือ 3 ปี และ

อายุเฉลี่ยที่เริ่มใช้อินเทอร์เน็ตครั้งแรกคือ 11 ปี สำหรับสถานที่ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำ
พบว่าส่วนใหญ่หรือร้อยละ 78.3 ระบุใช้ที่บ้าน รองลงมาคือ ร้อยละ 38.7 ระบุใช้ที่โรงเรียน/
สถานศึกษา ร้อยละ 31.7 ระบุที่ร้านเกม วัดถูประดังค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่หรือร้อย
ละ 69.6 ระบุใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อค้นหาข้อมูลที่เป็นความรู้ ร้อยละ 68.1 ใช้เชทผ่าน twitter,
Facebook, MSN, Yahoo, ICQ ร้อยละ 63.6 ดาวน์โหลดเพลง/ภาพนิทรรศ์ ร้อยละ 58.6 เล่นเกม

เมื่อสอบถามถึงการนัดเจอกับคนที่เพิ่งรู้จักทางอินเทอร์เน็ต พบว่าร้อยละ 4.1 เคย
ป่วย/เก็บบุกครั้ง ร้อยละ 19.6 เป็นบางครั้ง ในขณะที่ร้อยละ 76.3 ไม่เคยเลย เกินครึ่งหรือร้อย
ละ 55.3 เคยถูกภาพโป๊ เว็บโป๊ทางอินเทอร์เน็ต ในขณะที่ร้อยละ 44.7 ไม่เคยเลย เมื่อถูกถามถึงการ
เล่นเกมออนไลน์ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา พบว่าส่วนใหญ่หรือร้อยละ 56.9 เคยเล่น ในขณะที่
ร้อยละ 43.1 ไม่เคยเล่น เกมออนไลน์ที่นิยมเล่น พบว่าร้อยละ 46.1 เล่นเกมต่อสู้ เช่น ยิงปืน แร็ก
นาร์อก พื้น เตะต่อ

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างการรับสื่อที่มีเนื้อหารุนแรงกับพฤติกรรมของเด็กและ
เยาวชนในช่วง 30 วันที่ผ่านมา เปรียบเทียบกับเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้รับสื่อที่มีเนื้อหารุนแรง
พบว่าเด็กและเยาวชนที่ได้รับสื่อที่มีเนื้อหารุนแรงมีโอกาสใช้คำหยาบคาย มีสีฟู และอื่นๆ กับ
เพื่อนมากกว่า 3 เท่า คุ้มเหล้ามากกว่า 3 เท่า มีเพศสัมพันธ์มากกว่า 3 เท่า เล่นการพนันมากกว่า
2 เท่า สูบบุหรี่มากกว่า 3 เท่า ทะเลวิวาทกับผู้อื่นโดยใช้อาวุธและสิ่งของมากกว่า 2 เท่า ใช้คำ
หยาบคายพูด มีสีฟู กับคนในครอบครัวมากกว่า 2 เท่า ใช้ยาเสพติดมากกว่า 4 เท่า ถ่ายรูป/คลิป
โป๊ผ่านมือถือมากกว่า 6 เท่า ลักเล็กน้อยมากกว่า 4 เท่า และขายบริการทางเพศมากกว่า 5

เขตจันทร์ ล้วนเนตรเงิน (2551 : 66-67) ได้ศึกษาผลของการฝึกอบรม การพัฒนาการ
รับรู้ความสามารถของตนเองและเสริมสร้างทักษะคิดต่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์
ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง ทักษะคิด และความตั้งใจหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อ
โรคเอดส์ของนักเรียนหญิง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหญิงที่เข้าร่วมการฝึกอบรม มีการรับรู้
ความสามารถของตนเองต่อการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์ มีทักษะคิดต่อการป้องกัน
พฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์ และมีความตั้งใจหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์สูงกว่าก่อน
ฝึกอบรมและสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาควี อาชวิชัย (2551 : 67-68) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบพฤติกรรมบริโภคนิยมและ
เขตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดมุกดาหารที่
ได้รับการอบรมเดี่ยงดุและมีความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีการอบรมเดี่ยงดุแตกต่างกัน มีพฤติกรรมบริโภคนิยมและเขตคติต่อการมี

เพศสัมพันธ์ในวัยเรียนไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันมี พฤติกรรมบริโภคนิยมและเขตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนแตกต่างกัน

สลิตตา วงศ์ญาพาน (2553 : 62-63) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความทุ่มเทในการเรียน และทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 1 ที่มีระดับความเชื่อมั่นและการรับรู้ความสามารถ ของตนเอง พนวจในการเรียนแตกต่างกันนักเรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันมีความ ทุ่มเทในการเรียนและทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนที่มีการ รับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียนแตกต่างกันมีความทุ่มเทในการเรียนและทัศนคติต่อ การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่มี การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียนสูงมีความทุ่มเทในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีการ รับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียนปานกลางและต่ำ นักเรียนที่มีการรับรู้ความสามารถ ของตนเองในการเรียนสูงมีทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีการรับรู้ ความสามารถของตนเองในการเรียนปานกลาง และต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิสารัตน์ รอดปุรง (2553 : 140 - 141) ได้ศึกษายาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อเขตคติ ต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อเขตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ พฤติกรรมบริโภคนิยมปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม ต่อเขตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง การเปิดรับต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวปัจจัยที่มีอิทธิพล ทางอ้อมต่อเขตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัด ร้อยเอ็ด ได้แก่ บรรยาการในชั้นเรียน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

โบว์แซงค์ (Beausang. 1997 : Abstract) ได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมี เพศสัมพันธ์ของเด็กวัยรุ่น โดยการให้นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับวิทยาลัย หญิง 50 คน และ ชาย 50 คน โดยให้เขียนเรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องเพศ พบร้าในแต่ละกลุ่มจะเขียน ถึงการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกประมาณก่อตุ่นละ 25 เรื่อง บอกว่ามีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ ประมาณ 15 ปี หรือต่ำกว่านี้ และอีก 25 เรื่อง จะบอกว่ามีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุสูงกว่า 15 ปีขึ้นไป ซึ่งการมีเพศสัมพันธ์ได้มีปัจจัยมาจาก 1 พ่อแม่หรือครู 2 เรียนรู้เองจาก

ประสบการณ์ 3 เพราะคิดว่าเพศคือความลี้ลับ 4. คิดว่าการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกคือการเปลี่ยนแปลงซึ่งอาจจะเกิดจากอารมณ์ การถูกกล่าวหา หรือบ่มเป็น

โรช (Roche. 1998 : Abstract) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เรื่องความสุขเกี่ยวกับเรื่องเพศ การเรียนรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อ HIV และเจตนาในการแสดงออกเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น พบว่าสิ่งที่สำคัญคือ วัยรุ่นจะดำเนินถึงความสุขเกี่ยวกับเรื่องเพศมากกว่าการสนใจเจตนาในการที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ส่วนการเรียนรู้เรื่องการติดเชื้อ HIV ไม่มีส่วนสำคัญเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมใด

ยูโนะ (Utomo. 1997 : Web Site) ได้ศึกษาค่านิยมทางเพศ เจตคติทางเพศและพฤติกรรมทางเพศของชนชั้นกลาง ในจากการติดโินโนไซด์ ซึ่งเป็นวัยรุ่นโสดอายุ 15-24 ปีและผู้ที่แต่งงานแล้วอายุ 30 ปีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 344 คน นิสิตระดับมหาวิทยาลัย 175 คน และผู้ที่แต่งงานแล้วจำนวน 120 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสว่าจะนำไปสู่การแต่งงานได้ โดยวัยผู้ใหญ่ตอนต้นจะยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสมากกว่าวัยรุ่น นอกจากนี้เพศชาย ผู้ที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลามและวัยรุ่นที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสมากกว่าเพศหญิงผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามและวัยรุ่นที่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา

จีกาส และเซฟ (Gecas and Seff. 1990 : 99-103) ศึกษาพบว่า อาชีพของบิดามารดา ที่รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นอาชีพที่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน จะมีความรู้ และการปฏิบัติในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องเพศได้ดีกว่า บิดามารดา ที่ไม่มีอาชีพ หรืออยู่กับบ้าน

เมนเช็ช และคณะ (Mensch and others. 1999 : Web Site) ได้ศึกษาการมีเพศสัมพันธ์ ก่อนการสมรสของนักเรียนวัยรุ่นในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิงที่มีอายุระหว่าง 12-19 ปี จำนวน 600 คน ซึ่งกำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจำนวน 33 โรงเรียนจาก 3 ตำบล ของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ครอบครัวและโรงเรียนไม่มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของนักเรียนวัยรุ่นชาย แต่สัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนวัยรุ่นหญิง การปลูกฝังการเลียนแบบที่เรียนทางเพศแห่งความเป็นแม่จำกัดความ และการสนับสนุนของบิดามารดา มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของนักเรียนวัยรุ่นหญิง

ล็อก (Lock. 1991 : 5809-B) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส และการคุณค่าเด็กของวัยรุ่นหญิงในชนบท โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มวัยรุ่นหญิงในรัฐ South carolina มีอายุระหว่าง 12-19 ปี จำนวน 564 คน พบว่า ปัจจัยด้านบุคคลภายนอก เช่น อายุ ลักษณะ ของครอบครัว อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ข้อผูกมัดของคนรัก และเจตคติทางเพศ เป็นปัจจัยที่มีผล

ทางตรงต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส ส่วนแรกคือต่อการคุณกำเนิด และการสือสารระหว่างบิดามารดาและวัยรุ่นเป็นปัจจัยที่มีผลทางตรงต่อวิธีการคุณกำเนิดของวัยรุ่น

โรเชโร (Rosero, 1991 : 25-29) ได้ศึกษาเหตุการณ์แนวโน้มและปัจจัยกำหนดต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสในคอสตาริก้า โดยการสัมภาษณ์สตรีอายุระหว่าง 15-24 ปี ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างจากทั่วประเทศพบว่า สตรีอายุระหว่าง 17-19 ปี เป็นช่วงอายุที่เริ่มนิมิตเพศสัมพันธ์มากที่สุดประมาณร้อยละ 10 และจะเพิ่มเป็นร้อยละ 38 เมื่อถึงอายุครบ 20 ปี กล่าวคือ กลุ่มวัยรุ่นสตรีที่มีอายุน้อยมีแนวโน้มจะมีการเสี่ยงต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ น้อยกว่ากลุ่มที่มีอายุสูงขึ้น

คิม (Kim, 1995 : Web Site) ได้ทำการศึกษาทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงานของนักศึกษาและผู้ปกครองของนักศึกษาจำนวน 93 คน ในวิทยาลัยมิสซูรีตะวันตก สหรัฐอเมริกา โดยการแบ่งกลุ่มการศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีอายุ 38-45 ปี และกลุ่มที่มีอายุ 18-25 ปีผลการศึกษาเปรียบเทียบการยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างสองกลุ่ม พบว่า กลุ่มที่มีอายุน้อยกว่าให้การยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงานสูงกว่ากลุ่มที่มีอายุมากกว่า แต่การมีเพศสัมพันธ์ขึ้นอยู่กับเหตุผลทางด้านความรู้ร่วมคุยไม่ใช่กิจกรรมทางเพศอย่างเดียว

เบอร์เกอร์ (Burger, 1999 : 1193) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมทางเพศ และอายุ ปัจจัยด้านการศึกษา แหล่งข้อมูลทางเพศและประสบการณ์ที่ได้มาจากการพื้น ในกลุ่มวัยรุ่นซึ่งมีอายุอยู่ระหว่าง 13-19 ปี ซึ่งหลังจากให้การควบคุมในเรื่องเพศ ผลการเรียนของวัยรุ่นกลุ่มนี้จะดีขึ้น และเด็กวัยรุ่นหญิงที่อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีพ่อแม่ครบห้า 2 คน จะมีประสบการณ์ในเรื่องเพศครั้งแรกเมื่ออายุสูงขึ้น

โรเช และแรมส์บี (Roce and Ramsbey, 1993 : 67-80) ได้วิจัยเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน ศึกษาเป็นเวลา 5 ปี หลังจากศึกษาเขตติและพฤติกรรมหลังการออกเดทของกลุ่มตัวอย่าง 268 คน เป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษา (ส่วนใหญ่เป็นโนมันคาಥอลิกในชนบทและเป็นนักศึกษาที่อยู่ในเมืองและเข้าเรียนสม่ำเสมอ) ตอบแบบสอบถาม 72 ข้อ ในเรื่องเพศสัมพันธ์ ก่อนการแต่งงาน ในสภาวะของการมีนัดที่ค้างกัน 5 สภาวะ ผลนั้นเปรียบเทียบกับการศึกษาในเรื่องที่เกิดขึ้นในปี 1983 และ จากผลการศึกษาในเพศหญิงในปี 1988 เป็นเวลา 5 ปีผลการวิจัยนั้นแสดงให้เห็นการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงานอยู่ในระดับต่ำกว่าปี 1983 และผลการศึกษานั้นแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางเพศในทิศทางอนุรักษ์นิยม คือมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงานลดลง เนื่องจากมีความรู้เรื่องโภเอกสารมากขึ้น

ราสเบอร์รี และคณะ (Rasberry and the others. 2007 : 59-78) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง ของนักการศึกษาที่มีต่อแรงจูงใจทางเพศคัมเด็กวัยรุ่นในรัฐเท็กซัส กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 104 คน ผลการวิจัยพบว่า นักการศึกษา เชื่อว่า แรงจูงใจช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมลดความเสี่ยงทางเพศได้ ซึ่งเป็นผลดีกว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางเพศให้ลดน้อยลง นอกจากนี้ อายุและความเชื่อของเป็นทฤษฎีพื้นฐาน ด้านการศึกษาที่เชื่อได้ว่าห้องการสร้างแรงจูงใจและการบังคับทางอ้อมจะช่วยให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางเพศไปในทางที่ดีขึ้น รวมถึงการสร้างคุณธรรมจริยธรรมในตนเอง จะช่วยให้นักเรียนเกิดความมั่นใจและเป็นการเสริมแรงภายในให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางเพศอันจะก่อให้เกิดการยอมรับในสังคม

สโลนิม เนโว (Slonim-Nevo. 2007 : 143-159) ได้ทำการศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศที่มีต่อความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของเด็กวัยรุ่นในประเทศไทยเมีย กลุ่มตัวอย่างคือเด็กวัยรุ่นอนุรุะระหว่าง 10-19 ปี จำนวน 3,360 คน ทั้งที่อยู่ในวัยเรียนและไม่ได้เรียน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมที่มีความเสี่ยงทางเพศสูงและประสบการณ์ทางเพศที่ไม่เหมาะสม เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาโรคเอดส์ เด็กวัยรุ่นที่มีประสบการณ์ทางเพศมากจะมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และมีทัศนคติทางบวกต่อการป้องกันโรคเอดส์สูงขึ้น ในทางตรงข้ามเด็กวัยรุ่นที่มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองนักจะป้องกันโรคเอดส์ลดลง

ตารางที่ 4 สรุปผลการศึกษาเกี่ยวกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้จัด	ผู้อธิบาย	เรื่อง	ปี	ตัวแปรตัว因	ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการวิจัย
ณัฐรินทร์ พันธุ์ วิชัยรัตน์	ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อ พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเมือง ของเยาวชนที่อยู่ในครอบครัวเดียว ระดับบัณฑิตศึกษาตอนปลาย	2545 มนกรชนก มนตรี	ความสัมพันธ์ มนกรชนก มนตรี	การร่วม การตั้ง นักเรียน นักศึกษา ตอบโต้ภัย	นักเรียน นักศึกษา นักเรียน นักศึกษา	ความตั้งใจในการดำเนินการตามครัวเรือนพัฒนา เด็กต่อการเมืองเพื่อพัฒนาค่านิยมพัฒนา มนธรรมในประเทศไทย สถิติที่ระดับ .01 ($r = -0.275$) แสดงว่าถูกการนำ ครอบครัวและความตั้งใจเด็กต่อการเมือง กันระหว่าง iota หรือรัฐบาลและภัยทางโลก พัฒนาระดับต่อการเมืองที่ดี น้ำดื่ม	ความตั้งใจในการดำเนินการตามครัวเรือนพัฒนาเด็กต่อการเมืองเพื่อพัฒนาค่านิยมพัฒนามนธรรมในประเทศไทย สถิติที่ระดับ .01 ($r = -0.275$) แสดงว่าถูกการนำครอบครัวและความตั้งใจเด็กต่อการเมืองกันระหว่าง iota หรือรัฐบาลและภัยทางโลกพัฒนาระดับต่อการเมืองที่ดี น้ำดื่ม
ศิริพันธ์ ประเสริฐ	พัฒนาหลักสูตรที่ส่งผลกระทบ พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเมือง ของเยาวชนที่อยู่ในครอบครัวเดียว ระดับบัณฑิตศึกษาตอนปลาย	2545 ทักษิณ สุวอนันต์	พัฒนาหลักสูตร ทักษิณ สุวอนันต์	การต่อ การต่อ นักเรียน นักศึกษา ตอบโต้ภัย	นักเรียน นักศึกษา นักเรียน นักศึกษา	พัฒนาหลักสูตรที่ส่งผลกระทบต่อการเมือง ของเยาวชนที่อยู่ในครอบครัวเดียว สถิติที่ระดับ .001 ($r = .725$) แสดงว่ามีความสัมพันธ์ ที่กระทำต่อการสอนที่สอนของนักเรียน นักศึกษาที่ต้องการต่อการเมืองที่ดี น้ำดื่ม	พัฒนาหลักสูตรที่ส่งผลกระทบต่อการเมือง ของเยาวชนที่อยู่ในครอบครัวเดียว สถิติที่ระดับ .001 ($r = .725$) แสดงว่ามีความสัมพันธ์ ที่กระทำต่อการสอนที่สอนของนักเรียน นักศึกษาที่ต้องการต่อการเมืองที่ดี น้ำดื่ม

ผู้จัด	เรื่อง	ปี	ตัวอย่างรัฐน	ตัวอย่างคราช	ค่าเฉลี่ยอย่าง	ผลการวิจัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มรรนกอ่อนเมือง	จังหวัดแม่ฮ่องสอนบริการ พัฒนารัฐนี้เป็นจังหวัดที่ดี การศึกษาและเศรษฐกิจใน น้ำตกแม่ยรุ่นใหญ่ที่ใหญ่ที่สุด จังหวัดแม่ฮ่องสอน	2546	-สัมมัชนักภาพ ในครอบครัว -การสอน -ความรู้สึก ต้นเอง -ความรู้สึก ดูแลตัวเอง -ความรู้สึก เพื่อน	การคุณภาพ ต่างเพศ ต่างเชื้อชาติ	น้ำเสียง ภาษาไทย	การยกหัวเรือต้อนคนօรงเพื่อให้ความคุ้ม ^{พัฒนาและส่งของตนօรงไว้} พัฒนารัฐนี้ไม่เหมือนรัฐอื่นพัฒนาไป ความรู้สึกของเพื่อนๆ ต้องการที่จะติดตามที่ ทราบค่าการสอนนั้นของเพื่อนๆ พัฒนาไป แห่งสอนในค่าการสอนเพื่อนต่างเชื้อชาติ นักเรียนวัยรุ่นหลงใหลในระดับปานกลาง ส่วนความรู้สึกเมืองต่างๆ ในเขตหนองบูใน ระดับปานกลางพัฒนาที่ใหม่และสนับสนุนการ ดำเนินต่อไปเพื่อช่วยเหลือเรียนวัยรุ่นหลงใหล จิตใจตามแนวทางที่ดีของปานกลางและสามารถ การทำงานด้านการบริการนักท่องเที่ยวและ สถาพรของครรภ์ความแต่เด็กต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมี ความรู้สึกเมืองต่างๆ ในเขตหนองบูใน พัฒนาการสอนนั้นหมายความแต่สัมพัฒนาไป ในครองครัวร่วมกันทำงานพัฒนาติดตามที่

ผู้จัด	เรื่อง	ปี	ตัวอย่างต้น	ตัวอย่าง	คุณลักษณะ	ผลการวิจัย
ทั่วทิม ศรีเจริญ	ค่านิยมในกระบวนการพื่อตนต่าง เพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนา喻 โอกาสทาง การศึกษา สำนักงานการประชุมศึกษาข้าวโพดเชิงอนุฯ จังหวัดชลบุรี	2546	- ค่านิยมใน - ค่านิยมใน การคิดเห็น ต่างเพศ - ค่านิยมใน - จริต - ปรัชญา	- ค่านิยมใน การคิดเห็น ต่างเพศ	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปี ตัวอยู่สกัดตระนิการคุณเพื่ออนาคตแห่งชาติ อยู่ในระดับมาก นักเรียนมีความคิดเห็นที่หลากหลาย แต่ไม่คิดทิ้งกัน ในการคุณพ่อแม่ ต่างเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .01	หมายความในกระบวนการพื่อตนต่างเพศได้ร้อยละ 78.4% นัยสำคัญทางสถิติระดับ .001
อุดมลักษณ์ ไชยเดช	ถอดรหัสการประเมินเพื่อพัฒนาครุภัณฑ์ของวัยรุ่น ตามที่ขอของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กทม. ให้ความรู้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายคัด้าน พบว่า ดำเนินการวิทยา ค้านสังคมวิทยา อยู่ในระดับปานกลาง และคุณวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง	2549	- ชีววิทยา การนิรยนต์ - สังคมวิทยา เพศสัมพันธ์ - วิจิตรวิทยา	การนิรยนต์ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3	สาเหตุการมีเพศตั้นพันธุ์ของวัยรุ่น ตามที่ขอของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตั้งก็ตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายคัด้าน พบว่า ดำเนินการวิทยา ค้านสังคมวิทยา อยู่ในระดับปานกลาง และคุณวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง	

ผู้จัดทำ	เรื่อง	ปี	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการวิจัย
พงษ์สุขุม พะวันนา	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน พหุสัมพันธ์ของนักเรียน พูน ชุมรยมศักดิ์กาชาดอน ภูยาสังกัดกรมสานัก ศึกษา จังหวัดเชียงใหม่	2549	-ร้ายได้ -กลุ่มเพื่อน -พกพาตัว	การมีเพศสัมพันธ์	นักเรียนชาย ระดับ นักเรียนศึกษา	นักเรียนชายที่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ครั้งเป็นครั้งแรก ร้อยละ 53.1 และนักเรียนหญิงที่เคย เพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 46.9 นักเรียน หญิงร่วงโรยในช่วงแมهเผศต้มพันธ์ 10 ครั้ง/เดือน ปัจจัยอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ของ นักเรียนชาย ได้แก่ “ได้กลุ่มเพื่อน แต่ หักหนดติดต่อกันไปกับภาระเมื่อเพศสัมพันธ์” โดยหาก นักเรียนที่มีรายได้จากเพื่อนมาก มีโอกาส เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์นักเรียนกว่าเด็ก หญิงที่มีรายได้จากพ่อ แม่ให้น้อย และ นักเรียนชายที่พบบวกถึงเพื่อนที่มี เพศสัมพันธ์มาก มีโอกาสเสี่ยงที่จะมี เพศสัมพันธ์มากกว่าเด็กที่ไม่มี กลุ่มเพื่อนที่มีเพศสัมพันธ์ และนักเรียน หญิงที่ร่วงโรยติดต่อกันมากที่สุดที่มี มากกว่าเด็กที่มีหักหนดติดต่อกัน แต่เพศสัมพันธ์ที่

ผู้จัด	เรื่อง	ปี	ตัวแปรตัวแปร	ตัวแปรตาม	ผลลัพธ์อย่าง	ผลการวิจัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	การศึกษากระบวนการรักษาสุขภาพด้วยการออกกำลังกายและการฟื้นฟูสภาพร่างกายในผู้สูงอายุ	2551	-การรักษา พัฒนาการรักษา	ความสามารถ ด้านสุขภาพด้วยการออกกำลังกายและการฟื้นฟูสภาพร่างกาย	น้ำใจเรียบหรูที่เข้าร่วมการศึกษาอบรมนี้มาก น้ำใจเรียบหรูที่เข้าร่วมการศึกษาอบรมนี้มาก	ท่านศาสตราจารย์พิเศษพศสันติ พันธุ์นันวายกาวาเด็ก น้ำใจเรียบหรูที่เข้าร่วมการศึกษาอบรมนี้มาก อาจเป็น ผลกระทบต่อการของผู้ชราซึ่งเป็นเช่นนี้
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	การศึกษากระบวนการรักษาสุขภาพด้วยการออกกำลังกายและการฟื้นฟูสภาพร่างกายในผู้สูงอายุ	2551	-การรักษา ความสามารถด้านสุขภาพด้วยการออกกำลังกายและการฟื้นฟูสภาพร่างกาย	ความสามารถ ด้านสุขภาพด้วยการออกกำลังกายและการฟื้นฟูสภาพร่างกาย	น้ำใจเรียบหรูที่เข้าร่วมการศึกษาอบรมนี้มาก น้ำใจเรียบหรูที่เข้าร่วมการศึกษาอบรมนี้มาก	ท่านศาสตราจารย์พิเศษพศสันติ พันธุ์นันวายกาวาเด็ก น้ำใจเรียบหรูที่เข้าร่วมการศึกษาอบรมนี้มาก อาจเป็น ผลกระทบต่อการของผู้ชราซึ่งเป็นเช่นนี้
ภาควิชาจิตวิทยา	การประเมินที่ยอมพัฒนาระบบคุณภาพในสถาบันอุดมศึกษาที่ 5 ที่มีการอบรม ปรับโภคินิยมและเจตคติต่อ การศึกษาพัฒนาคนในวัย	2551	-การอบรม สืบสาน ความรู้	พัฒนาระบบ ปรับโภคินิยม และเจตคติต่อ การศึกษาพัฒนาคนในวัย	น้ำใจเรียนดีนั้นนับว่าเป็นสิ่งที่ 5 ที่มีการอบรม ปรับโภคินิยมและเจตคติต่อ การศึกษาพัฒนาคนในวัย	น้ำใจเรียนดีนั้นนับว่าเป็นสิ่งที่ 5 ที่มีการอบรม ปรับโภคินิยมและเจตคติต่อ การศึกษาพัฒนาคนในวัย

ผู้จัด	เรื่อง	ปี	ตัวประสงค์	ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการวิเคราะห์
เรียนชลธนกีรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5	เรียนชลธนกีรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5	ปี พ.ศ. ๒๕๖๐	การมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาพื้นที่ในชุมชนพื้นที่	การมีส่วนร่วม ในชุมชนพื้นที่	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕	ไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่าคนที่มีความเชื่อมั่นน้อยและเกิดต่อการพัฒนาพื้นที่ในชุมชนพื้นที่และการมีส่วนร่วมทั้งในชุมชนและต่างภูมิภาค
สมชาย เสียงหาด	สำนักเพื่อระบัจจาง วัฒนธรรมร่วมกับสถาบันร่วมกิจกรรม ได้ร่วบรวมความต้องการ ปัญหาของเด็กไทยในศตวรรษที่ 2 วัฒนธรรมรุ่นที่ 2	๒๕๕๒	การใช้สื่อain การใช้สื่อain	พฤติกรรม ชีวิต	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕-๖ ๗ ๘	ให้กู้ใจว่าตา ๑ ใน ๓ ของชีวิต "ปกติสุข" เทคโนโลยีหลักทางเศรษฐกิจแบบดิจิทัล นั้นยังคงดำเนินต่อไป แต่ต้องมีสังคมที่ดี ที่สามารถสืบทอดงานให้กับคนรุ่นหลัง ให้รักษาภูมิปัญญา อนุรักษ์ธรรมชาติ อนุรักษ์ศิลปะ อนุรักษ์วัฒนธรรม ฯลฯ ต่อไป ทำให้เด็กไทยรักษาภูมิปัญญา ประเพณีพื้นบ้าน ได้มากกว่าเดิม ๕๐ % ไม่ต่างจากเดือนอยู่ติดโดยไม่มีเครื่องมือสื่อสาร ติดโทรศัพท์ที่มีอัตราครम หายใจ ที่น่าห่วง ก็จะ เสียชีวิต ๓๐ เด็กต่อ ล้านคน ด้านเงิน แนวโน้มที่เสียต่อการเรียนต่อ เชิงลักษณะ ไม่เข้าบ้านเรียนมากกว่า ๑๐๖ ล้านราย ๔๙% ของเด็กที่เรียนต่อ ใช้

ผู้วิจัย	เรื่อง	ปี	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการวิเคราะห์
นพดล ภารวินิการ	สั่งการวิถีทางการค้าระหว่างประเทศ ของนักเรียนชั้นม.1 ปีง. น. 6 โดยวิธีพัฒนาองค์ความต้องการ ที่มีต่อการค้าระหว่างประเทศ วิธีวิเคราะห์ : การศึกษา ^a นักเรียนชั้นม.1-ม. 6 ใน เขตการคุรุกรุงเทพมหานคร	2552	ผลกระทบ เชิงบวกต่อเศรษฐกิจและการค้า ต่อการค้าระหว่างประเทศ ที่มีต่อการค้าระหว่างประเทศ	อิทธิพลของ ปัจจัยต่างๆ ที่มี ต่อการค้า ผลกระทบ ในวัยรุ่น	นักเรียนชั้น ม.1-ม. 6 ใน เขต เขต กรุงเทพมหานา นศร	ร้อยละ 13.2 ระบุโดยมีประดิษฐ์ เพศต้มฟันบากบานอ่อน บุคลากรและ 86.8 ระบุยังไม่เคยมีเพศต้มฟันนี้ เมื่อสอบถามมาถึง บุคคลที่เคยมีเพศต้มฟันนี้ตัวอย่างมาก ก่อให้ พนวจอยละ 87.6 ระบุเมือง/กรุง เทพฯที่รับผลกระทบ 5.7 ระบุพื้นที่ต่อ 3.8 เพื่อนร่วม/ เพื่อนต่างถิ่น ร้อยละ 3.8 เพื่อนร่วม
						พยาบาล สถานการณ์ที่ทำให้เกิดภัยธรรมชาติ เพศต้มฟันนี้ก่อให้เกิดภัยธรรมชาติ ที่ส่งผล ให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจพัฒนาช้า โรคชั่ว 30 ปี ที่ผ่านมาพบว่า ภาระการใช้อาชญาคาม มีดี ทำ ร้ายกัน ภาระการคุกคามทางเพศที่เผยแพร่ ทางโทรทัศน์ ทางเดินท่อพยาธิกระ�ูลของเด็กที่ อาจถูกหลอกให้ทำร้ายกันผ่านเว็บไซต์ ชูป ปัจจุบันนี้พบเฉพาะเด็กต่ำกว่า 10 ราย มากกว่า 3,000 คน

ผู้อุปถัมภ์	เครื่อง	ปี	ตัวอย่างร่องรอยที่ตรวจพบ	กติกาที่ตรวจพบ	ผลการวิจัย
				โรงเรียน/เพื่อนร่วมสถาบัน ร้อยละ 1.9 ระหว่างนักเรียนกับครุภาระทางเพศ ร้อยละ 1.0 เพื่อน ใหม่ที่พำนตามนักผู้ป่วยสถาบันบริการ/สถาน บันเทิง สำหรับบุคคลที่เคยเสื่อมสุขด้วยเพศ ตัวในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา ทั้งร้อยละ	โรงเรียน/เพื่อนร่วมสถาบัน ร้อยละ 1.9 ระหว่างนักเรียนกับครุภาระทางเพศ ร้อยละ 1.0 เพื่อน ใหม่ที่พำนตามนักผู้ป่วยสถาบันบริการ/สถาน บันเทิง สำหรับบุคคลที่เคยเสื่อมสุขด้วยเพศ ตัวในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา ทั้งร้อยละ
				81.7 มีพัฒนาสูง ร้อยละ 75% รองลงมา ศักดิ์ร้อยละ 17.1 ร้อยละ 75% พัฒนาทั่วไปพ่อน ร่วมโรงเรียน/เพื่อนร่วมสถาบัน ร้อยละ	81.7 มีพัฒนาสูง ร้อยละ 75% รองลงมา ศักดิ์ร้อยละ 17.1 ร้อยละ 75% พัฒนาทั่วไปพ่อน ร่วมโรงเรียน/เพื่อนร่วมสถาบัน ร้อยละ
				14.6 ร้อยละ 75% ต่อไป โรงเรียน/เพื่อนต่อ สถาบัน ร้อยละ 8.5 ร้อยละ 75% พัฒนาพัฒนา เพื่อนใหม่ที่พำนตามนักผู้ป่วยสถาบันบริการ หรือสถาบันบันเทิง ร้อยละ 7.3 ร้อย ทางอินเทอร์เน็ต อาทิ เพื่อนจาก Hi-5 / เพื่อนจาก MSN ร้อยละ 4.9 ผู้ชายบริการ ทางเพศ และร้อยละ 3.7 ร้อยละ 75% กว้างหูยิ่ง/ หญิงสาวภายนอก หรือห้องน้ำทาง	14.6 ร้อยละ 75% ต่อไป โรงเรียน/เพื่อนต่อ สถาบัน ร้อยละ 8.5 ร้อยละ 75% พัฒนาพัฒนา เพื่อนใหม่ที่พำนตามนักผู้ป่วยสถาบันบริการ หรือสถาบันบันเทิง ร้อยละ 7.3 ร้อย ทางอินเทอร์เน็ต อาทิ เพื่อนจาก Hi-5 / เพื่อนจาก MSN ร้อยละ 4.9 ผู้ชายบริการ ทางเพศ และร้อยละ 3.7 ร้อยละ 75% กว้างหูยิ่ง/ หญิงสาวภายนอก หรือห้องน้ำทาง

ผู้จัด	เรื่อง	ปี	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการวิจัย
นิตารัตน์ รอดปะรุง	ปัจจัยชี้งสานหาดทุ่มอพิมล ต่อผลกระทบต่อการเรียน เพื่อเตรียมพื้นฐานในวัยเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยศึกษาปีที่ 5 ในช่วงหัวครรภ์อยือด พนava น้ำจืดที่มีอิทธิพลทางด้าน ต่อผลกระทบต่อการเรียน เพื่อเตรียมพื้นฐานในวัยเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยศึกษาปีที่ 5 ในช่วงหัวครรภ์อยือด	2553	การรับประทานสารอาหาร ของเด็กใน ช่วงตั้งครรภ์	ความสามารถ ของเด็กใน การเรียน		นักเรียนที่มีการรับประทานสารอาหาร ต่อนอกไปกว่าร้อยละห้ามห้ามในการ เรียนสูงกว่านักเรียนที่มีการรับประป ความสามารถของเด็กใน การเรียนบันทึก กิจกรรมและตัว นักเรียนที่มีการรับประป ความสามารถของเด็กใน การเรียนสูง ที่สูงคิดต่อการเมืองพัฒนาในวัยเรียนสูง กว่านักเรียนที่มีการรับประปความสามารถของ เด็กใน การเรียนปานกลาง และต่ำ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
สิติษา วงศ์พาณ	การประเมินพัฒนาความทุ่มเท ในการเรียนและพัฒนาตัวเอง การเมืองพัฒนาในวัย เรียนของนักเรียนชั้น มัธยศึกษาปีที่ 4 ในสังคม ด้านงานนุชพันธุ์	2553	-พัฒนาตัว -ความ สามารถของ เด็กใน ช่วงตั้งครรภ์	ความทุ่มเทใน การเรียนและ การเรียนแบบ ต่างๆ	นักเรียนชั้น มัธยศึกษาปี ที่ 4	ในการเรียนแบบต่างๆ ที่มีความ ต้องมีในชั้นเรียนและต้องมีความต้องมี ในการเรียนและพัฒนาตัวเองในวัยเรียน เพศสูงพัฒนาในวัยเรียน ไม่แตกต่างกัน แต่ นักเรียนที่มีการรับประทานสารอาหารของ เดือนคงไม่ใช่เรื่อง

ผู้จัด	เรื่อง	ปี	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการวิจัย
การศึกษาสถานศรษฯ 1 ที่มีระดับความซื่อสัมมาและ การรับรู้ความสามารถของตนเอง	การศึกษาสถานศรษฯ 1 ที่มีระดับความซื่อสัมมาและ การรับรู้ความสามารถของตนเอง					ในการเรียนແດະທັນຄືຕ່ອກກົງ ເພື່ອຕັ້ນພື້ນຖານວິໄລຍະຮັບແຜດກຳຕ່າງໆເປົ້າ ນີ້ສໍາເລັດຢູ່ທາງຕົດທີ່ຮະດັບ .01
นพศศ กรรณิการ์	อิทธิพลของตัวออดิคก์ และเยาวชน “ไทยดูโถใจ” ผุ้คนเดียว	2554	การรับสืบทอด	ผลของการรับรู้ ชื่อมงคลที่ส่อง	เด็กอายุ 12 – 24 ปี	ส่วนໃຫຍ່ຫຼືຮ້ອງຍົດ 90.5 ຕົດຕານ່ຳມູນ ບໍ່ຈະສາມາດຟັນໄຫວ່າເຫັນແຫຼ່ງເສັນໃຈຂີ້ວ “ອຸນຫອວຸ່ນຕົດ” ມາແຮງປົນວັນດີປະສອງອວງ ແກສ່ງຊົນຄໍ່າວຽກທີ່ຕົກແລກຍາວນີ້ໄຫຍ ຕົດຕານ ໂດຍຕິດເປັນຮ້ອຍຄະ 81.4 ພະທິ່ງຮ້ອຍ ຕະ 42.5 ຮະນຸປົງໝໍ່ານັ້ນສ່ອພົມພໍ ຮ້ອຍດະ 30.9 ຮະນຸປົງໝໍ່າໂທສ່ອລົດ/SMS ຮ້ອຍດະ 23.1 ຮະນຸປົງໝໍ່າວິທີ່ ແລະຮ້ອຍຄະ 18.7 ຮະນຸປົງໝໍ່າ ນິຫຍສາຮີ
จิตา แคร์เซฟ (Gecas and Seff)	ว่า效ของบุคลากร ต่อปฏิบัติในการให้ คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องเพศ	1990	อาจารย์ มาตรา	การปฏิบัติ การให้ คำแนะนำ	การปฏิบัติ การให้ คำแนะนำ	ศาสตรบัณฑิต ที่ปรึกษาการ/รัฐวิสาหกิจ ຕູ້ງເປັນອາຫຼີ່ທີ່ ຕ້ອງອາກໄປທ່າງນອກນຳມາ ໃຊມຄວາມຮັງ

ผู้วิจัย	เรื่อง	ปี	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการวิจัย
ล็อก (Lock)	ปัจจัยพื้นหลังต่อเรื่อง เพศสัมพันธ์ก่อนการตั้งครรภ์ และการคุมกำเนิดของ วัยรุ่นหญิงในชนบท	1991	-ครอปครัว [*] -กสิปเพื่อน -ช้อผักดูดของ คนรัก	เพศเต้มพัฟฟ์ [*] ก่อนการ สมรสและ การคุมกำเนิด ของวัยรุ่น หญิงใน ชนบท	วัยรุ่นหญิงไทย รัฐ South carlina เมือง ยะลา ยะไขที่มีถูกทางตรงต่อการเมืองพันธ์ ก่อนการตั้งครรภ์ ส่วนแยกตัวต่อการคุมกำเนิด และการตั้งครรภ์วัยเด็ก วัยรุ่นเป็นปัจจัยผลทางตรงต่อวิธีการ คุณภาพชีวิต	ผลการปฏิบัติในการดำเนินการ จัดการอาชญากรรมในชุมชนวัยรุ่น ของครอบครัว อิทธิพลของดั้มพ่อน ซึ่ง ผูกมุตด้อมคนรัก และจะเจตติชาติของพ่อแม่ป้า ป้าเจที่มีถูกทางตรงต่อการเมืองพันธ์ ก่อนการตั้งครรภ์ ส่วนแยกตัวต่อการคุมกำเนิด และการตั้งครรภ์วัยเด็ก วัยรุ่นเป็นปัจจัยผลทางตรงต่อวิธีการ
โรเซโร (Rosero)	บทบาทแม่หนูในเด็ก ปัจจัยกำหนดต่อการเมือง เพศสัมพันธ์ก่อนการตั้งครรภ์ ในคุณภาพชีวิต	1991	-อายุ แม่โภชนาศะ	เพศเต้มพัฟฟ์ [*] ปัจจัยกำหนด ต่อการเมือง เพศเต้มพัฟฟ์ [*] ก่อนการ	ตัตระอยุ ระหว่าง 15-24 ปี	ตัตระอยุระหว่าง 17-19 ปี ญี่ปุ่นช่วงกลางที่รัฐ เมืองพัฟฟ์มีมากที่สุดประมาณร้อยละ 10 และจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ของเด็ก 28 เมืองอาชุกรุง 20 ปี กล่าวว่า กดูน้ำซุน แต่รัฐที่มีอาชุกนี้มี แนวโน้มจะมีการเสียตัวพูดต่อผู้ร่วมกิจกรรม

ผู้จัด	เรื่อง	ปี	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการวิจัย
Roce และ Ramskey (Roce and Ramskey)	เพศตั้งพันธุ์ก่อนการ แต่งงาน ศึกษาในเวลา ๕ ปี หลังจากศึกษาเจตคติ และพฤติกรรมทางเพศ ของเด็ก	1993	-การเข้าเรียน -การออกเดท	เพศสัมพันธ์ ก่อนการ แต่งงาน	นักศึกษา ระดับบุคลิก ญี่	การเมษจ์ตั้งพันธุ์ก่อนการแต่งงานอยู่ใน ระดับต่ำกว่าปี 1983 และผลการศึกษามี ผลดีให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงพูดคุย ทางเพศในพื้นที่ทางน้ำรักษานิยม ต่อ ^{๙๙} มีพัฒนาระบบการเรียนพัฒนาพัฒนาร่องคอก แต่งงานแต่งงาน เมืองชาติความรักเรื่องโภ ^{๑๐๐} อดีตมาก ^{๑๐๑}
คิม (Kim)	พัฒนาต่อการรัก เพศตั้งพันธุ์ก่อนการ แต่งงานของนักศึกษาและ ผู้ปกครองของนักศึกษา	1995	-ชาย	พัฒนาต่อ การรัก เพศตั้งพันธุ์ ก่อนการ แต่งงาน	นักศึกษาในเพศ ผู้ชายร่อง นักศึกษา ก่อนการ แต่งงาน	ก่อนที่มีความชุ่ม yok ว่าให้การยอมรับการ เพศตั้งพันธุ์ก่อนการแต่งงานสูงกว่าก่อนที่ มีความชุ่ม yok แต่การรักเพศตั้งพันธุ์ก่อนที่ กับผู้ผลิตทางด้านความรักร่วมชีวิตรูปแบบ กิจกรรมทางเพศอย่างเดียว

ผู้อุปถัมภ์	เรื่อง	ปี	ตัวอย่างรัฐธรรมนูญ	ตัวอย่างรัฐธรรมนูญที่ควรย่อสั้น	ผลการวิจัย
โบว์เซงก์ (Beausang)	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การเมืองเพื่อสังคมพัฒนาของเด็ก วัยรุ่น	1997 - ปัจจุบัน	ความรู้ความ เข้าใจเบื้องต้น ในการเมือง เพื่อสังคมพัฒนา	นักศึกษาที่ กำลังศึกษาอยู่ ในระดับ มหาวิทยาลัย	แต่ละกลุ่มจะมีชนิดการเมืองที่ต้องพัฒนาซึ่งกัน และกันประมาณครึ่งเดือน 25 เวลาจะอยู่กับนิ้ว เพื่อเตรียมพัฒนาระบบแรกเมื่ออายุประมาณ 15 ปี หรือต่ำกว่านี้ แล้ววิศว 25 เวลา จะยกเว้น เพื่อเตรียมพัฒนาระบบเมื่ออายุสูงกว่า 15 ปี ขึ้นไป
ยูโต โน้ม (Utomo)	ค่านิยมทางเพศ เผตคติทาง เพศและพฤติกรรมทางเพศ ของชนชั้นกลางใน ชาガรต้า อินโดนีเซีย	1997 - ปัจจุบัน	เจตคติทาง เพศและ พฤติกรรมทาง เพศ	นักเรียน ระดับ อนุบาล	กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติต่อการเมืองต่ำที่สุด ก่อนการอบรมส่วนกลางนำไปสู่การเต็มงานได้ โดยวัยหัดใช้สัญญาณติดตามติดตามเดือนร่วงปีการเมือง เพื่อเตรียมพัฒนาก่อนการอบรมทางภาคตะวันออก นักเรียนเพื่อทราบผู้ที่ไม่ได้เข้ามาศึกษาต่อสาขาวิชา อีกสามเดือนต่อมาที่ไม่ต้องอาศัยอยู่ริมแม่น้ำ นิรดามารดาอบรมรับการเมืองพัฒนาผู้อุปถัมภ์ การอบรมสามารถก้าวไปทางหน้าที่ต่อไป ศักดิ์สิทธิ์ตามแบบที่พ่อแม่พ่อค้าห้าง

นิตยาอรสา

ผู้จัด	เรื่อง	ปี	ตัวอย่าง	ตัวอย่าง	ตัวอย่าง	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการวิจัย
รอช (Roche)	พัฒนาระบบทรัพยากรักษา HIV ที่สามารถเข้าสู่เซลล์ในร่างกายได้โดยตรง ซึ่งลดความเสี่ยงของการติดเชื้อ HIV ในเมืองที่ขาดแคลนทรัพยากรักษา	1998	ความสูง ส่วนตัว เพศ	พัฒนาระบบทรัพยากรักษา HIV ที่สามารถเข้าสู่เซลล์ในร่างกายได้โดยตรง ซึ่งลดความเสี่ยงของการติดเชื้อ HIV ในเมืองที่ขาดแคลนทรัพยากรักษา	นักเรียน ระดับ มัธยมศึกษา	นักเรียน ระดับ มัธยมศึกษา	พบว่าสิ่งที่สำคัญคือ วัยรุ่นจะคำนึงถึง ความต้องการที่จะแยกจากพ่อแม่ก่อนการติดเชื้อ HIV ไม่มี ผลกระทบต่อการติดเชื้อ HIV ในเมืองที่ขาดแคลนทรัพยากรักษา
เมนเดล และคณะ (Mensch and others)	การประเมินพัฒนาพันธุ์ก่อนการสมรสของนักเรียนวัยรุ่นในประเทศไทย	1999	-คุรุณครัว -โรงเรียน -ความต้องพัฒนา -ระบบห่วงโซ่	-การมี เพศสัมพันธ์ ความต้องพัฒนา ระบบห่วงโซ่	นักเรียนชาย และหญิงที่มี อายุระหว่าง 12-19 ปี	นักเรียนชาย และหญิงที่มี อายุระหว่าง 12-19 ปี	พบว่า ครอบครัวและโรงเรียน ไม่มีอิทธิพล ต่อการเผยแพร่สัมพันธ์ก่อนการสมรสของ นักเรียนวัยรุ่นชาย แต่ส่วนใหญ่จะห่วงโซ่ คุณภาพเรียนวัยรุ่นหญิงการปฏิบัติงาน เดินแบบเพื่อยกระดับทางเพศแห่งความเมตตา จักษุค่า และภาระสนับสนุนของค่า มารดาอีกที่พ่อต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อน การสมรสของนักเรียนวัยรุ่นจำนวนมาก

ผู้วิจัย	เรื่อง	ปี	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการวิจัย
เบอร์เกอร์ (Burger)	ความสัมพันธ์ของความรู้ในกลุ่มเด็กวัยรุ่นกับคุณภาพชีวิตทางเพศ	1999	-อาชญากรรม -การศึกษา -เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ทางเพศ	ความสัมพันธ์ เชิงบวก ของ พฤติกรรมทางเพศ	กลุ่มวัยรุ่นซึ่ง มีอายุอยู่ ระหว่าง 13- 19 ปี	ผลการเรียนของวัยรุ่นนักกุญแจดูดบันไดและเด็กวัยรุ่นหญิงที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ที่มีพ่อแม่ครรภ์ทั้ง 2 คน จะเป็นไปในลักษณะเดียวกัน
ราสเบอร์รี่ และคนอื่นๆ (Raspberry and the others)	การรับรู้ความถูกทางเพศของคนมองของนักการศึกษาที่มีต่อแรงจูงใจทางเพศกับเด็กวัยรุ่นในรัฐเท็กซัส	2007	-แรงจูงใจ -อาชญากรรม -ความรู้	การรับรู้ ความสามารถ ของตนเอง	เพศหญิง จำนวน 104 คน	นักเรียนสืบทอดความรู้ทางเพศที่ดีกว่าผู้ผลิตว่าการเปลี่ยนแปลงทางเพศให้ดีดังนั้นอย่างน้อยจะทำให้อาชญากรรมลดลงเป็นทฤษฎีพื้นฐานตามการศึกษาที่แล้วได้ว่าพัฒนาการสั่งเร่งใจและการรับรู้ทางเพศกับเด็กวัยรุ่นจะช่วยให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางเพศไม่ทางเพศซึ่งรวมถึงการตั้งครรภ์และครอบครัวที่ดีขึ้น รวมถึงการตั้งครรภ์และครอบครัวที่ดีขึ้น จันอ่อง แซนซารา ไนน์กี้เรียนเกิดความนิ่งใจและเป็นการเตรียมแรงกายใจให้ตัวเองสำหรับการเปลี่ยนแปลงพัฒนาทางเพศ

ผู้วิจัย	เรื่อง	ปี	ตัวแปรตัวตาม	ตัวแปรตาม	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการวิจัย
ส โอลิม เนโว (Solorin-Nevo)	พัฒนาดิจิทัลเพจ กรรมทางเพศที่มีต่อความรู้ เกี่ยวกับโรคเอดส์ของเด็ก วัยรุ่น	2007	- ประสบการณ์ - ความรู้ - ความตื่นตัว ที่มีต่อความรู้ เกี่ยวกับโรค เอดส์	ผลิต กรรมทางเพศ ที่มีต่อความรู้ เกี่ยวกับโรค เอดส์	เด็กวัยรุ่นอายุ ระหว่าง 10- 19 ปี	ก่อให้เกิดการยอมรับในสังคม พัฒนาระบบนิสัยความเสี่ยงทางเพศสูงและ ประสานการสืบทาณพศึกษาใหม่มาแทนที่เดิม ทางเด็กต้องหันมาใช้วิธีรับน้ำชาความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับปัญหาโรคเอดส์ เด็กวัยรุ่นที่มี ประเทตนาการสืบทาณพศึกษาความรู้ เกียวกับโรคเอดส์และมีพัฒนาศักยภาพต่อ การป้องกันโรคเอดส์สูงขึ้น ในทางเชิงชี้นำ เด็กวัยรุ่นที่มีความตื่นตัวในความสามารถ ของตนและภาระของภาระ